

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Навчально-методичний комплекс
дисципліни*

Навчальний посібник

*Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії
за освітньо-науковою програмою «Менеджмент»
спеціальності 073 Менеджмент*

Електронне мережне навчальне видання

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2021

- Укладачі: *Бояринова К. О.*, докт. екон. наук, проф.,
професор кафедри менеджменту підприємств
КПІ ім. Ігоря Сікорського
Смоляр Л. Г., канд. екон. наук, проф.;
професор кафедри менеджменту підприємств
КПІ ім. Ігоря Сікорського
- Рецензенти *Дорошкевич Д. В.*, докт. екон. наук, доц.,
завідувач кафедри менеджменту та інновацій
ПЗВО «Міжнародний університет фінансів»;
Тульчинська С. О., докт. екон. наук, проф.,
завідувач кафедри економіки та підприємництва
КПІ ім. Ігоря Сікорського
- Відповідальний редактор *Дунська А.Р.*, докт. екон. наук, доц.,
професор кафедри менеджменту підприємств
КПІ ім. Ігоря Сікорського

*Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 2 від 09.12.2021 р.)
за поданням Вченої ради факультету менеджменту та маркетингу
(протокол № 2 від 27.09.2021 р.)*

Організація науково-інноваційної діяльності: навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Менеджмент» спеціальності 073 Менеджмент / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: К. О. Бояринова, Л. Г. Смоляр. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,91 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 107 с.

Навчальний посібник включає навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Організація науково-інноваційної діяльності». У посібнику викладено тематичний план дисципліни, методичні поради до вивчення тем, тематику та завдання до практичних занять, індивідуальне завдання, перелік питань для підготовки до екзамену, рейтингову систему оцінювання, базу та допоміжну літературу.

Для здобувачів ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
① ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ.....	6
② МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ	10
③ ТЕМАТИКА ТА ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	31
④ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ	89
⑤ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ.....	93
⑥ РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ.....	96
ЛІТЕРАТУРА	100

ВСТУП

Дисципліна «Організація науково-інноваційної діяльності» призначена для вивчення особливостей науково-інноваційної діяльності, розуміння інституцій сприяння її реалізації, у тому числі і фінансового супроводу, інструментарію управління науково-інноваційними проектами, виконання науково-дослідних робіт, оприлюднення і впровадження їх результатів у сфері менеджменту, кваліфікованого відображення у наукових публікаціях, комерціалізації та захисту прав інтелектуальної власності.

Метою дисципліни є формування гнучкого інноваційного мислення здобувачів, опанування теоретико-методичних засад та прикладного інструментарію організації, проведення, оприлюднення, апробації і впровадження результатів науково-інноваційної діяльності, опанування здатностей управляти науковими проектами, реалізації фандрейзингу та грантрайтингу, здійснювати захист прав інтелектуальної власності для набуття універсальних навичок дослідника у розв'язанні актуальних проблем теорії та практики менеджменту.

Предметом дисципліни є теорія, методи, науково-прикладні засади організації і здійснення наукової, науково-інноваційної та дослідницької діяльності для забезпечення належного вирішення наукових і науково-прикладних завдань у сфері менеджменту промислових підприємств, опанування навичок реалізації професійно-наукової діяльності.

Призначенням дисципліни є формування у здобувачів ряду компетентностей:

- здатність до організації та проведення оригінальних наукових досліджень;
- здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності, у тому числі дотримуватись морально-етичних правил поведінки, етики досліджень, характерних для учасників академічного середовища, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях;
- здатність до пошуку, обробки та аналізу та узагальнення інформації для проведення самостійних наукових досліджень у сфері менеджменту;
- набуття універсальних навичок дослідника у сфері менеджменту, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;
- здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

Програмні результати навчання, після засвоєння дисципліни, спрямовані на набуття універсальних навичок дослідника, навичок дослідницько-інноваційної та науково-практичної діяльності, зокрема:

- організувати та проводити оригінальні наукові дослідження у сфері менеджменту на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики, у тому числі формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази;
- демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших;
- ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти у сфері менеджменту, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації;
- демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі, у тому числі обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми галузі, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях;
- здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту;
- діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження, а також під час здійснення освітньої (педагогічної) діяльності.

Навчально-методичний комплекс дисципліни дозволить опанувати її зміст і практичні навички щодо особливостей організації науково-інноваційної діяльності, її інституційного забезпечення, фандрейзингу та грантрайтингу, управління науковими проектами, організації виконання науково-дослідних робіт, оприлюднення результатів наукових досліджень, впровадження, комерціалізації та захисту прав інтелектуальної власності

1

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Науково-інноваційна діяльність: сутність, структура, особливості

Зміст науково-інноваційної діяльності. Сутність наукової та інноваційної діяльності, їх особливості. Суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності.

Процес науково-інноваційної діяльності. Етапи наукової, науково-інноваційної, інноваційної діяльності. Поетапна реалізації комплексу робіт науково-інноваційної діяльності. Науково-технічна ідея. Модель трансформації ідеї дослідника. Фундаментальні та прикладні дослідження. Розробки та дослідно-конструкторські розробки. Науково-технічна взаємодія з виробництвом. Комерціалізація результатів наукових досліджень. Класифікація учасників процесу комерціалізації інновацій.

Організаційні форми провадження наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. Особливості науково-інноваційної діяльності університетів дослідницького типу. Класифікація дослідницьких університетів за Фондом Карнегі. Модель «двигуна якості» дослідницького університету. Освітні стандарти науково-освітньої діяльності. Основні характерні риси дослідницького університету. Класифікація видів та продуктів інноваційної діяльності вищого навчального закладу. Характеристика інноваційного середовища Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

ТЕМА 2. Інституційне забезпечення організації науково-інноваційної діяльності

Національні інноваційна система. Елементи та типи Національної інноваційної системи. Національні інноваційні системи зарубіжних країн Інститути та інституційне забезпечення. Основні підсистеми інституціоналізації. Механізм інституційного забезпечення інноваційної діяльності. Функціональна структура Національної інноваційної системи. Функції органів державної влади в інноваційній системі. Інноваційна інфраструктура. Моделі інноваційної інфраструктури. Суб'єкти інноваційної інфраструктури. Суб'єкти інноваційної інфраструктури, що беруть участь в організації науково-інноваційної діяльності. Дослідницька інфраструктура.

Закони України у сфері інноваційної діяльності. Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки. Пріоритетні напрями інноваційної діяльності. Довгострокові та середньострокові напрями інноваційної діяльності, їх затвердження та реалізація. Технологічні пріоритети: зміст та процедура формування.

Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Визначені Стратегією заходи та напрями щодо новацій, трансферу та комерціалізації, партнерства у науково-інноваційній діяльності. Державна цільова програма.

ТЕМА 3. Фандрейзинг та грантрайтинг у науково-інноваційній діяльності

Фандрейзинг: зміст, основні види. Принципи фандрайзингу Суб'єкти та об'єкти фандрейзингу. Ресурси фандрейзингу, інструменти їх залучення Науковий фандрайзинг. Грантрайтинг. Поняття та види грантів. Донори, їх види та групи. Грантові програми.

Грантова діяльність. Грантові конкурси. Процедура участі у грантових конкурсах. Етапи реалізації грантових програм. Джерела інформації про грантові конкурси та програми. Гранти Європейського банку реконструкції та розвитку. Грантова підтримка EUREKA. Гранти Global innovation fund. Програма ЄС «Горизонт Європа». Гранти Міжнародного Вишеградського Фонду. Програма імені Фулбрайта. Грантові програми для молодих вчених, докторантів, аспірантів. Грантова діяльність Національного фонду досліджень України.

Проектна заявка. Співвідношення проекту і проектної заявки. Форма проектної заявки, інформація для заповнення її структурних блоків: титульного аркушу, анотації, вступ, постановка проблеми, мета та завдання, методи, аудиторія проекту, ризики, очікувані результати, оцінювання, подальше фінансування, план реалізації проекту, звітність, бюджет.

ТЕМА 4. Управління науково-інноваційними проектами

Проекти в організації науково-інноваційної діяльності. Науковий проект: зміст особливості. Дослідницький проект: сутність, види, їх зміст, процедура реалізації. Інноваційний проект: зміст, види.

Стандарт управління проектами Project Management Body of Knowledge. Методологія управління проектами PProjects IN Controlled Environments version 2. Процедура управління науковими проектами у закладах вищої освіти. Організаційна структура управління науковими проектами. Управління програмами, портфелями проектів. Методи управління проектами: Agile, Scrum, Lean, Kanban. Інструментарій на етапах управління науковими проектами:

ініціації, планування, виконання і контроль та завершення проекту. Управління командою наукового проекту. Пошук партнерів наукових та дослідницьких проектів. Пошукові системи платформ Європейської комісії Funding&Tenders Opportunities Portal, Enterprise Europe Network, CORDIS, «Ideal-ist», incrEAST.

Технологія складання опису наукового та дослідницького проектів. Підготовчий інструментарій: дерево проблем, дерево цілей, структура розбивки (декомпозиції) робіт (англ. Work Breakdown Structure, WBS), матриця відповідальності, план ресурсів.

ТЕМА 5. Організація та виконання науково-дослідних робіт

Науково-дослідна робота (НДР): сутність та етапи. Науково-технічні рішення. Функції наукового керівника НДР. Функції відповідального виконавця НДР. Ініціативна науково-дослідна робота: зміст порядок реєстрації та обліку. Реєстраційна карта НДР. Облікова карта НДР. Госпдоговірні теми: зміст та договірні відносини. Державне замовлення на науково-технічні (експериментальні) розробки. Участь у державному конкурсі науково-дослідних розробок.

Виконання НДР. Процес та особливості виконання теоретичних наукових робіт. Особливості виконання експериментальних робіт. Технічні вимоги до виконання НДР. Технічне завдання НДР: зміст, структура, порядок розроблення, узгодження і затвердження.

Собівартість наукових робіт. Витрати для калькулювання НДР. Витрати на оплату праці основних виконавців наукової роботи. Калькулювання Визначення витрат на комплексні наукові програми. Трудомісткість теоретичних робіт. Трудомісткість теоретичної підготовки та оснащення експериментальної роботи. Трудомісткість проведення лабораторного експерименту. Трудомісткість аналізу результатів експериментальної роботи. Загальна трудомісткість проведення експериментальної роботи. Калькуляція собівартості НДР. Витрати на виконання науково-технічних робіт. Загальні показники ефективності наукових досліджень.

ТЕМА 6. Оприлюднення результатів наукових досліджень

Засоби оприлюднення результатів наукових досліджень. Публікації, якими висвітлюються результати досліджень дисертації на здобуття наукового ступеню доктора філософії. Наукова стаття за результатами досліджень. Наукометрична база. Провідні наукометричні бази Scopus та Web of Science (WoS). Індекс цитування: h-index, I-10 індекс. Наукові видання у сфері менеджменту, які включено до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Наукові видання у сфері менеджменту, які включено до міжнародних

наукометричних баз Scopus та Web of Science. Структурування наукової статті. Індекс УДК. JEL класифікація. ORCID ID. Тези та наукова доповідь. Наукова монографія. Правила укладання наукових монографій.

Дисертація як кваліфікаційна праця у формі рукопису. Процедура підготовки дисертації. Чинні вимоги до оформлення дисертації Основна частина дисертації. Правила оформлення дисертації. Звіти у сфері науки і техніки. ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Академічний плагіат. Належність тексту до академічного плагіату. Дотримання академічної доброчесності. Види плагіату. Способи уникнення плагіату. Перевірка на академічний плагіат дисертаційних робіт

ТЕМА 7. Впровадження, комерціалізація та захист інтелектуальної власності

Науковий результат. Теоретичні, методологічні/методичні та прикладні результати наукових досліджень. Впровадження результатів наукових досліджень. Рівні, на яких можуть впроваджуватись результати наукових досліджень. Документація у підтвердженні впровадження результатів досліджень. Процес впровадження результатів наукових досліджень. Ефект дослідження.

Ринок ОІВ (об'єктів інтелектуальної власності). Взаємодія суб'єктів і об'єктів в процесі комерціалізації інтелектуальної власності. Ліцензії та ліцензійний договір. Трансфер технологій. Суб'єкти трансферу технологій. Складові трансферу технологій. Процедура трансферу технологій. Процедура трансферу технологій КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Закони України, що регулюють захист прав інтелектуальної власності. Об'єкти інтелектуальної власності. Міжнародні договори та угоди в сфері інтелектуальної власності. Терміни дії майнових прав різних об'єктів інтелектуальної власності. Авторське право та його роль у науково-інноваційній діяльності. Об'єкти авторського права, які можна віднести до наукових творів. Процедура реєстрації авторських прав на науковий твір.

2

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1

НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА, ОСОБЛИВОСТІ

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

- 1.1 Зміст науково-інноваційної діяльності
- 1.2 Структура та процес науково-інноваційної діяльності
- 1.3 Особливості науково-інноваційної діяльності університетів дослідницького типу

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Розпочинати вивчення теми слід з визначення змісту науково-інноваційної діяльності. Насамперед доцільно опрацювати Закони України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про вищу освіту», визначити об'єкти інноваційної діяльності, основні завдання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності закладів вищої освіти. Надалі варто розглянути суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності, а, також, визначити права суб'єкта з позиції наукової діяльності: вчений, науковий працівник [35].

Наступним питанням теми є вивчення структури та процесу науково-інноваційної діяльності. Вивчаючи його, слід звернути увагу на розкриття змісту основних етапів науково-інноваційної діяльності: науковий, підготовчий, виробничий, експлуатаційний (рис. 1). Варто зупинитись на визначенні науково-технічної ідеї та основних складових моделі трансформації ідеї дослідника [21], його зовнішніх та внутрішніх мотивів. Надалі бажано розглянути поняття та особливості реалізації фундаментальних досліджень, науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. Під час розгляду експлуатаційного етапу науково-інноваційної діяльності доцільно приділити увагу комерціалізації, як процесу переходу інновації від ідеї до готового товару, що реалізується на ринку [26] і отримання від цього комерційного результату [22].

Надалі розгляд теми має бути присвячений особливостям науково-інноваційної діяльності університетів дослідницького типу. У межах питання слід зосереджувати увагу на організаційних формах впровадження наукової,

науково-технічної та інноваційної діяльності відповідно до законодавства України та передумов утворення дослідницького університету. Слід ознайомитись з моделлю «двигуна якості» дослідницького університету, що відображає можливість дослідницьких університетів генерувати найвищий рівень «внутрішньої академічної якості», використовуючи як своєрідне паливо в своїх «двигунах якості» найефективніші ресурси, як наслідок примножуючи й відтворюючи свій потенціал. Бажано розглянути стандарти дослідницьких університетів, які склалися під впливом освітніх тенденцій.

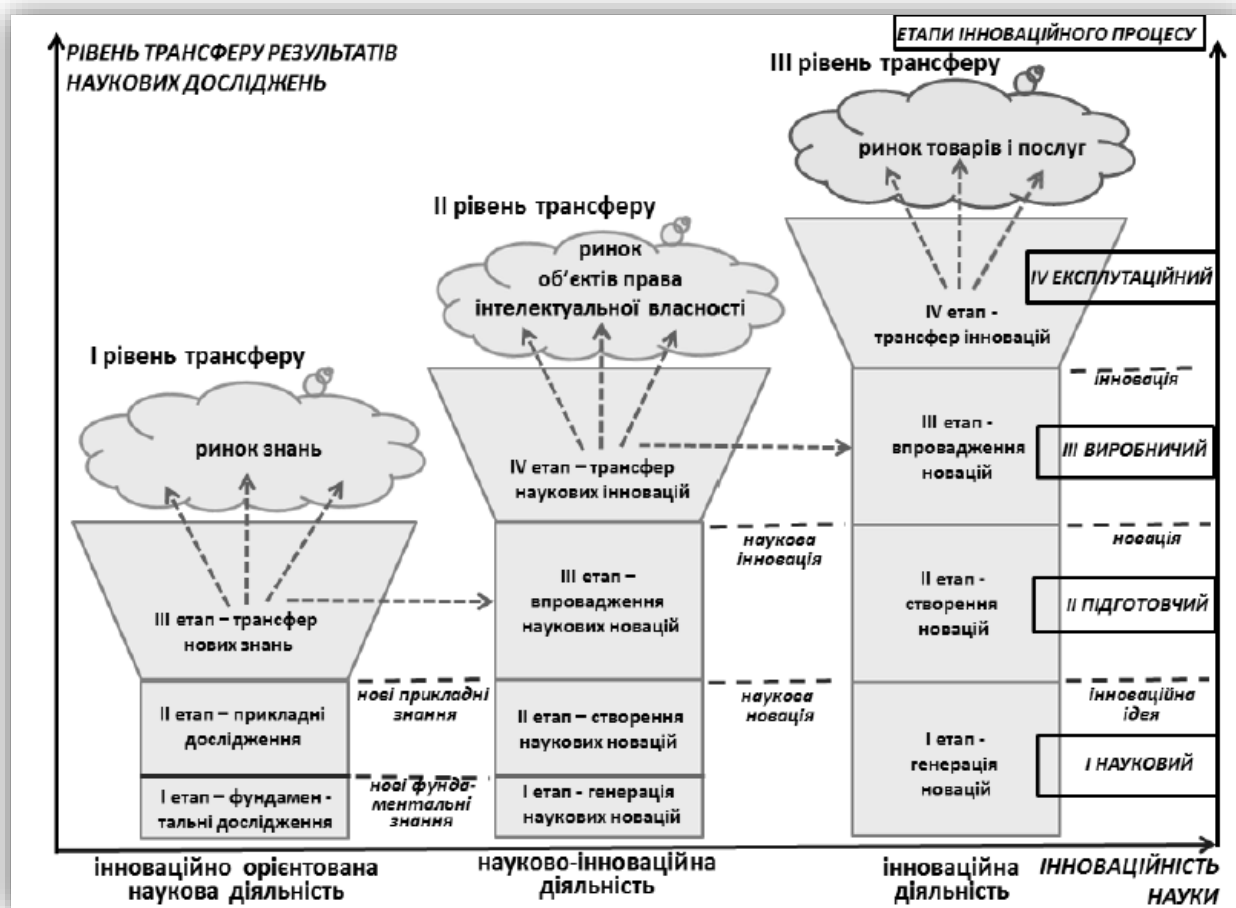

Рисунок 1 – Етапи реалізації наукової, науково-інноваційної, інноваційної діяльності [24]

Крім зазначеного варто дослідити класифікацію видів та продуктів інноваційної діяльності закладу вищої освіти. Слід пам'ятати, що безпосереднє відношення до науково-інноваційної діяльності вищого навчального закладу має дослідницько-інноваційна діяльність і саме вона є відповідальною за включення закладу вищої освіти у зовнішні інноваційні процеси, розробку й реалізацію інноваційних проектів. Завершуючи тему бажано приділити увагу інноваційному середовищу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМИ

1. Розкрийте зміст наукової діяльності, визначте основні права суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності.
2. Визначте сутність інноваційної діяльності та охарактеризуйте її основних об'єктів і суб'єктів.
3. Обґрунтуйте основні відмінності між науковою й інноваційною діяльністю.
4. Сформулюйте мету та базові завдання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.
5. Поясніть сутність і розкрийте структуру науково-інноваційної діяльності.
6. Надайте характеристику ключових етапів процесу реалізації науково-інноваційної діяльності.
7. Охарактеризуйте підсистеми в інноваційному процесі: наукову, науково-інноваційну та інноваційну.
8. Визначте сутність науково-технічної ідеї та надайте характеристику моделі трансформації ідеї дослідника.
9. Розкрийте зміст фундаментальних досліджень у розрізі наукового етапу реалізації інноваційної діяльності.
10. Визначте сутність прикладних досліджень у розрізі наукового етапу реалізації інноваційної діяльності.
11. Поясніть сутність науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, у чому полягає їх відмінність.
12. Надайте характеристику послідовності освоєння розробок та наукових напрацювань у виробництві інноваційної продукції.
13. Розкрийте зміст процесу комерціалізації інновацій, класифікуйте учасників цього процесу.
14. Охарактеризуйте ключові позиції, за якими визначаються організаційні форми провадження наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.
15. Визначте основні критерії ідентифікації дослідницьких університетів, що використовуються Фондом Карнегі.
16. Назвіть основні параметри, які характеризують сучасний конкурентний університет.
17. Розкрийте основний зміст моделі «двигуна якості», як головної рушійної сили сучасного дослідницького університету.
18. Надайте характеристику семи основних стандартів дослідницьких університетів.
19. Визначте основні характерні риси дослідницького університету, що вирізняють його з ряду інших вищих навчальних закладів регіонів.
20. Класифікуйте види та продукти інноваційної діяльності закладу вищої освіти.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

2.1 Національна інноваційна система

2.2 Державне регулювання науково-інноваційної діяльності

2.3 Стратегія розвитку інноваційної діяльності та державні цільові програми

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Насамперед варто визначити сутність та роль Національної інноваційної системи. Надалі розглянути інституційне забезпечення організації науково-інноваційної діяльності, зміст інституціоналізації та її основних підсистем. Надалі доцільно перейти до механізму інституційного забезпечення інноваційної діяльності, який складається з процесу інституційного проектування та процесу створення стимулів для ефективного функціонування економічних інститутів інноваційної сфери економіки [48]. Крім зазначеного варто розглянути основні сегменти (елементи) (рис. 2) та основні типи Національну інноваційну систему: ринково-мережева інноваційна система, адміністративно-командна інноваційна система, змішано-мережева інноваційна система. Національні інноваційні системи зарубіжних країн. Надалі – функціональну структуру, функції та суб'єктів Національної інноваційної системи. Доцільно приділити увагу функціям органів державної влади в організації та розвитку науково-інноваційної діяльності та управлінні науковими дослідженнями, зокрема Верховної ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України. Однією з основних компонентів Національної інноваційної системи є наявність та функціонування інноваційної інфраструктури, тому у межах питання бажано приділити увагу моделям інноваційної інфраструктури, її основним структурним одиницям: технополіс, бізнес-інкубатори. Доречно зупинитись на ключових діючих суб'єктах інфраструктури наукової та науково-технічної сфер, а також дослідницькій інфраструктурі.

Наступна частина розгляду теми має присвячуватись державному регулюванню науково-інноваційної діяльності. Насамперед доцільно розглянути нормативно-правове забезпечення науково-інноваційної діяльності, що включає ряд законів. Надалі перейти до пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, процедур їх визначення та затвердження. Слід доповнити

розгляд пріоритетів пріоритетними напрямками інноваційної діяльності. Приділити увагу довгостроковим і середньостроковим напрямкам, процедурам їх формування, затвердження та реалізації [36]. Надалі потрібно приділити увагу процедурі розроблення та формування технологічних інноваційних пріоритетів, що здійснюється на підставі визначення рівня їх ефективності, який має такі критерії, як науково-технічну ефективність, економічну ефективність та соціальну ефективність.

Рисунок 2 – Основі сегменти (елементи) інноваційної системи [40]

Завершити розгляд теми слід опрацюванням Стратегії розвитку у сфері інноваційної діяльності на період до 2030 р., визначеним у ній напрямкам та заходам підтримки та активізації новацій, трансферу технологій, партнерства науковців та наукових установ. Після зазначеного слід звернути увагу на державні цільові програми.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМИ

1. Розкрийте зміст поняття «Національна інноваційна система». Поясніть сутність інституціонального забезпечення науково-інноваційних діяльності.
2. Розкрийте основний зміст підсистем у структурі інституціоналізації: структурної, інституційно-економічної та регулятивної.
3. Надайте характеристику механізму інституційного забезпечення інноваційної діяльності.
4. Класифікуйте типи стратегій формування інституційних систем.

5. Охарактеризуйте головні елементи національної інноваційної системи.
6. Поясніть зміст основних типів національної інноваційної системи: ринково-мережевої, адміністративно-командної, змішано-мережевої.
7. Назвіть основні відмінності національних інноваційних систем зарубіжних країн від української системи.
8. Розкрийте зміст та особливості інноваційної інфраструктури діяльності.
9. Класифікуйте моделі, за якими відбувається формування інноваційної інфраструктури.
10. Поясніть відмінності між технополісом та бізнес-інкубатором як структурних одиниць, що формують інфраструктурне забезпечення інноваційної діяльності.
11. Надайте характеристику типів технополісів залежно від виробничої і містоутворювальної бази, а також функціональних компонент.
12. Розкрийте особливості типів бізнес-інкубаторів.
13. Дайте характеристику іншим суб'єктам інноваційної інфраструктури, завданням в організації інноваційної діяльності макро-, мезорівня..
14. Охарактеризуйте критерії, які є підґрунтям для процедури розроблення та формування інноваційних пріоритетів.
15. Поясніть особливості стратегічних та середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності.
16. Визначте ключові аспекти стратегії розвитку у сфері інноваційної діяльності на період до 2030 р.
17. Порівняйте пропозиції викладені в Стратегії розвитку у сфері інноваційної діяльності на період до 2030 р., які стосуються створення та трансферу новацій.
18. Розкрийте зміст державної цільової програми та поясніть умови її розроблення.
19. Поясніть зміст поняття «технологічні пріоритети» у державному регулюванні науково-інноваційної діяльності охарактеризуйте рівні процедури формування технологічних пріоритетів.
20. Визначте особливості таких пріоритетних напрямів розвитку як: напрями розвитку науки і техніки, напрями інноваційної діяльності, напрями наукових досліджень та науково-технічних розробок.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

- 3.1 Зміст та особливості фандрейзингу і грантрайтингу*
- 3.2 Грантові програми та конкурси*
- 3.3 Підготовка проектної заявки*

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Вивчення теми передбачає розгляд змісту та особливостей фандрейзингу і грантрайтингу, які посідають важливе місце в організації науково-інноваційної діяльності. Слід усвідомити, що, на відміну від краудфандингу, фандрейзинг спрямований не тільки на залучення коштів, але й допомагає залучати необхідних професіоналів, унікальні ресурси тощо. Варто приділити увагу типам фандрейзингу: проектному та оперативному [46], його об'єктам: фонду, державним донорам, «напівприватним» донорам, приватним донорам. Доречним буде, також, розглянути інструменти залучення ресурсів відповідно до категорій благодійників [47]. Окремо слід вивчити питання щодо грантрайтингу, що спрямований на отримання грантів і передбачає підготовку певних проектних пропозицій. Надалі бажано перейти до гранту, особливість якого полягає у тому, що він надається для розроблення й створення певного результату з суспільним значенням.

Наступним питанням теми є «Грантові програми та конкурси», які зазвичай діють на постійній основі в певний визначений період, і орієнтовані на визначене коло напрямів досліджень. Варто приділити увагу рекомендаціям щодо участі у грантових конкурсах: у не дуже значних за обсягом фінансування грантових конкурсах, умовно за такою схемою [39]: регіональні або місцеві грантові програми; гранти при Посольствах; спеціальні програми «малих грантів»; спільні програми в рамках Євросоюзу. Крім цього доцільно розглянути етапи реалізації грантових програм, що складається з оголошення конкурсу, отримання проектних заявок донорською організацією, ухвалення рішення про фінансування, підписання грантової угоди, реалізації проекту [25]. Доречно дослідити постійно діючі грантам, що є важливими для науково-інноваційної діяльності: гранти Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), спільні конкурси фундаментальних досліджень, Гранти Global innovation fund, Програма ЄС «Горизонт Європа», Гранти Міжнародного Вишеградського Фонду. Слід, також, розглянути грантові програми для молодих вчених,

докторантів, аспірантів в Україні [8], це як гранти Президента України, НАН України, так і Національного фонду досліджень України у сфері наукової та науково-технічної діяльності на реалізацію проектів науково-дослідних робіт молодих учених.

Завершувати питання щодо фандрейзингу та грантрайтингу науково-інноваційної діяльності варто процедурою підготовки проектної заявки, яка є віддзеркаленням проекту на вимоги донора і містить лише ту інформацію, яка потрібна грантодавцю, щоб прийняти рішення про підтримку або відхилення вашого звертання щодо надання гранту [31]. Доцільно врахувати співвідношення проекту і проектної заявки (рис. 3)

Рисунок 3 – Співвідношення проекту і проектної заявки [31]

Зокрема слід враховувати, що заявки на отримання грантів відрізняються залежно від того, до якої організації грантодавця вона подається. Слід розглянути кожний структурний блок такої заявки та інформацію, яка має бути у них занесена.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМИ

1. Розкрийте зміст фандрейзингу, поясніть його відмінності від краудфандингу.
2. Класифікуйте фандрейзинг за типами та спрямуванням.
3. Надайте характеристику принципів фандрейзингу.
4. Визначте основних об'єктів та суб'єктів фандрейзингу.

5. Назвіть інструменти залучення ресурсів у фандрейзингу, що відповідають певному спонсору.

6. Розкрийте зміст понять «грант» та «грантрайтинг».

7. Класифікуйте види грантів за цільовим призначенням, чисельністю виконавців та за характером заходів.

8. Поясніть зміст поняття «донор» грантової програми та визначте основні групи донорів за джерелом капіталу, доступних для здобувачів з України.

9. Надайте характеристику особливостям грантових конкурсів.

10. Визначте алгоритм реалізації грантових програм.

11. Розкажіть про найпоширеніші грантові проекти та програми, якими можна скористатись в Україні.

12. Назвіть перелік необхідних документів для подання наукового дослідження на конкурс.

13. Розкрийте зміст поняття «проектна заявка», поясніть у чому полягає співвідношення між проектом та проектною заявкою.

14. Поясніть основні складові універсальної форми подання заявки на отримання гранту.

15. Класифікуйте види грантів ЄС, які дозволяють молодому науковцю реалізувати дослідження та отримати навички дослідника.

16. Наведіть приклади грантових програм для молодих вчених, докторантів, аспірантів, які надаються державними та іноземними організаціями.

17. Розкрийте особливості продуктивних і якісних завдань, які мають бути викладені у проектній заявці на грант.

18. Надайте характеристику особливостям формування бюджету проекту, зазначте статті витрат, які подають у проектній заявці на грант до такого бюджету.

19. Перерахуйте основні аспекти та характеристики, за якими рекомендують визначати проблему проекту, що заноситься у проектну заявку.

20. Розкрийте основний зміст та особливості написання анотації до грантового проекту.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

- 4.1 *Особливості наукового, дослідницького та інноваційного проектів*
- 4.2 *Складові управління науковими проектами, пошук партнерів*
- 4.3 *Технологія складання науково-інноваційних проектів*

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Розгляд даної теми передбачає насамперед усвідомлення особливостей наукового, дослідницького та інноваційного проектів і їх ключових відмінностей. Варто акцентувати увагу, що формування та реалізація наукових і науково-практичних ідей потребує проектного управління та реалізації проектної діяльності. Насамперед слід ознайомитись з змістом та особливостями наукового проекту, складністю його реалізації. Надалі бажано перейти до розгляду дослідницьких проектів, які характеризуються низкою особливостей: надання унікального результату, певним ступенем невизначеності та нерівномірного прогресу, що визначає тільки часткову можливість застосування до них методик традиційного управління проектами за певних умов та адаптацією [45]. Варто зрозуміти особливості інноваційного проекту, які можуть реалізовуватись як в навчальних закладах, науково-дослідницьких установах, так і на підприємствах.

Наступним питанням теми є визначення складових управління науковими проектами та пошук партнерів. Варто зупинитись на міжнародних стандартах з управління проектами – стандарт управління проектами (Project Management Body of Knowledge — PMBOK), який визначає коло знань, необхідних для ефективного управління проектами та Методологія «Проекти в контрольованому середовищі, версія 2» (англ. «Projects in controlled environments, version 2»). Управління проектом за PRINCE2 не містить: спеціалізованих аспектів управління проектом, наприклад, галузевих; конкретних практик та інструментів управління проектами, таких як діаграма Ганта, WBS і т. ін. [43]. Бажано розглянути процедуру управління науковими проектами (табл. 1) та організаційної структури управління науковими проектами закладів вищої освіти.

Таблиця 1 – Процедура управління науковими проектами у закладах вищої освіти (складено на основі [29])

Етап	Підетап	Зміст робіт
Планування наукової діяльності	Довгострокове планування (близько 5 років)	Розробка перспективної тематики наукових досліджень ЗВО на 5 років
		Визначення напрямів наукових досліджень
		Виділення тем наукових досліджень
		Призначення керівників
		Визначення виконавців (кафедра, підрозділ)
	Короткострокове планування (календарний рік)	Розробка плану наукової діяльності ЗВО на календарний рік
		Формування середньострокових та короткострокових наукових проектів
Призначення керівників та відповідальних виконавців, головних виконавців та співвиконавців		
Реалізація наукових проектів	Експертиза та приймання результатів наукових проектів або їх етапів	
	Реалізація результатів наукових проектів в освітньому процесі ЗВО та/або у надсистемі й/або у замовника й/або у споживача	
Звітність про результати наукової діяльності	Звітність про виконання Перспективної тематики наукових досліджень ЗВО (1 раз в 5 років)	
	Звітність про результати наукової діяльності ЗВО за календарний рік	
	Звітність про результати наукової діяльності кафедр та наукових підрозділів за календарний рік	
	Звітність про виконання наукових проектів (за фактом їх завершення)	

Слід ознайомитись з методиками, які сприяють розвитку системи управління проектами: Agile, Scrum, Lean, Kanban, їх особливостями та значенням для інноваційних проектів. Надалі доцільно детально вивчити основні чотири блоки управління проектом: ініціацію, планування, виконання і контроль та завершення проекту. Необхідно зазначити, що реалізація певних наукових проектів потребує пошуку партнерів, що стає особливим завданням у разі залучення зарубіжних партнерів для виконання спільного міжнародного проекту. Доречно надати певні рекомендації щодо здійснення такого пошуку, які сформовані фахівцями КПІ ім. Ігоря Сікорського [51]: власні контакти, Networking на професійних заходах за особистою участю, Networking за матеріалами міжнародних конференцій, соціальні мережі, онлайн-ресурси для пошуку партнерів. Бажано опрацювати пошукові системи платформ: Європейської комісії Funding&Tenders Opportunities Portal, Enterprise Europe Network, CORDIS, «Ideal-ist», incrEAST

Наприкінці розгляду теми варто зупинитись на вивченні технології складання науково-інноваційних проектів, яка має специфіку, що відрізняє роботу над такими проектами від традиційних. Слід ознайомитись з особливими рекомендаціями для наукових та дослідницьких проектів, які формуються у відповідності з логікою наукового дослідження. Варто опрацювати підготовчий інструментарій: дерево проблем, дерево цілей, структура розбивки (декомпозиції) робіт (англ. Work Breakdown Structure, WBS), матриця відповідальності, план ресурсів.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМИ

1. Розкрийте зміст та особливості реалізації проектів в організації науково-інноваційної діяльності.
2. Надайте характеристику змісту і поясніть призначення наукового, дослідницького та інноваційного проектів.
3. Обґрунтуйте основні відмінності наукового, дослідницького та інноваційного проектів у реалізації науково-інноваційної діяльності.
4. Надайте характеристику видів дослідницьких проектів, що використовуються у науково-інноваційній діяльності.
5. Поясніть у чому полягає прикладний аспект реалізації інноваційних проектів.
6. Класифікуйте інноваційні проекти за змістом, за характером та сферою діяльності, за охопленням етапів інноваційного процесу
7. Поясніть особливості застосування методології «Проекти в контрольованому середовищі версія 2» (PRINCE2) в науково-інноваційній діяльності.
8. Охарактеризуйте ролі членів команди у кожному з семи процесів згідно PRINCE2.
9. Розкрийте зміст здійснення процедури управління науковими проектами.
10. Визначте основні відмінності в управлінні проектом та комплексною програмою.
11. Розкрийте зміст нових методів управління проектами: Agile, Scrum, Kanban, Lean.
12. Надайте характеристику ключових блоків управління проектом: ініціації, планування, виконання і контролю та завершення проекту.
13. Поясніть ключові особливості стадії планування наукового проекту.
14. Розкрийте зміст та особливості завершальної стадії наукового проекту.
15. Охарактеризуйте основні риси командного виконання науково-інноваційних проектів.
16. Надайте пояснення рекомендаціям із здійснення пошуку партнерів.
17. Назвіть відомі вам платформи пошуку партнерів для реалізації науково-інноваційних проектів.
18. Поясніть специфіку написання науково-інноваційних проектів, що відрізняє роботу над такими проектами від традиційних.
19. Визначте основні відмінності у виконанні наукового та дослідницького проектів.
20. Розкрийте особливості управлінсько-аналітичного інструментарію для отримання інформації для опису наукового та дослідницького проектів.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

- 5.1 *Зміст, види та порядок реєстрації науково-дослідних робіт*
- 5.2 *Виконання науково-дослідних робіт*
- 5.3 *Кошторис та вартість науково-дослідних робіт*

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Розгляд даної теми слід розпочати з визначення науково-дослідної роботи (НДР), її етапів, виявлення результатів НДР у вигляді науково-технічних рішень. Слід приділити увагу як функціям наукового керівника, так і відповідального виконавця НДР. Доцільно розглянути сутність та особливості виконання ініціативних науково-дослідних робіт. Надалі варто приділити увагу реєстрації науково-дослідних робіт в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ), яка включає реєстраційні, облікові і звітні документи [34]. Необхідно опрацювати госпдоговірні теми, які формуються у разі замовлень НДР підприємствами і організаціями, зокрема обов'язки виконавця і замовника, що прописані в укладеному договорі. Бажано приділити увагу і науково-технічним (експериментальним) розробкам, які фінансуються державою на конкурсній основі і базуються на наукових знаннях, отриманих у результаті наукових досліджень чи практичного досвіду, та провадяться з метою доведення таких знань до стадії практичного використання [10].

Наступна частина розгляду теми передбачає вивчення процесу виконання науково-дослідних робіт, що потребує реалізації як теоретичних, так і експериментальних робіт, а також формування спеціальних документів, узгодження процедур виконання з замовниками у разі госпдоговірної тематики. Варто зазначити, що послідовність виконання НДР, кількість етапів і їх зміст залежать від спрямованості досліджень, характеру й складності НДР, ступеня розробленості теми [41]. Надалі слід розглянути технічне завдання, що включає мету та призначення НДР, основні вимоги до проведення, етапи проведення НДР, порядок приймання НДР, рекомендації щодо реалізації результатів НДР [30]. Розглядаючи технічне завдання необхідно навести його структуру, порядок розроблення, узгодження і затвердження.

Завершення даної теми передбачає вивчення кошторису та вартості науково-дослідних робіт. Так, при практичних розрахунках зазвичай враховують увесь спектр різних витрат, які так чи інакше були пов'язані з проведенням

наукових досліджень у даній області науки, зі створенням, освоєнням і підготовкою до використання оцінюваної інтелектуальної власності [33]. Слід ознайомитись з видами витрат для калькулювання НДР: витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, матеріальні витрати, витрати на роботи та послуги сторонніх організацій, витрати на спеціальне устаткування, накладні витрати. Варто акцентувати увагу, що рекомендованим обсягом фінансування робіт, які виконують сторонні організації, є 40% загальної вартості [33]. Надалі бажано розглянути методику розрахунку собівартості наукових робіт, комплексних наукових програм, трудомісткості теоретичних робіт, трудомісткості теоретичної підготовки та оснащення експериментальної роботи приладами та інших показників розрахунку вартості НДР. Варто приділити увагу і специфіці структури витрат для виконання НТР, що фінансовані з державного бюджету. Завершити вивчення теми доцільно загальними показниками ефективності наукових досліджень (рис. 4).

Рисунок 4 – Загальні показники ефективності наукових досліджень, її види [23]

Слід пам'ятати, що розрахунок витрат на НДР є важливим етапом для їх виконання. Від нього залежить успішність їх завершення та отримання коштів від організації або за кошти державного бюджету.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМИ

1. Розкрийте зміст поняття «науково-дослідна робота (НДР)» та поясніть якими результатами можуть бути виражені результати такої роботи.
2. Надайте характеристику основних типів НДР: ініціативна, госпдоговірна, держбюджетна.
3. Поясніть у чому полягає відмінність між Науковим керівником НДР та Відповідальним виконавцем.
4. Охарактеризуйте основні документи, які необхідно оформити за процедурою реєстрації НДР.
5. Назвіть основні обов'язки виконавця та замовника госпдоговірної НДР.
6. Поясніть основні відмінності між ініціативною, госпдоговірною та держбюджетною темами.
7. Розкрийте зміст поняття «науково-технічні (експериментальні) розробки», визначте основні критерії, за якими державою фінансуються науково-дослідні роботи.
8. Розкажіть про основні рекомендації, яких варто дотримуватись при заповненні заявки для конкурсу МОН.
9. Класифікуйте основні види робіт НДР.
10. Надайте характеристику основних етапів виконання науково-дослідної роботи.
11. Поясніть особливості провадження прикладних НДР науково-дослідними інститутами та конструкторськими бюро.
12. Розкрийте зміст основних розділів технічних вимог до виконання НДР.
13. Перерахуйте основні способи реалізації результатів науково-дослідних робіт.
14. Розкрийте зміст та особливості технічного завдання для здійснення НДР.
15. Охарактеризуйте порядок розроблення, узгодження і затвердження технічного завдання на науково-дослідну роботу.
16. Розкрийте зміст розділів, що формують структуру технічного завдання на НДР.
17. Надайте пояснення основним видам витрат для калькулювання науково-дослідних робіт.
18. Визначте особливості формування структури витрат на науково-технічні роботи, що фінансуються з державного бюджету.
19. Поясніть основні відмінності у розрахунку трудомісткості теоретичних та експериментальних робіт.
20. Надайте характеристику показники ефективності наукових досліджень

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

6.1 *Опублікування результатів наукових досліджень*

6.2 *Оформлення і представлення дисертації, звітів у сфері науки і техніки*

6.3 *Академічний плагіат*

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Відповідно до програми курсу у цій темі розглядаються можливості та вимоги до опублікування результатів наукових досліджень, оформлення і представлення дисертації, звітів у сфері науки і техніки, а також, академічний плагіат. На початку варто розглянути засоби оприлюднення результатів досліджень дисертації: статті, монографії, аналітичні звіти, звіти за результатами виконання науково-дослідних робіт. Варто звернути увагу на категорії наукових фахових видань України: категорії «А», категорії «Б» та на існуючому переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії, що регулярно публікується на сайті Міністерства освіти і науки України. Надалі слід перейти до міжнародних наукометричних баз даних, серед провідних виділяють Scopus і Web of Science (WoS) та опрацювати наукові видання у сфері менеджменту. Важливо розглянути індекс цитованості, який є важливим для науковця та відображає актуальність і науковий інтерес до висвітлених в статтях результатів дослідження. До таких наукометричних показників належать [16; 27]: індекс Хірша (h-index); I-10 індекс. Варто приділи увагу і роботі над науковою статтею, її структуруванню, індексу УДК, JEL класифікації, ORCID ID. Потрібно зазначити, що вчений здійснює, також, апробацію наукових досліджень у наукових та науково-практичних конференціях, для чого готуються тези доповіді, які потім публікуються у відповідному збірнику тез доповідей/матеріалів конференції. Завершити перше питання доцільно рекомендацією щодо написання та опублікування монографії.

Наступна частина розгляду теми має присвячуватись оформленню і представленню дисертацій як кваліфікаційної наукової праці, що оприлюднює результати наукових досліджень, звітів у сфері науки і техніки. Насамперед слід акцентувати увагу на підготовці до написання дисертації – рукопису, який

оприлюднюється на сайті закладу вищої освіти, де створюється спеціалізована вчена рада для її захисту. Надалі розкрити основні структурні елементи дисертації: титульний аркуш, анотація, основна частина, а також, правила оформлення дисертації [7]. Варто приділити увагу і оформленню звітів у сфері науки і техніки, який створюється за результатами виконання науково-дослідних робіт (ініціативних, держбюджетних): вступна частина, основна частина, додатки [11].

Завершення даної теми передбачає розкриття важливості дотримання принципів академічної доброчесності, оскільки їх порушення не тільки є згубним для репутації науковця, але й передбачає позбавлення його ступеня наук, у разі доведення таких фактів. Доцільно розкрити види академічного плагіату та способи його уникнення [6]. Варто розумітись на належності тексту до академічного плагіату (рис. 5).

Рисунок 5 – Належність тексту до плагіату [1]

На наявність текстових запозичень перевіряються статті, тези і інші публікації під час їх подання до опублікування. На завершення останнього питання теми слід ознайомитись з процедурою перевірки на академічний плагіат дисертаційних робіт згідно Положення про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського [32].

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМИ

1. Визначте перелік наукових публікацій, якими висвітлюються результати досліджень дисертації на здобуття наукового ступеню доктора філософії.
2. Надайте характеристики провідних баз даних: Scopus та Web of Science.
3. Розкрийте зміст поняття «індекс цитованості», охарактеризуйте основні наукометричні показники цитованості.
4. Поясніть алгоритм побудови роботи над науковою статтею.
5. Надайте характеристику універсальної десятикової класифікації (УДК).
6. Визначте основні відмінності між УДК та JEL-класифікатором.
7. Розкрийте зміст поняття «наукова конференція».
8. Поясніть основні відмінності між науковою доповіддю і тезами.
9. Надайте характеристику типів доповідей на наукових конференціях.
10. Визначте узагальнену послідовність викладу доповіді, якої варто дотримуватись.
11. Розкрийте зміст та особливості написання монографії.
12. Охарактеризуйте структуру монографії, за якою рекомендовано викладати змістовність результатів дослідження.
13. Поясніть основні правила, яких варто дотримуватись при написанні монографії.
14. Визначте основні відмінності між дисертацією, звітом у сфері науки і техніки та монографією.
15. Зазначте кількість необхідних структурних елементів основної частини дисертації.
16. Розкажіть, які додаткові структурні елементи можуть бути зазначені у вступі дисертації.
17. Розкрийте зміст оформлення звіту у сфері науки і техніки та зазначте його основні структурні елементи.
18. Поясніть у чому полягає сутність академічного плагіату.
19. Класифікуйте і надайте пояснення основним видам плагіату та способам їх уникнення.
20. Розкрийте процедуру перевірки на академічний плагіат дисертаційних робіт згідно Положення про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

7.1 Впровадження результатів наукових досліджень

7.2 Комерціалізація результатів науково-інноваційної діяльності

7.3 Захист прав інтелектуальної власності

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Дослідження у галузі управління та адміністрування повинні мати не тільки теоретичний, але й прикладний характер. Тому варто розглянути доцільність та ефективність впровадження результатів наукових досліджень у практичну діяльність. Насамперед необхідно зрозуміти сутність наукового результату. Бажано ознайомитись з різними видами результатів наукових досліджень: теоретичними, методологічними/методичними та прикладними [4], які можуть впроваджуватись на різних рівнях від державного до рівня підприємств та організацій, а також, у навчальний процес. Слід звернути увагу і на процес впровадження результатів наукової роботи та підтвердження впровадження результатів досліджень. Варто зосередитись і на ефективності наукових досліджень економічного характеру, що виявляється тільки внаслідок взаємодії з іншими факторами економічного зростання: інвестиціями, робочою силою, освітою, інформацією, тощо [4].

Надалі доцільно перейти до результатів наукових досліджень, які підлягають комерціалізації і формують ринок об'єктів інтелектуальної власності. Варто розглянути взаємодію суб'єктів і об'єктів ринку при комерціалізації інтелектуальної власності [9]. Вивчаючи комерціалізацію результатів наукової роботи, приділяють увагу ліцензіям та сутності ліцензійного договору. Розповсюдженою формою передавання об'єктів інтелектуальної власності у науково-технічній сфері є трансфер технологій. Тому доцільно ознайомитися з основними складовими трансферу технологій: продаж ліцензій на запатентовані рішення: винаходи, корисні моделі, промислові зразки; проведення НДДКР; продаж ліцензій на незапатентовані рішення: комерційна таємниця, технологічний досвід, консультативне супроводження [44]. Варто ознайомитись з процедурою трансферу технологій, що передбачає реалізацію послідовних етапів, які забезпечують досягнення успішного передавання технологій [18], зокрема з процедурою трансферу технологій КПІ ім. Ігоря Сікорського (рис. 6).

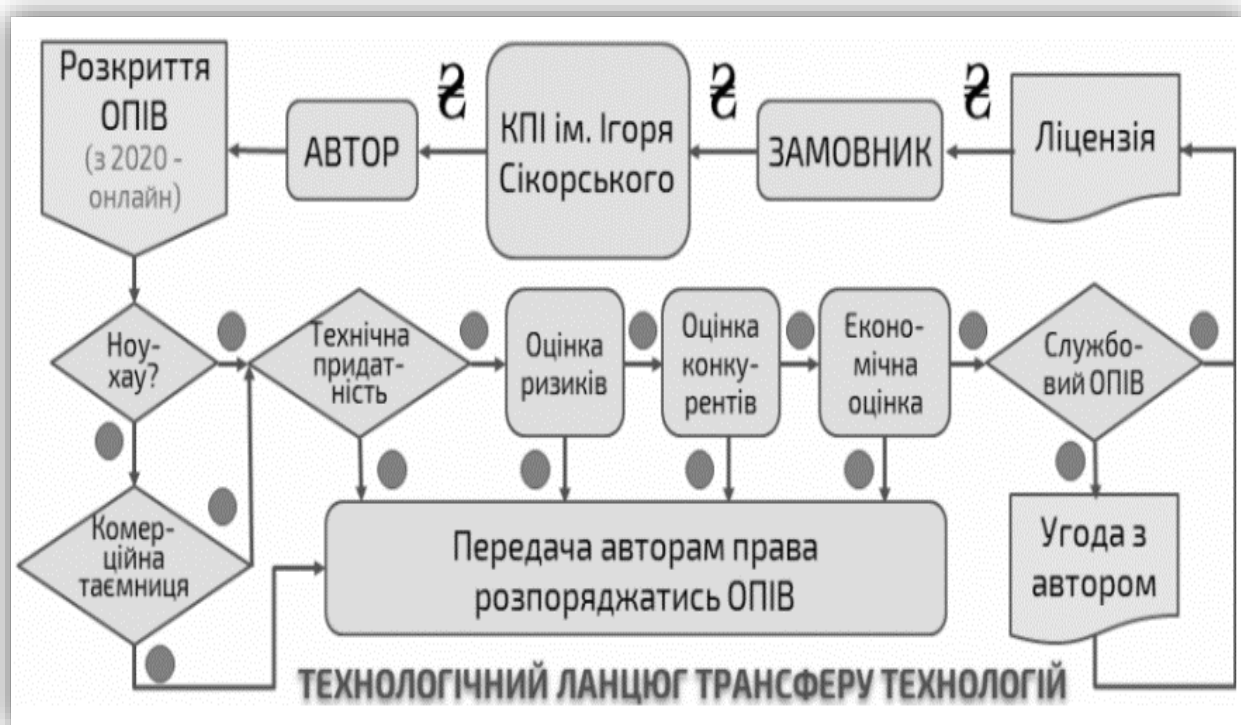

Рисунок 6 – Процедура трансферу технологій КПІ ім. Ігоря Сікорського [44]

Важливим аспектом дослідження прикладного характеру результатів наукових досліджень є захист прав на наукові результати. Вивчаючи це питання доцільно ознайомитися з основними законами України, що регулюють захист прав інтелектуальної власності; з постановами Кабінету Міністрів та відомчими нормативно-правовими актами. Слід розглянути міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності, до яких Україна долучена або їх підтримує. Варто приділити увагу об'єктам інтелектуальної власності, які найчастіше систематизують у чотири групи, що мають різні терміни дії майнових прав [2]: засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту та продукції, об'єкти патентного права, об'єкти авторського та суміжних прав, «нетрадиційні» об'єкти інтелектуальної власності. На завершення розгляду теми доцільно зупинитись на авторському праві, оскільки саме таке право є важливим для здобувачів, які навчаються за спеціальністю 073 Менеджмент на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Авторські свідоцтва належать до результатів наукової діяльності і включаються до списку наукових праць. Доцільно наголосити на зазначенні знаку охорони авторського права на наукових працях. Бажано визначити об'єкти авторського права, які можна віднести до творів у галузі науки. Розглянути процедури реєстрації авторського права та отримання Свідоцтва України.

ЗАПИТАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМИ

1. Поясніть у чому полягає науковий результат дослідження та визначте у яких формах може бути представлений результат наукових досліджень.
2. Надайте характеристику типів наукових досліджень: теоретичних, методологічних/методичних та прикладних.
3. Розкрийте зміст поняття «впровадження» результатів наукових досліджень, класифікуйте результати наукових досліджень за рівнями проведення таких досліджень.
4. Поясніть які документи слугують підтвердженням впровадження результатів наукових досліджень.
5. Надайте класифікацію процесів впровадження результатів наукової роботи за етапністю, термінами, масштабом і методом застосування.
6. Розкрийте зміст поняття «ефект дослідження» та поясніть у чому він виявляється.
7. Надайте визначення поняттю «ринок об'єктів інтелектуальної власності»
8. Визначте результати наукових досліджень, які підлягають комерціалізації.
9. Розкрийте зміст понять «патентна ліцензія» та «безпатентна ліцензія».
10. Надайте класифікацію типів передавання «ноу-хау», як результатів наукової роботи.
11. Поясніть зміст поняття «трансфер технологій» та визначте їх суб'єктів.
12. Перерахуйте основні складові трансферу технологій.
13. Охарактеризуйте етапи реалізації процедури трансферу технологій.
14. Визначте основні типи договорів на передачу технологій.
15. Систематизуйте об'єкти інтелектуальної власності за чотирма основними групами.
16. Поясніть які закони регулюють захист прав на інтелектуальну власність.
17. Назвіть основні відомчі нормативно-правові акти, міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності.
18. Перерахуйте існуючі майнові права на різні об'єкти інтелектуальної власності і назвіть терміни їх дії.
19. Розкрийте особливості отримання авторського права на твір, який є результатом науково-інноваційної діяльності.
20. Поясніть процедуру оформлення заяви про реєстрацію авторського права на твір.

3

ТЕМАТИКА ТА ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА, ОСОБЛИВОСТІ

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

- 1.1 Завдання науково-інноваційної діяльності науковця.
- 1.2 Базові завдання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.
- 1.3 Моделі «двигуна якості», як головна рушійна сила сучасного дослідницького університету.
- 1.4. Дослідницький університет.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НА ЗАНЯТТІ

1 Кейс для групової дискусії

① «Університет Аалто: комплексний підхід до вирощування інноваційних компаній» [19]:

Другим за величиною і значимістю вищим навчальним закладом м. Гельсінкі є університет Аалто, який створено у 2010 р шляхом об'єднання трьох вузів. В університеті навчається понад 17 тис. студентів у трьох кампусах, у тому числі в районі Отаніємі, де розташовуються найбільші бізнес-центри, більше 800 компаній, штаб-квартира Nokia. Університет Аалто включає 6 шкіл: інженерну, економічну, хімічну, природничих наук, електропостачання, дизайну і мистецтв.

Унікальна концепція університету створює передумови для розвитку інноваційного бізнесу на ранніх стадіях його життєвого циклу і забезпечує системний коучинг зацікавлених підприємців у рамках освітніх мультидисциплінарних міжнародних програм з різних аспектів ведення інноваційного бізнесу.

Ключовою особливістю вищої освіти у Фінляндії є його чітка інноваційна спрямованість, що сприяє розвитку малого інноваційного підприємництва в студентському середовищі, активне формування startup-команд та ефективне вирощування інноваційних компаній на базі розгалуженої системи інноваційної інфраструктури, підтримуваної урядом. Основним фактором успіху інноваційного проекту є наявність згуртованої проектною команди, яка дозволить виконати завдання, що стоять перед малим інноваційним підприємством на всіх стадіях його життєвого циклу. У зв'язку з цим магістерські програми Фінляндії забезпечують підготовку життєздатних команд проекту на основі оптимального поєднання в процесі навчання проектного та групового методів.

Найбільш цікавим досвідом реалізації подібних технологій є програма International Design Business Management (IDBM), в основу якої покладено баланс трьох складових - дизайну, технологій та бізнесу, у зв'язку з чим групи магістрантів чисельністю 5-7 чоловік формуються з фахівців різних напрямків - інженерів, програмістів, технологів, економістів, дизайнерів, які навчаються спільно і виконують рішення однієї наскрізної задачі протягом всього періоду навчання - виконання реального інноваційного проекту в інтересах конкретної великої або середньої національної або транснаціональної компанії.

В університеті створена особлива інфраструктура Aalto Factories, що включає Центри колективного користування обладнанням, центри моделювання та прототипування, дослідне виробництво. Наявність Aalto Factories є суттєвою конкурентною перевагою університету, так як забезпечує можливість доведення інноваційних проектів до стадії комерціалізації власними силами, а також високу практичну спрямованість навчання на природничо-наукових та інженерних спеціальностях. Стратегічним пріоритетом інноваційного розвитку університету Аалто є дослідницька кооперація з провідними науково-дослідними, технологічними центрами, великими корпораціями і компаніями, що створює можливості проведення наукових досліджень для практичних цілей бізнесу, у тому числі студентами та аспірантами в рамках освітніх програм, забезпечує вивчення потреб реального сектору економіки як базису для форсайт-управління науковою та інноваційною діяльністю вузу.

Ключові елементи інноваційної інфраструктури університету формують особливе середовище, сприяння розвитку новаторства. Діяльність Центру підприємництва Аалто спрямована на виявлення перспективних інноваційних ідей, які народжуються у викладачів і студентів університету, та сприяння їх реалізації за допомогою надання системи бізнес-послуг, необхідних на ранній стадії проекту (експертиза, пошук джерел фінансування, формування команди проекту, коучинг, менторство і ін.). Центр підприємництва Аалто координує трансфер технологій і управління інтелектуальною власністю, забезпечує формування ефективного середовища для генерації інновацій в університеті,

виявляючи ключові можливості і потреби інноваторів, забезпечуючи їх зв'язок із зовнішнім середовищем.

Важливим фактором успіху фінської інноваційної системи є наявність висококваліфікованої багатоступінчастої комплексної системи навчання підприємництва, яку реалізує в університеті Аалто Центр малого підприємництва. Підготовка до самостійного ведення бізнесу здійснюється як в рамках основних освітніх програм, так і доступною широкому колу зацікавлених осіб системою додаткової освіти, що включає Молодіжну бізнес-академію, Міжнародний тиждень підприємництва, Startup-кафе, систему бізнес-наставництва, програми навчання підприємництва для компаній і персоналу, дистанційну підготовку через міжнародні університетські мережі.

У цілому інноваційна інфраструктура університету Аалто являє собою комплексну системну структуру, що забезпечує потреби суб'єктів інноваційної діяльності на всіх етапах реалізації проекту, вона реалізує ланцюжок взаємозалежних і взаємообумовлених заходів, послідовно сприяють успішної комерціалізації всіх найбільш перспективних інноваційних ідей, що виникають в університетському середовищі.

Запитання для обговорення:

1. Поясніть основний зміст концепції діяльності університету Аалто, представленого у кейсі?
2. Розкрийте сутність та основні характеристики програми International Design Business Management (IDBM)?
3. Що є стратегічним пріоритетом інноваційного розвитку університету Аалто судячи з інформації у кейсі?
4. З яких ключових елементів формується інноваційна інфраструктура університету Аалто?

② «Інноваційна екосистема Sikorsky Challenge в Україні» [17]:

У 2015 р. в університеті «КПІ» відбулася подія, яка дозволила створити першу в Україні інноваційну екосистему Sikorsky Challenge (IE Sikorsky Challenge). Це підтримуване НТУУ «КПІ» та Науковим парком «Київська політехніка» середовище, в якому здійснюється трансфер технологій, вирощуються технологічні ідеї, запускаються і розвиваються стартапи – малі інноваційні технологічні підприємства. Це саме таке середовище, в якому відбувається повне технологічне коло – від пошуку ідеї нового бізнесу до залучення інвестицій та створення стартап-компаній.

Структурно інноваційна IE Sikorsky Challenge виглядає так:

- Стартап Школа Sikorsky Challenge;
- Фестиваль інноваційних проектів «Sikorsky Challenge»;
- Бізнес-інкубатор «Sikorsky Challenge»;
- Інноваційно-технологічне середовище «Sikorsky Lab»;

- Центр інтелектуальної власності;
- Венчурний фонд Sikorsky Challenge та інші фонди.

Головною метою ІЕ «Sikorsky Challenge» є запуск і підтримка великого числа успішних стартапів, основними завданнями – залучення і відбір креативних та амбітних молодих людей; навчання відібраних учасників інноваційному підприємництву, допомога в розробці проектів бізнес-ідей; пошук інвесторів / бізнес-ангелів для інвестування в перспективні проекти (перший і другий раунд інвестицій); виведення кращих стартап-проектів на конкурс інноваційних бізнес-проектів Фестивалю «Sikorsky Challenge»; підтримка учасників на всіх стадіях проекту – від відкриття до запуску стартап-компаній. Відтак до роботи в ньому залучається якнайбільше авторів інноваційних технологічних ідей – науковців, винахідників, аспірантів, студентів; високопрофесійних тренерів, менторів, експертів, які мають практичний досвід; фондів, інвесторів, бізнес-ангелів, причому як українських, так і закордонних.

Початковою та, можливо, найважливішою сходинкою в інноваційній екосистемі є Стартап Школа Sikorsky Challenge. Вона була створена на базі НТУУ «КПІ» у 2013 році. Ця Школа дає молодим і амбітним фахівцям знання і навички, за допомогою яких винахідник під керівництвом ментора долає шлях від формулювання назви стартапу до першої презентації перед інвесторами. Упродовж 4-х місяців учасники, під керівництвом професійних тренерів, навчаються інноваційного підприємництва-стартаперства, роботі в команді, розробляють власні ідеї та бізнес-проекти, набувають досвіду в презентаціях та пітчах.

Закінчивши Стартап Школу, учасники залишаються у середовищі інноваційної екосистеми Sikorsky Challenge і на кожному наступному етапі отримують фахову допомогу в пошуку інвесторів / бізнес-ангелів та створенні прототипів бізнес-продуктів.

Інноваційна екосистема Sikorsky Challenge Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (INESC) покликана здійснювати відбір, залучення та навчання креативних людей для створення власного бізнесу та сатрапів. INESC допомагає учасникам у пошуку інвесторів та просуванні стартапів.

Запитання для обговорення:

1. Поясніть, для чого в КПІ ім. Ігоря Сікорського було створено інноваційну екосистему Sikorsky Challenge?
2. Назвіть ключові елементи, які входять до структури ІЕ Sikorsky Challenge?
3. Сформулюйте власну думку щодо головної мети будь-якої інноваційної екосистеми, у чому вона полягає? Поясніть основні завдання інноваційної екосистеми Sikorsky Challenge.
4. Яких навичок вдається набути у Стартап Школі Sikorsky Challenge?

2 Аналітичні завдання

① *Надайте характеристику КПІ ім. Ігоря Сікорського як університету, що розвивається до рівня дослідницького, спираючись на основні компоненти інтелектуальної діяльності дослідницького університету [20]:*

Класичні університети прагнуть модифікуватись у дослідницькі, головний акцент діяльності яких полягає у забезпечення безперервної освіти і наукових досліджень ставати результатом постало виникнення дослідницьких університетів. Наукові дослідження в значній мірі використовуються для розвитку інноваційної економіки

У цілому основні характеристики дослідницьких університетів такі:

- висока доля науки в бюджеті ЗВО;
- проведення широкого спектру фундаментальних і прикладних досліджень;
- наявність закордонних професорів світового рівня (30–60 %);
- залучення іноземних студентів (не менше 18 %);
- домінування численності аспірантів над студентами;
- співвідношення студентів і викладачів складає 6 : 1 (в «звичайних» університетах – 12 : 1);
- післявузівська система перепідготовки і підвищення кваліфікації;
- наявність розвиненого кампусу та інноваційної інфраструктури тощо.

Дослідницькі університети для виконання науково-дослідницької функції мають розвинену інноваційну інфраструктуру, яка є комплексом взаємопов'язаних інституцій (структур), що забезпечують реалізацію інноваційної діяльності університету, інтегровану сукупність освітніх програм різного рівня, що націлені на формування комплексу компетентностей, необхідних для успішної інноваційної науково-педагогічної діяльності.

Інноваційна інфраструктура інтегрує чотири компоненти інтелектуальної діяльності дослідницького університету (табл.2).

Таблиця 2 – Компоненти інтелектуальної діяльності дослідницького університету

<i>Освіта</i> (інноваційні освітні програми)	<i>Науково-виробничі потужності</i> (студентський бізнес-інкубатор, технопарк, лабораторії тощо)
<i>Структури, що підтримують інноваційну діяльність</i> (офіси трансферу і комерціалізації результатів інноваційної діяльності)	<i>Структури, що забезпечують управління інноваційною діяльністю і інноваційною інфраструктурою.</i>

Досвід розвинених країн, вказує на те, що інноваційна інфраструктура університету не є єдиною і незмінною для всіх університетів, а, навпаки, вона надзвичайна гнучка. Вона реалізується з урахуванням особливостей самого університету (наприклад, форми власності, основних наукових і освітніх напрямів, що реалізуються університетом, його розмірів і територіального розташування тощо), а також у відповідності з економічними, ресурсними і

законодавчими особливостями міста чи штату, де цей університет розташований.

Тому, формуючи інноваційну інфраструктуру, дослідницький університет робить акцент на пріоритетному розвитку тих її компонентів, які в найбільшій ступені відповідають його місії, меті і завданням.

② Проаналізуйте рейтинги українських ЗВО, використовуючи дані сайту «Webometrics Ranking of World Universities» <https://www.webometrics.info/en/europe/ukraine%20>, за методикою розрахунку рейтингу The World University Rankings [13]:

Методики оцінювання найвпливовіших рейтингів передбачають аналіз діяльності ЗВО за сукупністю критеріїв, які охоплюють стратегічні напрями його діяльності; серед них визначальний внесок становлять показники, пов'язані з науковою діяльністю. За версією британського видання Times Higher Education – THE World University Rankings, аналіз діяльності ЗВО здійснюється за 13 показниками у п'яти категоріях, серед яких 9 показників (їхня вага становить 85,8 %) прямо або опосередковано пов'язані з проведенням наукових досліджень (табл. 3).

Таблиця 3 – Показники, які використовуються в методиці розрахунку рейтингу The World University Rankings [13]

Показник	Вага,%
1. Викладання (навчальне середовище).	30
Академічна репутація університету у сфері освіти, у тому числі наукова діяльність і якість освіти (дані глобального експертного опитування).	15
Відношення чисельності викладацького складу до чисельності студентів.	4,5
Відношення кількості захищених дисертацій (PhD) до чисельності бакалаврів	2,25
Відношення кількості захищених дисертацій (PhD) до чисельності викладацького складу.	6
Обсяг основного фінансування університету залежно від чисельності викладацького складу	2,25
2. Дослідження (обсяг, фінансування та репутація).	30
Наукова репутація університету (дані глобального експертного опитування).	18
Обсяг фінансування дослідницької діяльності університету відносно чисельності викладацького складу	6
Продуктивність наукових досліджень (кількість наукових публікацій в академічних журналах на кожного науковця на основі бази даних Scopus).	6
3. Цитованість (вплив досліджень; на основі бази даних Scopus проаналізовано 83 млн цитувань із 12,1 млн публікацій за 2011–2016 рр.	30
4. Міжнародна діяльність (викладацький склад, студенти, дослідження).	7,5
Відношення чисельності іноземних студентів до чисельності місцевих студентів.	2,5
Відношення чисельності закордонних викладачів до чисельності місцевих колег	2,5
Міжнародна співпраця (сумарна кількість статей, опублікованих з принаймні одним закордонним співавтором, у наукових журналах).	25
5. Фінансування підприємствами. Обсяг фінансування сторонніми компаніями дослідницької діяльності університету відносно чисельності викладацького складу	2,5

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

- 2.1 Інституційне забезпечення науково-інноваційної діяльності.
- 2.2 Базові елементи та суб'єкти Національної інноваційної системи
- 2.3 Законодавство, пріоритети розвитку науки і техніки, інноваційної діяльності
- 2.4 Аналіз стратегії розвитку у сфері інноваційної діяльності на період до 2030 р. та заходи її реалізації

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НА ЗАНЯТТІ

① Кейс для групової дискусії

① «Досвід Ізраїлю в стимулюванні інноваційних процесів на теренах держави» [19]:

Існує багато думок з приводу історії появи інновацій в Ізраїлі. Одні пов'язують зародження інновацій з появою єврейського підпільного руху наприкінці 40-х, коли нинішня територія Ізраїлю була частиною Британського мандата. В рамках цього руху молоді ізраїльтяни створили підпільну оборонну промисловість і, сидючи в кібуцах, на колінах збирали зброю і вибухівку.

Інші вважають, що основний ривок інновацій стався після накладення французького ембарго в 1967 році. Ізраїлю довелося терміново вдосконалювати власну систему озброєнь для того, щоб протистояти недружнім сусідам, що почали активно закуповувати сучасну зброю у СРСР. Одночасно з цим, в Ізраїлі стали масово відкриватися школи з технічним ухилом, які готували інженерів-машинобудівників та електронників для роботи у військовій промисловості.

Однак, багато хто з істориків та вчених зупиняються на думці, що основним поштовхом для становлення інноваційної екосистеми в Ізраїлі послужила державна ініціатива Yozma (у перекладі - ініціатива), запущена під керівництвом Міністерства промисловості і торгівлі. Для професійного керування ініціативою були найняті венчурні фінансисти з досвідом роботи в технологічній промисловості, які підпорядковувалися раді директорів, куди в тому числі входили представники держави.

У межах державної програми з бюджетом у \$ 100 млн, спрямованої на розвиток венчурних інвестицій в Ізраїлі, протягом трьох років було створено десять фондів, кожен з капіталом понад 20 мільйонів доларів (у кожний з яких Yozma вкладала 40%, а решта 60% були залучені від приватних інвесторів). Таким чином, Yozma стала, свого роду фондом фондів. Це поклало початок професійно керованого ринку венчурного капіталу в Ізраїлі.

Проект Yozma запропонував стратегію здійснення прямих інвестицій в технологічні компанії, а також, став планомірно збільшувати додану вартість власних портфельних компаній шляхом залучення професійних топ-менеджерів, впровадження бізнес-стратегій, залучення додаткових раундів капіталу від стратегічних і фінансових інвесторів для своїх портфельних компаній. Відомо, що в перші 1-3 роки кошти фонду були інвестовані як мінімум в 15 проектів. А через 4 роки група стала здійснювати успішні виходи зі своїх інвестицій, що деколи досягають 30-кратних розмірів від вкладень.

Крім Yozma, також слід виділити проект по створенню державних технологічних інкубаторів, основним завданням яких було створення таких умов, в рамках яких єдиним результатом компанії буде продукт або технологія, відсутня на глобальному ринку і яка несе у собі науковий прорив. Цикл розвитку компанії всередині подібних інкубаторів тривав до 3 років.

Станом на кінець 2014 року, в Ізраїлі налічується близько 5000 високотехнологічних компаній, більша частина яких - стартапи. У країні активно працюють близько 70 венчурних фондів, і близько 200 світових фондів, які зробили хоча б одну інвестицію в ізраїльські проекти. Більше 240 тисяч чоловік зайняті у сфері високих технологій. Домогтися таких результатів вдалося в основному за рахунок грамотної інноваційної політики держави, яка з самого початку стала дбайливо проникати в деталі інноваційного бізнесу, імплементуючи саме ті закони, які потрібні для точного налаштування ринку високих технологій, зберігаючи при цьому принцип невтручання у бізнес.

Запитання для обговорення:

1. Які, на вашу думку, проекти можливо імплементувати в Україні, орієнтуючись на досвід Ізраїлю?
2. Яких змін потребує наша держава на шляху до інноваційності?
3. Поясніть причини залучення приватних інвесторів до проекту Yozma.
4. Назвіть інструменти підтримки інноваційної діяльності, які були застосовані в Ізраїлі.
5. Які з цих або інших інструментів підтримки застосовуються в Україні?

② «Національна інноваційна система Фінляндії – Фонд «Tekes» та Фондове агентство «Sitra» [19]:

Фінляндія стала першою країною, яка прийняла концепцію національної інноваційної системи як основного елемента політики у сфері науки й технології. Вона є однією з провідних країн світу за обсягами інвестицій у наукові дослідження, кошти яких розподіляються Міністерством праці та економіки і Міністерством освіти. Наука вищої школи складає основну частку

фундаментальних й частину прикладних досліджень країни, яка фінансується Академією Фінляндії - центральним науковим адміністративним органом підконтрольним Міністерству освіти.

Крім Академії Фінляндії фінансують науку, також, фонд «Sitra», що діє під егідою Парламенту країни, і національне фондове агентство з технологій та інновацій «Tekes», яке є підзвітним Міністерству праці та економіки країни.

Фінське агентство «Tekes» є одним з найбільш важливих інститутів розвитку країни, що підтримують дослідницьке співтовариство, сектор індустрії та сервісу. «Tekes» щорічно виділяє фінансові ресурси більш ніж для 60% інноваційних проектів, пропорованих у Фінляндії (близько 1500 проектів реального сектора економіки і близько 600 проектів державного сектора), більше 80% з яких, за статистикою, виявляються успішними. Ключовим напрямком діяльності «Tekes» є фінансова підтримка малих інноваційних підприємств на посівній стадії, при цьому надається сприяння у створенні нових інноваційних підприємств і полегшується їх доступ до приватного капіталу.

Пріоритетними також є проекти, що забезпечують створення робочих місць, й інтернаціональні проекти, відкривають доступ до нових світових ринків. Максимальний обсяг фінансування за кожною заявкою може досягати 1 млн євро. Відзначається, що більшість проектів інвестується на умовах їх співфінансування приватним капіталом, що є індикатором їх привабливості для реального сектора економіки.

Агентство реалізує ряд програм, в рамках яких надає наступні сервіси малим інноваційним підприємствам: фінансування (відшкодування витрат на реалізацію проекту в рамках затверджених нормативів); експертизу; розвиток стратегічних центрів науки, технологій та інновацій; міжнародну кооперацію; інформаційну підтримку. Для зростаючих підприємств «Tekes» пропонує послуги бізнес-акселераторів, приватних компаній, що надають доступ до інвестиційних ресурсів та мережі бізнес-партнерів. Особливість фінських бізнес-акселераторів полягає в тому, що вони є не консультантами, а співінвесторами startup-компаній, а отже, комерційно зацікавлені в їх ефективному функціонуванні. «Tekes» спільно з Академією наук Фінляндії є координатором цільових програм, ініційованих органами державної влади Фінляндії, а також реалізує власні програми, що забезпечує випереджальний розвиток перспективних галузей і сфер діяльності.

Важливий напрямок інноваційного розвитку Фінляндії - реалізація кластерних ініціатив в пріоритетних напрямках науки і технологій, що отримали своє поширення в рамках програми Стратегічних центрів науки, технологій та інновацій (SHOK), яке реалізується «Tekes» спільно з Академією наук Фінляндії.

Система центрів створена на умовах державно-приватного партнерства і являє собою унікальну платформу (у тому числі віртуальну - міжнародну та національну дослідницьку мережу) для співпраці компаній, які впроваджують інновації, з науковими колективами. У результаті НДДКР, здійснюваних у рамках центрів, отримані результати світового рівня, що створюють основу для

подальшого зростання ділової активності та добробуту суспільства. Застосування принципу відкритих інновацій сприяє розвитку формованих на базі центрів кластерів і залученні більшої кількості учасників.

У цілому аналіз ініціатив «Tekes» з формування інноваційної екосистеми в Фінляндії ґрунтується на фінансуванні на конкурсній основі найбільш затребуваних інноваційних проектів, рівень яких визначається в більшості випадків опосередковано, з використанням підприємств реального сектора економіки. Програми агентства сприяють розвитку тісної кооперації між генераторами та споживачами інновацій, забезпечуючи супровід всього ланцюжка інноваційного циклу.

Національний науково-дослідний фонд «Sitra» створює ефективну фінансову та консалтингову підтримку для інноваційних компаній на початковій стадії і стадії росту за напрямками, що відповідають певним, в рамках науково-технологічного форсайту, глобальним викликам: біоекономіка, енергетика, зміна клімату, природних ресурсів, машинобудування і металообробка, харчова галузь та ін. Кожен з пріоритетних напрямків фінансується зі спеціально виділеного фонду в обсязі від 0,5 до 2 млн євро на кожен інноваційний проект.

Фонд Sitra є інтегратором венчурних партнерських мереж у Фінляндії і Європі, забезпечуючи доступ інноваційних компаній до венчурних фінансових ресурсів. Проекти, які підтримуються фондом, носять переважно глобальний і соціально орієнтований характер. Фонд виступає їх організатором, інтегруючи суб'єкти інноваційної діяльності для реалізації проекту, гарантом і монітором. У результаті діяльності фонду реалізовані такі значущі ініціативи, як кіоски здоров'я в шопінг-центрах, муніципальні сервісні центри, сервісні ваучери на надання медичних і соціальних послуг та ряд інших.

Таким чином, у Фінляндії створено міцну та ефективну систему інноваційного розвитку, яка базується на скоординованій діяльності урядового сектору та бізнесу.

Запитання для обговорення

1. Поясніть, чому, на Вашу думку, концепція Національної інноваційної системи стала основною рушійною силою політики Фінляндії у сфері науки і технологій?

2. Назвіть ключові особливості Національної інноваційної системи Фінляндії?

3. Поясніть у чому полягає сутність роботи агентства «Tekes», та назвіть основні функції?

4. Назвіть основні функції, які виконує національний науково-дослідний фонд «Sitra»?

5. На Вашу думку, чи буде ефективним застосування досвіду Фінляндії для розвитку Національної інноваційної системи України? Обґрунтуйте свою відповідь.

② Аналітичні завдання

① *Оберіть один із типів організації, що формують інноваційну інфраструктуру України викладіть інформацію щодо особливостей функціонування та реальних прикладів таких підприємств у вигляді аналітичної доповіді.*

Згідно інформації з сайту Міністерства економіки України щодо стану розвитку інноваційної інфраструктури, на сьогодні в Україні створено та функціонують (відповідно до Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року) [12]:

- індустриальні парки: станом на 10.03.2021 до Реєстру індустриальних (промислових) парків включено 47 індустриальних парків, у 23 із них визначено керуючі компанії, а у 8 є учасники. Також в Україні функціонують індустриальні парки, які не включені до Реєстру індустриальних парків;
- 16 технопарків;
- 24 центри інновацій та технологічного трансферу;
- 22 інноваційних центри;
- 38 центрів комерціалізації;
- 24 інноваційних бізнес-інкубатори, один інвестиційно-технологічний кластер;
- більше 30 кластерів;
- одне інноваційно-виробниче об'єднання;
- стартап-школи; центри інтелектуальної власності; центри науково-технічної та економічної діяльності тощо.
- венчурні та інвестиційні фонди.

② *Проаналізуйте Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року України [37], сформулюйте можливі заходи її реалізації (табл. 4).*

Таблиця 4 – Заходи реалізації Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року

Найменування заходу	Термін виконання	Очікуваний результат
1	3	4

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

3.1 Науковий фандрейзинг та грантрайтинг

3.2 Процедури пошуку та подання заявок на грантові конкурси і програми

3.3 Написання проектної заявки.

3.4 Договір про виконання наукового дослідження і розробки за рахунок грантової підтримки

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НА ЗАНЯТТІ

1 Аналітичне завдання

① *Користуючись посиланням на організації, які займаються грантовою діяльністю здійсніть пошук грантів на наукові дослідження у сфері управління та адміністрування:*

- Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР): <https://goo.gl/cyqF5H>;
- Гранти Global innovation fund: <https://goo.gl/sgSXUG>;
- Програма ЄС «Горизонт Європа»: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en;
- Гранти Міжнародного Вишеградського Фонду: <https://www.visegradfund.org>;
- Програми імені Фулбрайта: <https://goo.gl/68VVv8>.

2 Практичні навчальні завдання

① *Складіть проектну заявку на участь у гранті з дослідженням, що відповідає темі дисертаційної роботи за наведеною формою (на основі [38]):*

Форма проектної заявки [38]

ПРОЕКТНА ЗАЯВКА на участь у конкурсі проектів

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЕКТ ТА ОРГАНІЗАЦІЮ

1.1. Інформація про проект :

1.Назва проекту:	
2.Термін виконання проекту:	
3.Загальна вартість проекту (в гривнях):	
В тому числі:	
– сума, що запитується	
– власний фінансовий внесок	
– фінансовий внесок з боку грантодавця	
– власний нефінансовий внесок членів	
– нефінансовий внесок з боку грантодавця	
– внесок інших організацій (фінансовий та не фінансовий)	

1.2. Інформація про організацію-виконавця проекту:

Назва організації:	
Керівник організації:	
Адреса:	
Телефон:	
Факс:	
Електронна пошта:	
Керівник проекту (П.І.Б. посада):	

1.3. Інформація про організації – співвиконавців:

1.3.1. організація-співвиконавець:

Назва організації:	
Контактна особа (П.І.Б.):	
Адреса:	
Телефон:	
Факс:	
Електронна пошта:	

Я, _____ засвідчую, що подана у проектній заявці інформація є правдивою

Підпис :

Дата:

2. АНОТАЦІЯ ПРОЕКТУ

- 2.1. Назва проекту
- 2.2. Терміни виконання проекту
- 2.3. Мета проекту
- 2.4. Завдання проекту:
- 2.5. Основні види діяльності по проекту:
- 2.6. Результати виконання проекту
- 2.7. Бюджет проекту

3. ОПИС ПРОЕКТУ

- 3.1. Опис проблеми
- 3.2. Цільова група та територіальне охоплення проекту
- 3.3. Мета проекту

- 3.4. Завдання проекту
- 3.5. Порядок виконання проекту
- 3.6. План виконання проекту

План виконання проекту			
Завдання	Терміни виконання	Результати	Документи та інші джерела, що засвідчують виконання заходу
Завдання 1.			
Заходи/роботи в рамках завдання			
1.1.			
1.2.			
1.3.			
Завдання 2.			
..			

- 3.7. Залучення цільової групи та громадян(соціальна мобілізація)
- 3.8. Результати виконання проекту та вплив проекту
- 3.9. План життєздатності проекту
- 3.10. Розподіл функцій між організаціями-співвиконавцями в рамках цього проекту
- 3.11. Персонал проекту
- 3.12. Відповідний досвід організації

4. ТЕХНІЧНА ЧАСТИНА ПРОЕКТУ

- 4.1. Техніко- економічне обґрунтування

5. ОБГРУНТУВАННЯ ТА ПОЯСНЕННЯ ДО КОШТОРИСУ

- 5.1 . Оплата праці персоналу проекту
- 5.2. Закупівля матеріалів, необхідних для виконання робіт
- 5.3. Закупівля обладнання, устаткування, необхідного для забезпечення роботи
- 5.4. Оплата розробки в установленому порядку проектно-кошторисної документації
- 5.5. Оплата виконання робіт, надання послуг
- 5.6. Відрядження персоналу проекту.
- 5.7. Оренда(покриття витрат за користування) офісного обладнання.
- 5.8. Зв'язок
- 5.9. Інші витрати

Контактна інформація:

Відповідальна особа:

② Складіть заяву щодо відповідності учасника конкурсу Національного фонду досліджень вимогам пункту 5 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність.

Форма заяви щодо відповідності учасника конкурсу [28]:

ЗАЯВА

щодо відповідності учасника конкурсу Національного фонду досліджень вимогам пункту 5 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність*

Я, _____, (прізвище, ім'я, по батькові) що є керівником (уповноваженою особою) _____ (назва підприємства, установи або організації) яка подала заявку на одержання грантової підтримки в рамках конкурсу Національного фонду досліджень України _____ (назва конкурсу) цією заявою підтверджую, що підприємство, установа, організація відповідає вимогам пункту 5 Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну діяльність, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 118, та не належить до суб'єктів господарювання:

- яких визнано банкрутами;
- стосовно яких порушено справу про банкрутство;
- які перебувають на стадії ліквідації;
- які мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади;
- які втратили більш як половину статутного капіталу через накопичені збитки чи з інших причин;
- обсяг зобов'язань яких (крім суб'єктів малого та/або середнього підприємництва) за останні два роки більш як у 7,5 рази перевищує обсяг власного капіталу;
- прибуток яких до оподаткування без вирахування відсотків за користування кредитами (позиками) та амортизації є меншим за витрати на сплату відсотків за кредитами (позиками) відповідного періоду;
- кредитний рейтинг яких характеризується низькою та дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами згідно з Національною рейтинговою шкалою.

Посада:

Прізвище, ім'я та по батькові:

Підпис, печатка

Дата

③ Складіть договір про виконання наукового дослідження і розробки за рахунок грантової підтримки:

Форма договору виконання наукового дослідження і розробки за рахунок грантової підтримки [28]:

ДОГОВІР № _____

про виконання наукового дослідження і розробки за рахунок грантової підтримки

(місто)

«___» _____ 202__ року

Національний фонд досліджень України (далі – **Грантонадавач**) в особі _____,

що діє на підставі Положення про Національний фонд досліджень України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 липня 2018 року № 528, розпорядження Кабінету Міністрів України від _____ року № _____,

з однієї сторони, та _____ (далі –

Грантоотримувач) в особі

(найменування юридичної особи)

_____, що діє на підставі

(керівник Грантоотримувача, прізвище, ім'я, по батькові)

_____, з іншої сторони (далі – **Сторони**), уклали цей Договір про виконання наукового дослідження і розробки за рахунок грантової підтримки (далі – **Договір**) про таке.

I. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

Відповідно до заявки на одержання грантової підтримки (реєстраційний номер _____, ПІБ наукового керівника проєкту з виконання наукового дослідження і розробки _____) та на підставі рішення наукової ради Грантонадавача (протокол № 21 від «16-17» вересня 2020 року) про затвердження _____ результатів _____ конкурсу

«_____»,
(назва конкурсу)

переліку проєктів, що рекомендуються до реалізації за рахунок грантової підтримки Грантонадавача, та обсягів їх фінансування, рішення наукової ради Грантонадавача про надання гранту (протокол № ___ від «___» _____ року), рішення наукової ради Грантонадавача про продовження надання грантової підтримки (протокол № ___ від «___» _____ року) та про надання гранту у 2021 році (протокол № ___ від «___» _____ року) Грантонадавач надає Грантоотримувачу на умовах, визначених цим Договором, грант для реалізації проєкту із виконання наукових досліджень і розробок у 2021 році

(назва Проєкту)

(далі – **Проєкт**), а Грантоотримувач реалізує Проєкт, детальний опис якого та вимоги до якого наведено у Технічному завданні до проєкту з виконання наукового дослідження і розробки на 2021 рік (далі – **Технічне завдання**) (додаток 1 до цього Договору), що має відповідати заявці на одержання грантової підтримки (за відсутності коригування обсягів фінансування) та на умовах, визначених цим Договором.

II. СТРОКИ ТА ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

2.1. Грантоотримувач планує та організовує роботу, пов'язану з реалізацією Проєкту, згідно з етапами, відображеними у Календарному плані виконання наукового дослідження (розробки) на 2021 рік (далі – **Календарний план**) (додаток 2 до цього Договору).

Усі витрати за кожним етапом реалізації Проєкту мають бути здійснені до завершення відповідного етапу реалізації Проєкту.

2.2. Для підтвердження виконання етапу реалізації Проєкту Грантоотримувач надає Грантонадавачеві документи, передбачені пунктом 7.5. розділу VII цього Договору.

Рішення наукової ради Грантонадавача про схвалення наукового звіту про проміжні результати реалізації Проєкту і фінансового звіту про використання бюджетних коштів за етап приймається впродовж 14 календарних днів з дати завершення етапу виконання Проєкту та має містити інформацію про відповідність (невідповідність) виконаного етапу Проєкту Технічному завданню (додаток 1), Календарному плану (додаток 2) та Кошторису витрат Проєкту (додаток 3) та про продовження або припинення надання грантової підтримки Проєкту. Зазначене рішення наукової ради Грантонадавача є підставою для підписання Акту про виконання проміжного етапу Проєкту.

2.3. Для підтвердження реалізації Проєкту в цілому Грантоотримувач надає Грантонадавачеві документи, передбачені пунктом 7.6. розділу VII цього Договору.

Рішення наукової ради Грантонадавача про схвалення заключного звіту про реалізацію Проєкту, звіту про використання бюджетних коштів у рамках реалізації Проєкту, фінансового звіту про використання бюджетних коштів за етап приймається впродовж 14 календарних днів з дати завершення останнього етапу виконання Проєкту та має містити інформацію про відповідність (невідповідність) виконаного Проєкту Технічному завданню (додаток 1), Календарному плану (додаток 2) та Кошторису витрат Проєкту (додаток 3). Зазначене рішення наукової ради Грантонадавача є підставою для підписання Акту про виконання Проєкту.

III. ОБСЯГ ТА ПОРЯДОК ФІНАНСУВАННЯ ПРОЄКТУ

3.1. Обсяг фінансування Проєкту у 2021 році становить

_____ (сума цифрами та прописом) грн., без ПДВ.

3.2. Фінансування Проєкту у 2021 році здійснюється шляхом поетапного перерахування Грантонадавачем коштів Грантоотримувачу відповідно до цього Договору, Календарного плану та Графіку фінансування проєкту з виконання наукового дослідження і розробки у 2021 році (далі – **Графік фінансування Проєкту**) (додаток 4 до цього Договору), в межах фактично отриманого Грантонадавачем фінансування.

Невикористані суми коштів протягом відповідного етапу виконання Проєкту підлягають поверненню на реєстраційний рахунок Грантонадавача протягом п'яти робочих днів після завершення етапу виконання Проєкту.

3.3. Джерело фінансування Проєкту – Державний бюджет, КПКВК 2201300, КЕКВ 2610.

3.4. Фінансування кожного етапу виконання Проєкту здійснюється Грантонадавачем після ухвалення науковою радою Грантонадавача рішення про продовження надання грантової підтримки.

3.5. Перерахування коштів здійснюється Грантонадавачем із свого реєстраційного рахунка на рахунок Грантоотримувача в безготівковій формі в національній валюті України.

3.6. У випадку зменшення обсягів бюджетних призначень та бюджетних асигнувань Грантонадавача обсяг фінансування Проєкту у поточному році зменшується. У такому разі вносяться уточнення до Технічного завдання, Календарного плану, Кошторису витрат Проєкту та Графіку фінансування Проєкту, шляхом укладання додаткової угоди до цього Договору.

У випадку затримки бюджетного фінансування Грантонадавача, вносяться уточнення до Технічного завдання, Календарного плану, Кошторису витрат Проєкту та Графіку фінансування Проєкту шляхом укладання додаткової угоди до цього Договору.

У випадку припинення бюджетних асигнувань Грантонадавача Сторони укладають додаткову угоду до цього Договору з метою його закриття в межах фактичного фінансування Проєкту.

Грантонадавач звільняється від відповідальності за прострочення оплати за Договором, якщо таке прострочення сталось виключно через несвоєчасне надходження коштів з відповідного бюджету та (або) тимчасового не проведення платежів органами Казначейства за платіжними дорученнями Грантонадавача.

IV. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

4.1. Грантоотримувач має право:

- 1) на фінансування Проєкту в обсязі, визначеному в цьому Договорі;
- 2) ініціювати переговори щодо припинення дії Договору у випадку неможливості його подальшого виконання з обґрунтованих причин;
- 3) здійснювати перерозподіл коштів між статтями витрат, окрім статті витрат «Оплата праці», у межах погодженого Кошторису витрат Проєкту у випадку, якщо сума коштів, які планується перерозподілити, не перевищує 10 000 (десять тисяч) гривень в межах етапу виконання Проєкту.

Якщо сума коштів, які планується перерозподілити, перевищує 10 000 (десять тисяч) гривень в межах етапу виконання Проєкту, то такий перерозподіл коштів між статтями витрат у межах погодженого Кошторису витрат Проєкту можливий лише з письмовим погодженням наукової ради Грантонадавача.

4.2. Грантоотримувач зобов'язується:

- 1) реалізувати Проєкт відповідно до Технічного завдання, Календарного плану та погодженого з Грантонадавачем Кошторису витрат Проєкту;
- 2) використовувати грант за цільовим призначенням;
- 3) не використовувати зекономлені кошти, виділені за цим Договором, на інші проєкти та іншу тематику;
- 4) надавати Грантонадавачеві звіти, документи та матеріали, відповідно до цього Договору;
- 5) надавати інформацію та документи, які підтверджують фінансування Проєкту з інших джерел, у тому числі й у разі надання Грантонадавачем гранту на умовах співфінансування;
- 6) якщо реалізацію Проєкту внаслідок об'єктивних обставин буде припинено чи не завершено протягом дії цього Договору, у триденний строк повідомити про такі обставини Грантонадавача. У строк, що не перевищує 10 календарних днів з моменту настання таких обставин, документально підтвердити всі витрати, здійснені за рахунок гранту, та повернути Грантонадавачеві невикористану частину гранту у встановленому законодавством порядку;
- 7) повернути Грантонадавачеві суму, яка використана не за цільовим призначенням, у разі встановлення факту нецільового використання гранту в рамках реалізації Проєкту;
- 8) не залучати субвиконавців, інформація про яких не зазначена у заявці на одержання грантової підтримки та Календарному плані, без погодження з науковою радою Грантонадавача, після чого укласти додаткову угоду до цього Договору з Грантонадавачем;
- 9) не здійснювати збільшення розміру статті витрат «Оплата праці» після підписання цього Договору;
- 10) здійснити державну реєстрацію науково-дослідної роботи (в тому числі за етапами виконання Проєкту) та надати Грантонадавачу примірники реєстраційної, облікової та інформаційної карток в порядку, встановленому законодавством;

11) забезпечити наявність посилання на підтримку Проєкту Грантонадавачем у публікаціях, офіційних повідомленнях, в інформації для ЗМІ, у соціальних мережах та у інших відкритих джерелах, а також під час виступів на наукових заходах. Опубліковані результати досліджень (наукові публікації, тези доповідей), виконаних у рамках цього Договору, обов'язково повинні містити посилання на інформацію про підтримку Грантонадавача із зазначенням номеру Проєкту

4.3. Грантонадавач має право:

1) вимагати від Грантоотримувача документи, інформацію та пояснення щодо його дій, пов'язаних із виконанням цього Договору, використанням бюджетних коштів та реалізацією Проєкту, ознайомлюватися з відповідною первинною документацією;

2) у разі встановлення невиконання Грантоотримувачем умов цього Договору достроково розірвати його, повідомивши про це Грантоотримувача у строк не пізніше ніж за 10 днів до дати розірвання Договору;

3) припиняти або продовжувати надання грантової підтримки Проєкту на підставі рішення наукової ради Грантонадавача;

4) використовувати в інформаційних цілях документи та відомості, отримані в процесі реалізації Проєкту, за умови, що таке використання не порушує права інтелектуальної власності Грантоотримувача (у т.ч. розміщувати на офіційному веб-сайті Грантонадавача звітну інформацію, вносити відповідну інформацію до бази даних наукових досліджень і розробок).

4.4. Грантонадавач зобов'язується:

1) перераховувати кошти на рахунки Грантоотримувача відповідно до умов цього Договору, Календарного плану, в межах фактично отриманого Грантонадавачем фінансування;

2) контролювати виконання Грантоотримувачем умов цього Договору, включно із дотриманням строків виконання Проєкту.

4.5. Грантоотримувач та Грантонадавач зобов'язані дотримуватися порядку обліку, зберігання і використання документів та інших матеріальних носіїв, що містять інформацію з обмеженим доступом, зібрану під час реалізації Проєкту.

V. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

5.1. Сторони відповідають за своїми зобов'язаннями в межах, визначених чинним законодавством України.

5.2. Грантонадавач не несе відповідальність за:

– завдані Грантоотримувачем збитки, спричинені третім особам, а також за будь-яку шкоду, завдану співробітникам (виконавцям, співвиконавцям Проєкту) або майну Грантоотримувача;

– порушення Грантоотримувачем вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності. У випадку, якщо до Грантонадавача будуть пред'явлені претензії або позовні вимоги третіх осіб щодо порушення їхніх прав Грантоотримувачем, Грантоотримувач зобов'язаний власними силами та за власний рахунок вирішувати всі питання щодо врегулювання претензій та позовних вимог таких осіб.

5.3. Грантоотримувач несе повну відповідальність згідно із законодавством за дотримання вимог чинного законодавства під час складання Кошторису витрат Проєкту із необхідними розрахунками та обґрунтуваннями, за цільове, ефективне та раціональне використання бюджетних коштів та здійснення фактичних витрат за статтями Кошторису витрат Проєкту під час реалізації Проєкту, за достовірність інформації у звітних та інших документах, передбачених цим Договором.

5.4. За умов нецільового або неефективного використання гранту та/або неналежного виконання Договору, зокрема, недотримання Календарного плану, наукова рада Грантонадавача приймає рішення щодо припинення надання грантової підтримки Проєкту. У разі встановлення факту нецільового використання гранту, сума коштів, використаних Грантоотримувачем не за цільовим призначенням, повертається Грантонадавачеві, у встановленому законодавством порядку.

За умов нецільового використання гранту Грантоотримувачем та ухвалення науковою радою Грантонадавача рішення про припинення надання грантової підтримки Проєкту, наукова рада Грантонадавача також може ухвалити рішення про заборону участі наукового керівника Проєкту в конкурсах, що проводяться Грантонадавачем упродовж наступних трьох років.

5.5. У разі виявлення порушення умов цього Договору, наукова рада Грантонадавача приймає рішення про припинення надання грантової підтримки та повернення Грантоотримувачем грантової підтримки коштів із зазначенням строку повернення.

VI. ПРАВА НА РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗОВАНОГО ПРОЄКТУ

6.1. Майнові права інтелектуальної власності, створеної під час проведення досліджень і розробок за рахунок грантової підтримки, належать Грантоотримувачу, крім випадків, передбачених частиною другою статті 11 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій».

Авторські права учасників Проєкту, підтримуваного Грантонадавачем, реалізуються відповідно до законодавства.

6.2. Грантоотримувач надає Грантонадавачеві право використовувати в інформаційних цілях (у т. ч. зберігати, перекладати, висвітлювати, відтворювати будь-яким технічним методом, публікувати або повідомляти у ЗМІ) відомості зі звітних документів, що пов'язані з реалізацією Проєкту, незалежно від їхньої форми, за умови, що цим не порушуються чинні права інтелектуальної власності.

6.3. Грантоотримувач гарантує, що має всі права на використання будь-яких попередніх існуючих прав інтелектуальної власності, необхідних для виконання цього Договору.

6.4. За умов упізнаваності фізичних осіб, зображених на фото- або відеоматеріалах, Грантоотримувач повинен у звітності про реалізацію Проєкту подати заяви цих осіб з дозволом на використання своїх зображень. Ці вимоги не застосовуються до фото- або відеоматеріалів, знятих у громадських місцях, де випадкові представники громадськості можуть бути ідентифіковані лише гіпотетично, а публічні особи здійснюють свою суспільну діяльність.

6.5. Обладнання та устаткування, придбане за рахунок грантової підтримки в рамках реалізації Проєкту, після завершення його реалізації залишається у власності Грантоотримувача, з урахуванням вимог чинного законодавства України. Документи щодо придбання такого обладнання та устаткування зберігаються Грантоотримувачем для звітності під час здійснення контролю.

VII. ВИТРАТИ, БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ЗВІТНІСТЬ ТА КОНТРОЛЬ

7.1. Сторони домовились, що фактичні витрати мають відповідати принципам раціонального управління фінансами, бути відображені в бухгалтерському обліку Грантоотримувача (субвиконавця) та відповідати витратам, передбаченим у Кошторисі витрат Проєкту.

7.2. Грантоотримувач забезпечує ведення бухгалтерської та фінансової документації у такий спосіб, щоб усі доходи і витрати, що стосуються реалізації Проєкту, могли бути відстежені, ідентифіковані та проаналізовані Грантонадавачем.

7.3. Грантоотримувач зобов'язаний забезпечити збереження бухгалтерської документації, що стосується реалізації Проєкту, у межах строків, установлених законодавством. На вимогу Грантонадавача Грантоотримувач зобов'язаний надати всю бухгалтерську документацію, необхідну для перевірки цільового та ефективного використання бюджетних коштів, пов'язаних із реалізацією Проєкту.

7.4. Сторони домовились, що спрямування коштів здійснюється виключно на фінансування витрат, пов'язаних із реалізацією Проєкту.

Фінансування Грантоотримувачем витрат, пов'язаних із реалізацією Проєкту, попередньо погоджується з науковим керівником Проєкту.

7.5. Для підтвердження виконання проміжного етапу реалізації Проєкту Грантоотримувач надає Грантонадавачеві:

- а) Акт про виконання проміжного етапу Проєкту – у 2-х паперових примірниках;
- б) науковий звіт про проміжні результати реалізації Проєкту, оформлений відповідно до ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» – в електронному вигляді та в одному паперовому переплетеному примірнику;
- в) фінансовий звіт про використання бюджетних коштів за етап – в електронному вигляді та в одному паперовому примірнику;
- г) витяг із протоколу засідання вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради Грантоотримувача про виконання Проєкту у відповідному році (з висновком про відповідність виконаних робіт, виконаних за Проєктом, Технічному завданню та Календарному плану) – в 1-ому паперовому примірнику;
- д) анотований звіт про виконану роботу у 2021 році в рамках реалізації проєкту із виконання наукових досліджень і розробок (для оприлюднення) (подається лише в межах останнього етапу виконання Проєкту у 2021 році) – в електронному вигляді та в 1-ому паперовому примірнику;
- е) інші матеріали та документи, відповідно до Технічного завдання та Календарного плану – в 1-ому паперовому примірнику;
- є) копії документів щодо придбання обладнання та устаткування за рахунок гранту під час виконання Проєкту;
- ж) за умов залучення субвиконавця – науковий звіт (оформлений відповідно до ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання») в електронному вигляді та в одному паперовому примірнику; копію договору із субвиконавцем (з додатками), копію кошторису витрат, копію фінансового звіту про використання бюджетних коштів, копію акту здачі-приймання робіт, завірені належним чином.

Документи, передбачені цим пунктом Договору, для підтвердження виконання першого етапу реалізації Проєкту у 2021 році подаються не пізніше 01 вересня 2021 року.

Документи, передбачені цим пунктом Договору, для підтвердження виконання останнього етапу реалізації Проєкту у 2021 році подаються не пізніше 16 грудня 2021 року.

7.6. Для проєктів, реалізація яких завершується у 2021 році, для підтвердження виконання останнього етапу реалізації Проєкту у 2021 році та реалізації Проєкту в цілому не пізніше 16 грудня 2021 року Грантоотримувач надає Грантонадавачеві:

- а) Акт про виконання проміжного етапу (останнього етапу реалізації Проєкту у 2021 році) Проєкту та— у 2-х паперових примірниках;
- б) заключний звіт про реалізацію Проєкту, оформлений відповідно до ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» (відповідно до п. 36 постанови Кабінету міністрів України від 27.12.2019 № 1170 заключний звіт розміщується на офіційному веб-сайті Грантонадавача для вільного доступу) – в електронному вигляді та в одному паперовому переплетеному примірнику;
- в) фінансовий звіт про використання бюджетних коштів за етап – в електронному вигляді та в одному паперовому примірнику;
- г) звіт про використання бюджетних коштів у рамках реалізації Проєкту (відповідно до п. 36 постанови Кабінету міністрів України від 27.12.2019 № 1170 звіт про використання бюджетних коштів у рамках реалізації Проєкту розміщується на офіційному веб-сайті Грантонадавача для вільного доступу) – в електронному вигляді та в одному паперовому примірнику;

- д) інші матеріали та документи, відповідно до Технічного завдання та Календарного плану – в 1-ому паперовому примірнику;
 - е) витяг з протоколу засідання вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради Грантоотримувача про виконання Проєкту в цілому (з висновком про відповідність виконаних робіт, виконаних за Проєктом, Технічному завданню та Календарному плану), в 1-ому паперовому примірнику;
 - є) анований звіт про виконану роботу в рамках реалізації проєкту із виконання наукових досліджень і розробок (для оприлюднення) – в електронному вигляді та в 1-ому паперовому примірнику;
 - ж) копії документів щодо придбання обладнання та устаткування за рахунок гранту під час виконання Проєкту;
 - з) за умов залучення субвиконавця – науковий звіт (оформлений відповідно до ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання») в електронному вигляді та в одному паперовому примірнику; копію договору із субвиконавцем (з додатками), копію кошторису витрат, копію фінансового звіту про використання бюджетних коштів, копію акту здачі-приймання робіт, завірені належним чином.
- 7.7. Грантоотримувач здійснює державну реєстрацію науково-дослідної роботи та не пізніше 10 робочих днів після подання звітної документації, зазначеної у п.п. 7.5 або 7.6. цього Договору, надає Грантонадавачу примірники реєстраційної, облікової та інформаційної карток у порядку, встановленому законодавством.
- 7.8. Грантонадавач здійснює контроль за виконанням Грантоотримувачем зобов'язань, визначених Договором.

VIII. ДОСТРОКОВЕ РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ

- 8.1. У разі нецільового або неефективного використання Грантоотримувачем будь-якої частини гранта та/або неналежного виконання або невиконання Грантоотримувачем цього Договору, зокрема, Календарного плану, цей Договір може бути розірвано за рішенням наукової ради Грантонадавача в односторонньому порядку.
- 8.2. Грантонадавач за рішенням наукової ради Грантонадавача достроково розриває цей Договір також у випадку, якщо:
- а) Грантоотримувача визнано банкрутом або він перебуває у стадії ліквідації чи призупинив господарську діяльність, знаходиться в іншій аналогічній ситуації, що не дозволяє подальшу реалізацію Проєкту, відповідно до законодавства;
 - б) відбулася зміна юридичних, фінансових, технічних, організаційних умов діяльності Грантоотримувача (зокрема, зміна власності Грантоотримувача, реорганізація тощо), яка має суттєвий вплив на реалізацію цього Договору;
 - в) було встановлено, що Грантоотримувач або пов'язані з ним особи надали недостовірну інформацію, необхідну для отримання гранту чи реалізації Проєкту або не надають у визначені терміни на вимогу Грантонадавача інформацію, пов'язану з реалізацією Проєкту.

IX. ОБСТАВИНИ НЕПЕРЕБОРНОЇ СИЛИ (ФОРС-МАЖОРНІ ОБСТАВИНИ)

- 9.1. За умов виникнення форс-мажорних обставин Сторони звільняються від своїх зобов'язань за цим Договором. Форс-мажорними обставинами визнаються усі обставини, визначені Законом України «Про торгово-промислові палати в Україні».
- 9.2. Про настання таких обставин кожна зі Сторін має повідомити іншу в письмовій формі протягом 10 календарних днів з дати їх виникнення.

X. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

- 10.1. Тлумачення умов цього Договору здійснюється відповідно до норм чинного законодавства України.

10.2. Усі спори або розбіжності, що випливають з умов цього Договору або пов'язані з цим Договором та його тлумаченням, його дією, його припиненням або розірванням, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами, окрім випадків, коли Договір розривається Грантонадавачем в односторонньому порядку у зв'язку з нецільовим використанням Грантоотримувачем бюджетних коштів. Якщо Сторони не можуть дійти згоди шляхом переговорів, такі спори вирішуються у порядку, визначеному чинним законодавством України.

ХІ. ІНШІ УМОВИ

11.1. Цей Договір набирає чинності з дня його підписання Сторонами та діє до «31» грудня 2021 року.

11.2. У разі зміни контактної особи та уповноваженої особи Сторони, Сторони невідкладно (не пізніше 3-х робочих днів) повідомляють про це одна одну електронним повідомленням в порядку, визначеному п. 11.4 цього Договору.

11.3. Обмін інформацією відбувається між Сторонами шляхом направлення ділової кореспонденції за допомогою засобів поштового або електронного зв'язку (електронною поштою).

11.4. Електронне повідомлення, направлене засобами електронного зв'язку, вважається отриманим Стороною-одержувачем за умови відсутності повідомлення від сервера одержувача про невдалу спробу доставки повідомлення.

11.5. Кореспонденція, що направляється Сторонами з використанням послуг поштового зв'язку, вважається отриманою Стороною в установленому законодавством порядку.

11.6. Контактні особи:

1) контактна особа Грантонадавача:

П.І.Б./ посада/структурний підрозділ; місцезнаходження; телефон; адреси електронної пошти (основна, додаткова);

2) контактна особа Грантоотримувача:

П.І.Б./посада; місцезнаходження; телефон; адреси електронної пошти (основна, додаткова).

11.7. Договір складено українською мовою у письмовій формі у двох примірниках (по одному для кожної із Сторін), що мають однакову юридичну силу.

ХІІ. ДОДАТКИ ДО ДОГОВОРУ

Невід'ємними частинами цього Договору є:

додаток 1 – Технічне завдання;

додаток 2 – Календарний план;

додаток 3 – Кошторис витрат Проєкту;

додаток 4 – Графік фінансування Проєкту.

ХІІІ. РЕКВІЗИТИ СТОРІН

Грантоотримувач

(найменування юридичної особи)

(місцезнаходження)

(банківські реквізити)

(посада)

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

М.П.

Грантонадавач

Національний фонд досліджень України

01001, м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 1

р/р UA698201720343180001000157331

у ДКСУ в м. Києві

МФО 820172

ЄДРПОУ 42734019

(посада)

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

М.П.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

4.1 Етапи наукового проекту: ініціація, планування, виконання, контроль, завершення проекту

4.2 Методи та інструменти аналітики у підготовці науково-інноваційного проекту

4.3 Інструментарій управління науковими проектами, пошук партнерів

4.4 Складання опису науково-інноваційного проекту

4.5 Формування анованого звіту про виконану роботу в рамках реалізації проекту із виконання наукових досліджень і розробок

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НА ЗАНЯТТІ

1 Творчі завдання

1) Ознайомтесь з формою проекту фундаментального дослідження.

Форма проекту фундаментального дослідження [14]

Секція: _____

Назва проекту: _____

(не більше 15-ти слів)

Назва пріоритетного напрямку розвитку науки і техніки: _____

Назва напрямку секції (згідно із паспортом секції обирається до 2-х напрямів): _____

Організація-виконавець: _____

(повна назва)

Адреса: _____

АВТОРИ ПРОЄКТУ:

Керівник проекту (П.І.Б.) _____

(основним місцем роботи керівника проекту має бути організація, від якої подається проект)

Науковий ступінь _____ вчене звання _____
Місце основної роботи _____

Посада _____

Тел.: _____ E-mail: _____

Відповідальний виконавець проекту (П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада):

Тел.: _____ E-mail: _____

Проект розглянуто й погоджено рішенням наукової (вченої, науково-технічної) ради (назва закладу вищої освіти/наукової установи) від « ____ » _____ 20__ р., протокол № _____

Керівник проекту

Керівник закладу/установи

_____ / _____

_____ / _____

« ____ » _____ 20__ р.

« ____ » _____ 20__ р.

Секція _____

ПРОЕКТ

фундаментального дослідження,

що виконуватиметься за рахунок видатків загального фонду державного бюджету

Назва проекту: _____

Пропоновані терміни виконання проекту (до 36 місяців)

з _____ по _____

Орієнтовний обсяг фінансування проекту: _____ тис. грн.

1. АНОТАЦІЯ (до 15 рядків)

(короткий зміст проекту)

2. ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ (до 15 рядків)

2.1. Проблема, на вирішення якої спрямовано проект (у тому числі, можливо, у сфері національної безпеки та оборони України або подвійного призначення та дослідження, що мають проривний характер).

2.2. Об'єкт дослідження.

2.3. Предмет дослідження.

3. СТАН ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМУ (до 70 рядків)

3.1. Аналіз результатів, отриманих авторами проекту за напрямом, проблемою, тематикою, об'єктом та предметом дослідження; у чому саме полягає внесок згадуваних

вчених і чому їх напрацювання потребують продовження, доповнення, вдосконалення (до 20 рядків).

3.2. Аналіз результатів, отриманих іншими вченими (аналогічно наведеному у п.3.1) за останні 5 років із посиланням на конкретні публікації (до 40 рядків).

3.3. Перелік основних публікацій (не більше 10-ти) закордонних і вітчизняних вчених (окрім публікацій авторів, що наведені у доробку), що містять аналоги та прототипи, є основою для проєкту та на які автори посилаються у п.3.2 (до 30 рядків).

Таблиця 1

№	Повні дані про статті
1	

4. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ЇХ АКТУАЛЬНІСТЬ (до 70 рядків)

4.1. Ідеї та робочі гіпотези проєкту.

4.2. Мета і завдання проєкту.

4.3. Обґрунтування актуальності та/або доцільності виконання проєкту, виходячи із стану досліджень проблематики за напрямом проєкту; ідей та робочих гіпотез проєкту.

5. ПІДХІД, МЕТОДИ, ЗАСОБИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА ПРОЄКТОМ (до 50 рядків)

5.1. Визначення підходу щодо проведення досліджень, обґрунтування його новизни. Нові або оновлені підходи, методи та засоби досліджень, що створюватимуться авторами у ході виконання проєкту.

5.2. Особливості структури та складових проведення досліджень.

5.3. Обґрунтування наявності матеріально-технічної бази, яка буде використана для виконання проєкту (Центри колективного користування науковим обладнанням (ЦККНО), державні ключові лабораторії, наукові об'єкти, що становлять національне надбання, науково-дослідні поля ЗВО, НУ тощо).

5.4. Наявність державної атестації наукової діяльності ЗВО або НУ за напрямом проєкту, що підтверджується відповідним наказом МОН (зазначити назву напряму за яким атестовано ЗВО, рік атестації, та категорію отриману за результатами атестації).

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ, ЇХ НАУКОВА НОВИЗНА (до 60 рядків)

6.1. Докладно представити очікувані результати – гіпотези, теорії, нові методи пізнання, відкриття законів природи, невідомих раніше явищ і властивостей матерії, виявлення закономірностей розвитку суспільства тощо, які не орієнтовані на безпосереднє практичне використання у сфері економіки.

6.2. Довести наукову новизну наведених положень на основі їх змістовного порівняння із існуючими аналогами у світовій науці на основі посилань на конкретні публікації (наведені у Таблиці 1), довести переваги результатів, які будуть отримані, над існуючими.

6.3. Довести, що задля одержання наведених наукових результатів варто витратити відповідні кошти державного бюджету, тобто, соціальний або інший ефект від використання результатів проєкту перевищить витрати.

7. ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА

(до 60 рядків, на основі листів підтримки від потенційних замовників з України та закордону)

7.1. Обґрунтувати цінність очікуваних результатів для потреб розвитку країни та загальнолюдської спільноти, а також для світової та вітчизняної науки.

7.2. Довести цінність результатів для підготовки фахівців у системі освіти, зокрема наукових кадрів вищої кваліфікації, навести тематику кваліфікаційних робіт бакалаврів, магістрантів, аспірантів і докторантів, що будуть брати участь у виконанні проєкту.

8. ФІНАНСОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ ВИТРАТ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ

8.1. Обсяг витрат на заробітну плату (розрахунок за кількістю працівників, залучених до виконання (загальний)).

8.2. Обсяг витрат на матеріали орієнтовний розрахунок (загальний).

8.3. Обсяг витрат на енергоносії, інші комунальні послуги (за видами, на підставі порівняльного розрахунку попередніх періодів, загальний).

8.4. Інші витрати (за видами, із обґрунтуванням їх необхідності, загальні).

8.5. Зведений кошторис проєкту (загальний).

8.6. Капітальні видатки – на виконання проєкту обсяг витрат на придбання обладнання і предметів довгострокового користування. Перелік обладнання, необхідного для виконання наукової роботи. (із зазначенням цін та виробників). Обґрунтування.

9. НАУКОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ АВТОРІВ ПРОЄКТУ

9.1. Зазначити сумарний h-індекс керівника та 4 авторів проєкту згідно БД Scopus або WoS та веб-адреси їх відповідних авторських профілів і Authors ID. (Google Scholar для соціо-гуманітарних наук).

9.2. Зазначити сумарну кількість цитувань керівника та 4 авторів проєкту згідно БД Scopus або WoS. (Google Scholar для соціо-гуманітарних наук).

10. НАУКОВИЙ ДОРОБОК ТА ДОСВІД АВТОРІВ ЗА НАПРЯМОМ ПРОЄКТУ

(за попередні 5 років (включно з роком подання запиту)

Квартилі Q визначаються за класифікацією Journal Citation Reports або Scimago; якщо журнал має кілька предметних областей (категорій) з однаковими або різними значеннями кварталей по кожній області (категорії) або в різних БД Scopus, WoS, то зазначається найвище значення кварталю.

10.1. Перелік статей у журналах, що індексуються в наукометричних базах даних WoS та/або Scopus (обов'язково зазначити кварталі Q на момент опублікування). Для соціо-гуманітарних наук допускаються відомості про статті в журналах категорії А, а також наукові статті у виданнях, які містять інформацію, що становить державну таємницю для проєктів оборонного і подвійного призначення.

Таблиця 2

№	Повні відомості про статті з веб-адресою електронної версії; <u>обрати прізвища авторів</u> , які належать до списку авторів, кварталі Q	Наукометрична база даних	Квартиль Q
1			

10.2. Перелік опублікованих статей у наукових фахових журналах України, що належать до категорії «Б», статті у закордонних наукових виданнях, що не оцінені за п.10.1, а також англійські тези доповідей у матеріалах міжнародних конференцій, що індексуються науково-метричними базами даних WoS та/або Scopus.

Таблиця 3

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії; <u>позначити прізвища авторів</u> , які належать до списку авторів проєкту	Тип публікації (стаття категорія Б/тези/стаття ЗВ)
1		

10.3. Перелік монографій (розділів монографій) за напрямом проєкту, виданих міжнародними видавництвами офіційними мовами Європейського Союзу або публікацій у виданнях з кварталіями Q1-2, а також монографії, які містять інформацію, що становить державну таємницю для проєктів оборонного і подвійного призначення, які не входять в табл. 2.

Таблиця 4

№	Повні дані про монографії (розділи монографій) із вказанням видавництва / публікації у виданнях кварталів Q ₁₋₂ ; <u>позначити прізвища авторів</u> , які належать до списку авторів проєкту	Кількість друк. арк.
1		

10.4. Перелік монографій (розділів монографій) за напрямом проєкту, що опубліковані українською мовою в українських видавництвах або публікації у виданнях з кварталіями Q1-4, які не входять в табл. 2 та табл. 4.

Таблиця 5

№	Повні дані про монографії (розділи монографій) із вказанням видавництва / публікації у виданнях квартилів Q ₁₋₄ ; <u>позначити прізвища авторів</u> , які належать до списку авторів проекту	Кількість друк. арк.
1		

10.5. Захищені дисертації доктора філософії (кандидата наук) авторами проекту або під керівництвом авторів проекту

Таблиця 6

№	Дані про дисертації (автор, назва дисертації, спеціальність, науковий керівник, рік та місце захисту); <u>позначити прізвища авторів/керівників</u> , які належать до списку авторів проекту
1	

10.6. Захищені дисертації доктора наук авторами проекту або під консультуванням авторів проекту

Таблиця 7

№	Дані про дисертації (автор, назва дисертації, спеціальність, науковий консультант, рік та місце захисту); <u>позначити прізвища авторів/консультантів</u> , які належать до списку авторів проекту
1	

10.7. Кількість загальноуніверситетських наукових грантів та проектів, зокрема тих, що фінансуються з бюджету МОН України, за тематикою проекту, за якими працювали автори проекту, що фінансувались закордонними та/чи вітчизняними організаціями.

Таблиця 8

№	ПІБ виконавців	Назва гранту	Замовник	Обсяг фінансування, тис. грн.
1				

10.8. Перелік отриманих охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності (ОПІВ) або підручники, словники, що створені як службові твори (для соціо-гуманітарних наук).

Таблиця 9

№	Повні дані про охоронні документи на ОПІВ/підручники, словники (зазначити кількість др.арк.) з веб-адресою електронної версії; <u>позначити прізвища авторів</u> , які належать до списку авторів проекту
1	

11. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗА ТЕМАТИКОЮ ПРОЄКТУ

Таблиця 10

№ з/п	Назви показників очікуваних результатів	Кількість
1	2	3
1.	Будуть опубліковані за темою проекту статті у журналах, що індексуються в наукометричних базах даних WoS та/або Scopus - з квартилем Q1-2 на момент опублікування - з квартилем Q3-4 на момент опублікування - наукові статті у виданнях, які містять інформацію, що становить державну таємницю для проектів оборонного і подвійного призначення	
2.	Будуть опубліковані статті у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо, що індексуються науково-метричними базами даних WoS або Scopus, в тому числі фахових виданнях України категорії А, а також публікації у виданнях, які містять інформацію, що становить державну таємницю для проектів оборонного і подвійного призначення.	

1	2	3
3.	Отримано охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності (у тому числі свідоцтв на реєстрацію авторського права на твір)	
4.	Буде захищено дисертацій доктора наук/доктора філософії авторами проекту або під консультуванням/керівництвом авторів проекту	
5.	Будуть опубліковані монографії (розділи монографії) за напрямом проекту, виданих міжнародними видавництвами офіційними мовами Європейського Союзу (зазначити кількість д.а.), а також монографії із грифом таємності для проектів оборонного і подвійного призначення.	
6.	Будуть опубліковані монографії (розділи монографії) та/або підручники, словники, навчальні посібники за напрямом проекту, виданих українськими і закордонними видавництвами (зазначити кількість д.а.)	
7.	Буде отримано актів впровадження результатів реалізації проектів у господарську практику органів державної влади, ЗВО, ДУ, приватних компаній (на договірних засадах) та ін.	
8.	Буде отримано грантів та/або укладено договорів на виконання науково-дослідних робіт (кількість).	

12. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ

Таблиця 11

Етапи роботи (рік)	Назва та зміст етапу	Обсяг фінансування етапу	Очікувані результати етапу (зазначити конкретні наукові результати та наукову і науково-технічну продукцію). Звітна документація та показники (зазначити кількість запланованих публікацій, захистів магістерських, кандидатських та докторських дисертацій, отримання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності - відповідно до пп табл.10).
1			

13. ВИКОНАВЦІ ПРОЄКТУ (з оплатою в межах запиту):

- доктори наук: _____ кандидати наук/доктори філософії: _____;
- молоді вчені _____, з них кандидатів/докторів філософії (до 35 років) _____, докторів наук (до 40 років) _____;
- наукові працівники без ступеня _____;
- інженерно-технічні кадри: _____, допоміжний персонал _____;
- докторанти: _____; аспіранти: _____; студенти _____.

Р а з о м _____:

14. ОСНОВНІ ВИКОНАВЦІ ПРОЄКТУ* (до 5 осіб з оплатою в межах запиту):

Таблиця 12

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада і місце основної роботи (тел.; E-mail)	Вік та дата народження
1					

*вносяться дані про основних виконавців (авторів) (до 5 осіб), окрім допоміжного персоналу та студентів.

До складу основних виконавців (авторів) проекту може входити за необхідності не більше 30 % (2 особи) дослідників, що працюють за основним місцем роботи в інших організаціях (з відповідним обґрунтуванням необхідності їх залучення до виконання проекту або досвідом попередньої співпраці – спільні проекти, публікації).

До запиту додається письмова згода основних виконавців (авторів) проекту щодо участі в ньому.

В. о. Генерального директора директорату науки та інновацій

Григорій МОЗОЛЕВИЧ

② На основі дослідження, що здійснюється в межах виконання дисертаційної роботи, складіть опис наукового проекту за наведеною формою прикладного дослідження.

Форма проекту прикладного дослідження [14]

Секція: _____

Назва проекту: _____

(не більше 15-ти слів)

Назва пріоритетного напрямку розвитку науки і техніки: _____

Назва напрямку секції (згідно із паспортом секції обирається до 2-х напрямів): _____

Організація-виконавець: _____

(повна назва)

Адреса: _____

АВТОРИ ПРОЄКТУ:

Керівник проекту (П.І.Б.) _____

(основним місцем роботи керівника проекту має бути організація, від якої подається проект)

Науковий ступінь _____ вчене звання _____

Місце основної роботи _____

Посада _____

Тел.: _____ E-mail: _____

Відповідальний виконавець проекту (П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада): _____

Тел.: _____ E-mail: _____

Проект розглянуто й погоджено рішенням наукової (вченої, науково-технічної) ради (назва закладу вищої освіти/наукової установи) від «___» _____ 20__ р., протокол № ___.

Керівник проекту

Керівник закладу/установи

_____ / _____

_____ / _____

«___» _____ 20__ р.

«___» _____ 20__ р.

Секція _____

ПРОЄКТ

прикладного дослідження,

що виконуватиметься за рахунок видатків загального фонду державного бюджету

Назва проєкту:

Пропоновані терміни виконання проєкту (до 24 місяців)

з _____ по _____

Орієнтовний обсяг фінансування проєкту: _____ тис. грн.

1. АНОТАЦІЯ (до 15 рядків)

(короткий зміст проєкту)

2. ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ (до 15 рядків)

2.1. Проблема, на вирішення якої спрямовано проєкт (у тому числі, можливо, у сфері національної безпеки та оборони України або подвійного призначення та дослідження, що мають проривний характер).

2.2. Об'єкт дослідження.

2.3. Предмет дослідження.

3. СТАН ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМУ (до 70 рядків)

3.1. Аналіз результатів, отриманих авторами проєкту за напрямом, проблемою, тематикою, об'єктом та предметом дослідження; у чому саме полягає внесок згадуваних вчених і чому їх напрацювання потребують продовження, доповнення, вдосконалення (до 20 рядків).

3.2. Аналіз результатів, отриманих іншими вченими (аналогічно наведеному у п.3.1) за останні 5 років із посиланням на конкретні публікації (до 40 рядків).

3.3. Перелік основних публікацій (не більше 10-ти) закордонних і вітчизняних вчених (окрім публікацій авторів, що наведені у доробку), що містять аналоги та прототипи, є основою для проєкту та на які автори посилаються у п.3.2 (до 30 рядків).

Таблиця 1

№	Повні дані про статті
1	

4. МЕТА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ЇХ АКТУАЛЬНІСТЬ (до 70 рядків)

4.1. Ідеї та робочі гіпотези проєкту.

4.2. Мета і завдання, проєкту.

4.3. Обґрунтування актуальності та/або доцільності виконання завдань проєкту, виходячи із:

стану досліджень проблематики за напрямом проєкту;

ідей та робочих гіпотез проєкту.

5. ПІДХІД, МЕТОДИ, ЗАСОБИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА ПРОЄКТОМ

(до 50 рядків)

5.1. Визначення підходу щодо проведення досліджень, обґрунтування його новизни. Нові або оновлені підходи, методи та засоби, що створюватимуться авторами у ході виконання проєкту.

5.2. Особливості структури та складових проведення досліджень.

5.3. Обґрунтування наявності матеріально-технічної бази, яка буде використана для виконання проєкту (Центри колективного користування науковим обладнанням (ЦККНО), державні ключові лабораторії, наукові об'єкти, що становлять національне надбання, науково-дослідні поля ЗВО/НУ та науково-дослідних установ тощо).

5.4. Наявність державної атестації наукової діяльності ЗВО/НУ за напрямом проєкту, що підтверджується відповідним наказом МОН (зазначити назву напрямку за яким атестовано ЗВО/НУ, рік атестації, та категорію отриману за результатами атестації).

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ, ЇХ НАУКОВА НОВИЗНА (до 60 рядків)

6.1. Докладно представити очікувані результати – нові знання, призначені для створення нових або вдосконалення існуючих матеріалів, продуктів, пристроїв, методів, систем,

технологій, конкретні пропозиції щодо виконання актуальних науково-технічних та суспільних завдань.

6.2. Довести наукову новизну наведених положень на основі їх змістовного порівняння із існуючими аналогами у світовій науці на основі посилань на конкретні публікації (наведені у Таблиці 1), довести переваги результатів, які будуть отримані, над існуючими.

7. ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА

(до 60 рядків, на основі листів підтримки від потенційних замовників з України та закордону)

7.1. Обґрунтувати цінність очікуваних результатів для прикладних потреб розвитку країни та загальнолюдської спільноти. Визначити та обґрунтувати використання очікуваних результатів для конкретної галузі науки та суспільної практики, що досліджується, потреб розвитку соціально-економічної системи України (з можливим підтвердженням листами-підтримки від потенційних замовників).

7.2. Довести, що задля одержання наведених наукових результатів варто витратити відповідні кошти державного бюджету, тобто, що економічний, соціальний або інший ефект від використання результатів проєкту перевищить витрати.

7.3. Довести цінність результатів для підготовки фахівців у системі освіти, зокрема наукових кадрів вищої кваліфікації, навести тематику кваліфікаційних робіт бакалаврів, магістрантів, аспірантів і докторантів, що будуть брати участь у виконанні проєкту.

7.4. Навести запланований перелік розробок, інформаційно-аналітичних матеріалів, рекомендацій, пропозиції тощо, що можуть бути передані для використання поза межами організації-виконавця на підставі укладання договорів, зокрема господарчих і грантових угод, продажу ліцензій тощо.

8. ФІНАНСОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИТРАТ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ

8.1. Обсяг витрат на заробітну плату (розрахунок за кількістю працівників, залучених до виконання (загальний).

8.2. Обсяг витрат на матеріали орієнтовний розрахунок (загальний).

8.3. Обсяг витрат на енергоносії, інші комунальні послуги (за видами, на підставі порівняльного розрахунку попередніх періодів, загальний).

8.4. Інші витрати (за видами, із обґрунтуванням їх необхідності, загальні).

8.5. Зведений кошторис проєкту (загальний).

8.6. Капітальні видатки – на виконання проєкту обсяг витрат на придбання обладнання і предметів довгострокового користування. Перелік обладнання, необхідного для виконання наукової роботи. (із зазначенням цін та виробників). Навести обґрунтування.

9. НАУКОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ АВТОРІВ ПРОЄКТУ

9.1. Зазначити сумарний h-індекс керівника та 4 авторів проєкту згідно БД Scopus або WoS та веб-адреси їх відповідних авторських профілів і Authors ID. (Google Scholar для соціо-гуманітарних наук).

9.2. Зазначити сумарну кількість цитувань керівника та 4 авторів проєкту згідно БД Scopus або WoS. (Google Scholar для соціо-гуманітарних наук).

10. НАУКОВИЙ ДОРОБОК ТА ДОСВІД АВТОРІВ ЗА НАПРЯМОМ ПРОЄКТУ

(за попередні 5 років включно з роком подання запиту)

Квартилі Q визначаються за класифікацією Journal Citation Reports або Scimago; якщо журнал має кілька предметних областей (категорій) з однаковими або різними значеннями квартилей по кожній області (категорії) або в різних БД Scopus, WoS, то зазначається найвище значення квартилю.

10.1. Перелік статей у журналах, що індексуються в наукометричних базах даних WoS та/або Scopus (обов'язково зазначити квартиль Q на момент опублікування). Для соціо-гуманітарних наук допускаються відомості про статті в журналах категорії А, або публікації у виданнях, які містять інформацію, що становить державну таємницю для проєктів оборонного і подвійного призначення.

Таблиця 2

№	Повні відомості про статті з веб-адресою електронної версії; <u>обрати прізвища авторів</u> , які належать до списку авторів, квартиль Q	Наукометрична база даних	Квартиль Q
1			

10.2. Перелік опублікованих статей у наукових фахових журналах України, що відносяться до категорії «Б», статті у закордонних наукових виданнях, що не оцінені за п.10.1, а також англomовні тези доповідей у матеріалах міжнародних конференцій, що індексуються науково-метричними базами даних WoS або Scopus.

Таблиця 3

№	Повні дані про статті з веб-адресою електронної версії; <u>позначити прізвища авторів</u> , які належать до списку авторів проекту
1	

10.3 Перелік патентів України або інших країн на винахід чи охоронних документів на промисловий зразок/корисну модель (для соціо-гуманітарних наук свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір) чи інші отримані охоронні документи на об'єкти права інтелектуальної власності (ОПІВ)).

Таблиця 4

№	Повні дані про охоронні документи на ОПІВ з веб-адресою електронної версії; <u>позначити прізвища авторів</u> , які належать до списку авторів проекту
1	

10.4. Перелік монографій (розділів монографій) за напрямом проекту, виданих міжнародними видавництвами офіційними мовами Європейського Союзу або публікацій у виданнях з кuartилем Q1-2, або монографії, які містять інформацію, що становить державну таємницю для проектів оборонного і подвійного призначення, які не входять в табл. 2.

Таблиця 5

№	Повні дані про монографії (розділи монографій) із вказанням видавництва) / публікації у виданнях з Q1-2; позначити прізвища авторів, які належать до списку авторів проекту	Кількість друк. арк.
1		

10.5. Перелік монографій (розділів монографій) за напрямом проекту, що опубліковані українською мовою в українських видавництвах або публікації у виданнях з Q1-4, які не входять в табл. 2, 3 та 5.

Таблиця 6

№	Повні дані про монографії (розділи монографій) із вказанням видавництва/ публікації у виданнях з Q1-4; позначити прізвища авторів, які належать до списку авторів проекту	Кількість друк. арк.
1		

10.6. Захищені дисертації доктора філософії (кандидата наук) авторами проекту або під керівництвом авторів проекту

Таблиця 7

№	Дані про дисертації (автор, назва дисертації, спеціальність, науковий керівник, рік та місце захисту); <u>позначити прізвища авторів/керівників</u> , які належать до списку авторів проекту
1	

10.7. Захищені дисертації доктора наук авторами проекту або під консультуванням авторів проекту

Таблиця 8

№	Дані про дисертації (автор, назва дисертації, спеціальність, науковий консультант, рік та місце захисту); <u>позначити прізвища авторів/консультантів</u> , які належать до списку авторів проекту
1	

10.8. Перелік загальноуніверситетських наукових грантів та проєктів, зокрема тих, що фінансуються з бюджету МОН України, за тематикою проєкту, за якими працювали автори проєкту, що фінансувались закордонними та/чи вітчизняними організаціями.

Таблиця 9

№	ПІБ виконавців	Назва гранту	Замовник	Обсяг фінансування, тис. грн.
1				

10.9. Авторами проєкту виконано договорів з наукової тематики, що фінансуються із спеціального фонду на суму (тис. грн.) (з відповідним підтвердженням довідкою з бухгалтерії закладу/установи)

Таблиця 10

№	ПІБ виконавців	Назва договору	Замовник	Обсяг фінансування, тис. грн.
1				

11. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗА ТЕМАТИКОЮ ПРОЄКТУ

Таблиця 11

№ з/п	Назви показників очікуваних результатів	Значення
1.	Нові знання, призначені для створення нових або вдосконалення існуючих (вказати одне значення, непотрібне викреслити):	
	- матеріалів, продуктів, пристроїв, систем, технологій - як завершене комплексне рішення	ТАК
	- матеріалів, продуктів, пристроїв, систем, технологій - як ключовий складовий елемент/-и рішення вищого рівня (надсистеми)	ТАК
	- конкретні пропозиції щодо виконання актуальних науково-технічних та суспільних завдань	ТАК
2.	Буде укладено господарчі договори, продані ліцензії, отримано грантові угоди як впровадження наукових або науково-практичних результатів проєкту	відсоток від загальної суми вартості проєкту
3.	Буде отримано охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності (у тому числі свідоцтв на реєстрацію авторського права на твір, патентів на винахід)	
	- патенти на винахід	кількість
	- патенти на корисну модель	кількість
	- свідоцтва на авторський твір, патент на промисловий зразок	кількість
4.	Будуть опубліковані статті у наукових журналах, що входять до науково-метричних баз даних WoS та/або Scopus, або публікації у виданнях, які містять інформацію, що становить державну таємницю для проєктів оборонного і подвійного призначення	кількість кожного виду наукового матеріалу
5.	Будуть опубліковані за темою проєкту статті у фахових виданнях України категорії «Б», статті у періодичних закордонних фахових виданнях, що мають ISSN, а також англійські тези доповідей у матеріалах міжнародних конференцій.	кількість
6.	Будуть представлені науково-практичні результати проєкту на міжнародних комунікативних форумах, всеукраїнських та регіональних науково-технічних/промислових виставкових заходах, в мережі підприємств, що підтверджується відповідним сертифікатом чи посиланням на ел.версію заходу/матеріалів/каталогів	кількість
7.	Буде отримано актів впровадження результатів реалізації проєктів у господарську практику органів державної влади, наукоємних підприємств, приватних компаній (на договірній основі) тощо	кількість

12. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ

Таблиця 12

Етапи роботи (рік)	Назва та зміст етапу	Обсяг фінансування етапу	Очікувані результати етапу (зазначити конкретні наукові результати та наукову і науково-технічну продукцію). Звітна документація та показники (зазначити кількість запланованих публікацій, захистів магістерських, кандидатських та докторських дисертацій, отримання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності – відповідно до пп. табл. 11).
1			

13. ВИКОНАВЦІ ПРОЄКТУ (з оплатою в межах запиту):

- доктори наук: _____ кандидати наук/доктори філософії: _____;
 - молоді вчені _____, з них кандидатів/докторів філософії (до 35 років) _____, докторів наук (до 40 років) _____;
 - наукові працівники без ступеня _____;
 - інженерно-технічні кадри: _____, допоміжний персонал _____;
 - докторанти: _____; аспіранти: _____; студенти _____.
- Р а з о м _____:

14. ОСНОВНІ ВИКОНАВЦІ ПРОЄКТУ* (до 5 осіб, з оплатою в межах запиту):

Таблиця 13.

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада і місце основної роботи (тел.; E-mail)	Вік та дата народження
1					

*вносяться дані про основних виконавців (авторів) (до 5 осіб), окрім допоміжного персоналу та студентів.

До складу основних виконавців (авторів) проєкту може входити за необхідності не більше 30 % (2 особи) дослідників, що працюють за основним місцем роботи в інших організаціях (з відповідним обґрунтуванням необхідності їх залучення до виконання проєкту або досвідом попередньої співпраці – спільні проєкти, публікації).

До запиту додається письмова згода основних виконавців (авторів) проєкту щодо участі в ньому.

В. о. Генерального директора директорату науки
та інновацій

Григорій МОЗОЛЕВИЧ

② *Сформууйте анотований звіт про виконану роботу в рамках реалізації проєкту із виконання наукових досліджень і розробок, як умову застосуйте власне дослідження:*

Форма анотованого звіту [28]:

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ
про виконану роботу у 20 році в рамках реалізації проєкту**
із виконання наукових досліджень і розробок

_____ (назва Проєкту)

Назва конкурсу: _____
Реєстраційний номер Проєкту: _____

Підстава для реалізації Проєкту з виконання наукових досліджень і розробок
(реєстраційний номер та назва Проєкту)

Рішення наукової ради Національного фонду досліджень України щодо визначення переможця конкурсу _____ (назва конкурсу)
протокол від « ____ » _____ 20__ року № _____

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ

Загальна тривалість виконання проєкту _____ рік – _____ рік

Тривалість виконання Проєкту у 2021 році

Початок – _____

(дата укладання Договору про виконання наукового дослідження і розробки)

Закінчення – _____

Загальна вартість Проєкту, грн. _____.

Вартість Проєкту по роках, грн.:

1-й рік _____

2-й рік _____

3-й рік _____

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКОНАВЦІВ ПРОЄКТУ

до виконання Проєкту залучено _____ виконавців, з них:

доктори наук _____;

кандидати наук _____;

інші працівники _____.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРАНТООТРИМУВАЧА ТА ОРГАНІЗАЦІЮ(І) СУБВИКОНАВЦЯ(ІВ) ПРОЄКТУ

4. ОПИС ПРОЄКТУ

4.1. Мета Проєкту (до 200 знаків)

4.2. Основні завдання Проєкту (до 400 знаків)

4.3. Детальний зміст Проєкту:

- Сучасний стан проблеми (до 400 знаків)

- Новизна Проєкту (до 400 знаків)

- Методологія дослідження (до 400 знаків)

5. ОТРИМАНІ НАУКОВІ АБО НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ (до 2 сторінок) в поточному році/ в рамках реалізації Проєкту, зокрема:

5.1. Опис наукових або науково-технічних результатів, отриманих в рамках виконання Проєкту (із зазначенням їх якісних та кількісних (технічних) характеристик)

5.2. За наявності науково-технічної продукції обґрунтування її переваг у порівнянні з існуючими аналогами

5.3. Практична цінність отриманих результатів реалізації Проєкту для економіки та суспільства (стосується проєктів, що передбачають проведення прикладних наукових досліджень і науково-технічних розробок)

5.4. Опис шляхів та способів подальшого використання результатів виконання Проєкту в суспільній практиці.

Примітка: Анотований звіт не повинен містити відомостей, заборонених до відкритого опублікування

Науковий керівник Проєкту

_____ (посада)

_____ (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис)

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

5.1 Етапи виконання науково-дослідної роботи

5.2. Процедури підготовки, узгодження та затвердження реалізації науково-дослідних робіт.

5.2. Складання реєстраційної та облікових карток науково-дослідних робіт.

5.3 Складання анотованого опису звіту завершення науково-дослідної роботи.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НА ЗАНЯТТІ

1 Аналітичне навчальне завдання

1 На основі звітів з науково-дослідних робіт, які виконувались на кафедрі в межах робочого часу викладачів складіть форму реєстраційної та облікової картки науково-дослідної роботи. Для виконання скористайтесь Про затвердження Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2008 № 977, зі змінами від 01.11.2016 № 1297. Верховна Рада України: Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0312-09#top>

2 Практичні навчальні завдання

1 Опрацюйте наведений приклад анотованого опису завершеної НДР.

Анотований опис завершеної науково-дослідної роботи

КПІ ім. Ігоря Сікорського [3]:

на тему «Методологія кількісного оцінювання та аналізу розвитку суспільства, заснованого на знаннях»

Методологія кількісного оцінювання та аналізу розвитку суспільства, заснованого на знання

Методологія количественного оценивания и анализа развития общества, основанного на знание

The methodology of quantitative estimation and analysis of a society based on knowledge

1. Номер державної реєстрації теми - 0114U000670,

2. Науковий керівник - д.т.н., проф. Згуровський М.З., Zgurovsky Michael Z.

3. Суть розробки, основні результати.

(укр.) Створено модель комплексного кількісного оцінювання рівня розвитку суспільства, заснованого на знаннях, із застосуванням апарату теорії корисності. Проведено моделювання для країн світу та регіонів України, за результатами якого створено тематичні панелі для представлення та аналізу результатів дослідження в режимі он-лайн. В ході виконання дослідження також створено методику верифікації прикладних моделей складних систем, яка базується на операціях агрегування і узагальнення, та застосуванні еквівалентних перетворень для категорій, які описують предметну область. Такий підхід дозволяє визначати множину об'єктів, на яких повинна бути сконцентрована увага в контексті дослідження механізмів функціонування предметної області з урахуванням обмежень, що встановлені для її формалізації, а тому частково вирішити проблему повноти та достатності множини факторів у індикаторних моделях, зокрема, для моделі оцінювання рівня розвитку суспільства, заснованого на знаннях. Побудовано відображення між рівнями подання складної багаторівневої системи на прикладі моделі суспільства, заснованого на знаннях, на основі виявлення та аналізу причинно-наслідкових зв'язків між процесами, що діють в ній. Отримано нові знання про закономірності розвитку k-суспільства в Україні з урахуванням особливостей національних пріоритетів, національної та регіональної економічної і соціальної політик, соціально-економічного стану, дії різноманітних зовнішніх та внутрішніх факторів різної природи тощо. Отримані знання будуть корисними при розробці науково обґрунтованих національних, регіональних та місцевих програм та стратегій розвитку k-суспільства в Україні.

(рос.) Создана модель комплексного количественного оценивания уровня развития общества, основанного на знаниях, с применением аппарата теории полезности. Проведено моделирование для стран мира и регионов Украины, по результатам которого созданы тематические панели для представления и анализа результатов исследования в режиме онлайн. В ходе выполнения исследования также создана методика верификации прикладных моделей сложных систем, основанная на операциях агрегирования и обобщения, и применении эквивалентных преобразований для категорий, которые описывают предметную область. Такой подход позволяет определять множество объектов, на которых должна быть сконцентрировано внимание в контексте исследования механизмов функционирования предметной области с учетом ограничений, установленных для ее формализации, поэтому частично решить проблему полноты и достаточности множества факторов в индикаторных моделях, в частности, для модели оценивания уровня развития общества, основанного на знаниях. Построено отображение между уровнями

представления сложной многоуровневой системы на примере модели общества, основанного на знаниях, на основе выявления и анализа причинно-следственных связей между процессами, действующими в ней. Получены новые знания о закономерностях развития к-общества в Украине с учетом особенностей национальных приоритетов, национальной и региональной экономической и социальной политик, социальноэкономического положения, действия различных внешних и внутренних факторов различной природы и т.д. Полученные знания будут полезны при разработке научно обоснованных национальных, региональных и местных программ и стратегий развития общества в Украине.

(англ.) A model of comprehensive quantitative assessment of the development of a society based on knowledge, using the system utility theory, was built. Simulation for countries and regions of Ukraine was provided, the results of which was used for creating thematic panels for presentation and analysis of the research results on-line. In the course of the investigation also method of verification applied models of complex systems based on the operations of aggregation and generalization and the use of equivalent transformations for categories that describe the subject area was established. This approach allows defining a set of objects on which attention should be focused in the context of the study mechanisms of domain subject to the limitations set for its formalization. And therefore this approach partially solves the problem of completeness factors set indicator models, including model evaluation of the development of a society based on knowledge. We construct the mapping between levels of representation of complex multi-level system as an example model of society based on knowledge, based on the detection and analysis of causal relationships between processes that are in it. New knowledge about the tendencies of k-society in Ukraine was obtained taking into account different national priorities, national and regional economic and social policies, socio-economic status, performance of various internal and external factors of different nature etc. The gained knowledge will be useful in the development of scientifically based national, regional and local programs and policies of ksociety in Ukraine.

4. Наявність охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності.

5. Порівняння зі світовими аналогами. Результати відповідають світовому рівню, але переважна більшість підходів до оцінювання к-суспільства охоплюють лише окремі рівні, явища або процеси. Запропоновані підходи дозволяють виявити системні властивості, що визначають розвиток к-суспільства. Також на відміну від світових підходів, що передбачають аналіз суспільства, виходячи лише з наявної інформації, яка відображає стан соціально-економічної системи через індикатори, в рамках роботи розроблені підходи та методи, що дозволяють досліджувати слабо формалізованих об'єктів на достатньому рівні повноти.

6. Економічна привабливість для просування на ринок Отримані результати мають фундаментальний характер та можуть бути використані для

створення інтелектуальних систем, що спрямовані на моделювання процесів, що відбуваються в суспільстві.

7. Потенційні користувачі (галузі, міністерства, підприємства, організації). Результати виконання можливо впровадити при розробці системи моніторингу стану розвитку суспільства, заснованого на знаннях, в рамках виконання подальших прикладних досліджень. Робота спрямована на забезпечення потреб службовців органів виконавчої влади, викладачів та науковців вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ, зокрема комітет ВР з питань інформатизації, Рада Кабінету Міністрів зі сталого розвитку, Державне агентство України з інвестицій та інновацій, Державне агентство екологічних інвестицій України, обласні державні адміністрації.

8. Стан готовності розробки. Створено методологію. Оцінено рівень розвитку суспільства, заснованого на знаннях, для країн світу та регіонів України.

9. Існуючі результати впровадження. Методи інтегральної оцінки складних систем впроваджено у ТОВ “Центр супроводу інтелектуальної власності”, методи оцінки діяльності складних систем для короткострокового прогнозування в ТОВ “Айланд менеджмент”. Також заплановано впровадження результатів роботи в майбутніх прикладних науково-дослідних роботах.

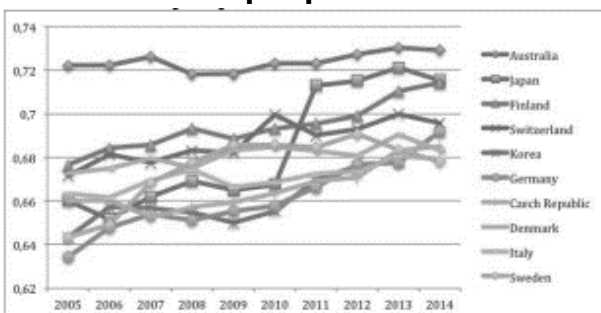
10. Форма участі інвестора (яка краща форма участі в реалізації результатів проекту інвестора: частка в проекті%, частка від прибутку%, інше) частка в проекті (%)

11. Обсяг інвестицій (необхідна для результатів проекту сума інвестицій в доларах США). 10 000 \$

12. Мета інвестицій (розширення бізнесу, створення нового підприємства, інше). Створення підприємства.

13. Назва організації, телефон, E-mail КПІ імені Ігоря Сікорського, ННК “Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку”, (044) 204-80-14, mail.@wdc.org.ua

14. Фото розробки

Зміна індексу перспектив розвитку для 10-ти країн-лідерів за 2005-2014 рр.

Кластеризація країн за рівнем розвитку суспільства, заснованого на знаннях, за 2005-2014 рр.

15. Перелік публікацій за матеріалами досліджень за період виконання розробки

1. Sustainable development analysis: global and regional contexts / International Council for Science etc.; scientific adviser M. Zgurovsky K. : NTUU “KPI”, 2014. – Part 1. Global analysis of quality and security of life (2013). 168 p.

2. Аналіз сталого розвитку: глобальний і регіональний контексти / Міжнародна рада з науки (ICSU) та ін.; наук. кер. проекту М. З. Згуровський. К.: НТУУ «КПІ», 2014. - Ч. 2. Україна в індикаторах сталого розвитку (2013). 170 с.

3. Форсайт та побудова стратегії соціально-економічного розвитку України на середньостроковому (до 2020 року) і довгостроковому (до 2030 року) часових горизонтах / наук. керівник проекту акад. НАН України М. З. Згуровський// Міжнародна рада з науки; Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Інститут прикладного системного аналізу МОН України і НАН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку; Фундація «Аграрна наддержава». Київ : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», Вид-во «Політехніка», 2016. 184 с.

4. Ilchenko Kseniia, Pyshnograiev Ivan A Composite Indicator of K-society Measurement // Proceedings of the 11th International Conference on ICT in Education, Research and Industrial Applications: Integration, Harmonization and Knowledge Transfer, May 14-16, 2015, Lviv, Ukraine, p. 161-171

5. Згуровский М.З., Петренко А.И. Становление и горизонты цифровой науки.// Системні дослідження і інформаційні технології.-Київ, №4, 2014.

6. Kapustyan V. E., Pyshnograev I. A. Problem of Optimal Control for Parabolic-Hyperbolic Equations with Nonlocal Point Boundary Conditions and Semidefinite Quality Criterion // Ukrainian Mathematical Journal. 2016. Volume 67, Issue 8, pp 1204–1218.

16. Надати ключові слова до розробки: суспільство; суспільство, засноване на знаннях; індикаторні моделі; моделювання; складні соціально-економічні системи; багаторівневі моделі.

② *На основі запропонованого у попередньому завданні прикладу складіть анотований звіт про виконання НДР кафедри, за якою ви закріплені як аспірант.*

Форма анотованого звіту [49]:

Секція

АНОТОВАНИЙ ЗВІТ
за завершеною науковою роботою, науково-технічною
(експериментальною) розробкою
за _____ роки

Тема: _____

Керівник роботи: _____

(П. І. Б.)

Номер державної реєстрації: _____

Номер облікової картки заключного звіту: _____

Повне найменування організації-виконавця: _____

Назва пріоритетного тематичного напряму організації-виконавця: _____

Строк виконання: початок _____, закінчення _____.

Обсяг коштів, виділених на виконання розробки за весь період (згідно із запитом / фактичний): _____ / _____ тис. гривень.

1. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЗАПИТУ (до 30 рядків тексту)

1.1. Проблема, на вирішення якої було спрямовано наукову роботу, науково-технічну (експериментальну) розробку.

1.2. Об'єкт і предмет наукової роботи, науково-технічної (експериментальної) розробки.

1.3. Мета і основні завдання наукової роботи, науково-технічної (експериментальної) розробки.

1.4. У випадку, якщо відбувалося коригування мети, об'єкта, предмета, основних завдань, відхилення від запланованого календарного плану роботи - описати у звіті.

2. ОПИС ПРОЦЕСУ НАУКОВОЇ РОБОТИ (до 50 рядків тексту)

2.1. Описати підхід до проведення наукової роботи, визначити її новизну.

2.2. Розкрити основні ідеї наукової роботи або науково-технічної (експериментальної) розробки, як вони втілювались.

2.3. Навести основні гіпотези наукової роботи та науково-технічної (експериментальної) розробки, як вони підтверджувались або спростовувались, перетворювались на методику чи технологію.

2.4. Представити нові або оновлені методи та засоби, методику та методологію наукової роботи, що створені авторами у ході виконання роботи; обґрунтувати, чим вони відрізняються від наявних.

2.5. Описати особливості структури та складових виконання наукової роботи.

3. ОДЕРЖАНІ НАУКОВІ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНІ РЕЗУЛЬТАТИ (до 100 рядків тексту)

3.1. Результати етапів (відповідно до технічного завдання) наводяться у таблиці 1 цієї Форми:

Таблиця 1

Номер етапу/строки	Назва етапу згідно з технічним завданням	Заплановані результати	Отримані результати

3.2. Докладно розкрити одержані наукові результати, навести описи науково-технічних розробок, методик суспільних практик, положень, регламентів, стандартів,

проектів нормативно-технічних документів, творів, що створюватимуться, змінюватимуться та/або доповнюватимуться авторами.

3.3. Визначити, які з результатів і як саме були науково обґрунтовані та доведені. Які результати розробки було створено виключно на основі узагальнення практичного досвіду.

3.4. Довести наукову і науково-прикладну новизну результатів на основі їх порівняння з існуючими аналогами у світовій науці на основі посилань на конкретні публікації. Список цих публікацій навести у таблиці 8 цієї Форми. Довести переваги отриманих результатів над аналогами, суміжними науковими напрацюваннями світової спільноти вчених.

3.5. Обґрунтувати цінність очікуваних результатів для світової та вітчизняної науки.

4. ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА (до 100 рядків)

4.1. Визначити та обґрунтувати використання очікуваних результатів для конкретної галузі суспільної практики, потреб розвитку соціогуманітарної сфери (для соціогуманітарного напрямку), вирішення світових проблем; довести відповідність потребам суспільства та економіки країни. Навести дані проведених маркетингових досліджень щодо просування результатів на світовий ринок, визначити потенційних замовників (таблиця 9 цієї Форми), навести перелік реальних майбутніх користувачів, з якими вже встановлено попередні договірні відносини (таблиця 10 цієї Форми).

4.2. Довести доцільність витрачання відповідних коштів державного бюджету для одержання наведених науково-прикладних результатів, що соціальний та економічний ефекти від впровадження результатів наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок перевищать витрати.

4.3. Довести цінність результатів для підготовки фахівців у системі освіти, зокрема вищої. При цьому відокремити використання очікуваних результатів за проектом від науково-методичних завдань, що виконуються викладачами у межах їх основної науково-педагогічної діяльності. Навести у таблиці 11 цієї Форми тематику досліджень магістрантів (студентів), аспірантів і докторантів, кількість місяців роботи за темою.

5. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ (зараховуються виключно роботи, які належать колективу виконавців)

5.1. Перелік статей у журналах, що входять до наукометричних баз даних (Social Science Citation Index, Web of Science, Scopus та інші), наводиться у таблиці 2 цієї Форми.

Таблиця 2

N з/п	Повні дані статей (підкреслити прізвища авторів зі списку виконавців)	Наукометрична база даних

Анотації статей українською мовою, які представляють основні результати дослідження, наводяться у таблиці 12 цієї Форми.

5.2. Статті у журналах, що входять до переліку фахових видань України, статті у закордонних журналах, що не увійшли до підпункту 5.1 цього пункту, а також тези

доповідей англійською мовою на міжнародних конференціях наводяться у таблиці 3 цієї Форми.

Таблиця 3

N з/п	Повні дані статей і тез доповідей (<u>підкреслити прізвища авторів</u> зі списку виконавців)

5.3. Монографії та/або розділи монографій, що опубліковані українськими видавництвами за темою проекту державною мовою, наводяться у таблиці 4 цієї Форми.

Таблиця 4

з/п	Повні дані монографій (розділів) (<u>підкреслити прізвища авторів</u> зі списку виконавців)	Кількість друківаних аркушів

Анотації монографій українською мовою навести у таблиці 13.

5.4. Монографії та/або розділи монографій, що опубліковані за темою проекту у закордонних виданнях мовами країн, які входять до ОЕСР, та/або офіційними мовами Європейського Союзу, які не входять до ОЕСР, вказуються у таблиці 5 цього Звіту.

Таблиця 5

N з/п	Повні дані монографій (розділів) (<u>підкреслити прізвища авторів</u> зі списку виконавців)	Кількість друківаних аркушів

Анотації монографій українською мовою наводяться у таблиці 14 цієї Форми.

5.5. Створені та передані для використання поза межами організації-виконавця методики, інформаційно-аналітичні документи, матеріали, рекомендації, пропозиції до органів влади тощо наводяться у таблиці 6 цієї Форми.

Таблиця 6

N з/п	Передані методики, рекомендації, пропозиції, інші документи; <u>підкреслити прізвища авторів</u> , які належать до списку виконавців	З них підтверджено документами користувача

Короткий зміст матеріалів, рекомендацій, пропозицій наводиться у таблиці 15 цієї Форми.

6. ВИКОНАВЦІ ПРОЕКТУ:

Молоді вчені до 35 років, з них:

кандидатів ____, докторів ____;

наукові працівники без ступеня ____;

інженерно-технічні кадри ____, допоміжний персонал ____;

докторанти ____; аспіранти ____; студенти ____.

Разом: ____.

Виконавці проекту* наводяться у таблиці 7 цієї Форми.

Таблиця 7

N з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада і місце основної роботи	Вік

Таблиця 8

N з/п	Повні дані статей

Список потенційних замовників наукової та науково-технічної продукції

Рішення вченої (наукової, науково-технічної) ради від _____ протокол N _____
щодо завершення роботи/розробки _____

Керівник роботи

(П. І. Б.)

(підпис, дата)

Проректор (заступник директора)
із наукової роботи

(П. І. Б.)

(підпис, дата)

М. П.

* Вносяться дані про всіх виконавців, окрім допоміжного персоналу та студентів.

Список основних публікацій закордонних та вітчизняних вчених, на які посилаються автори роботи для доведення наукової новизни власних результатів

Таблиця 9

N з/п	Реквізити замовників, з якими велися переговори	Документи, що підтверджують переговори

Список реальних замовників наукової та науково-технічної продукції

Таблиця 10

з/п	Реквізити замовників, з якими укладено договори щодо передачі результатів наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок, або документи, що підтверджують використання їх замовником	Документи, що підтверджують використання результатів

Список докторантів, аспірантів, студентів, що брали участь у роботах за темою

Таблиця 11

N з/п	П. І. Б.	Докторант, аспірант або студент	Завдання за темою	Кількість місяців роботи з оплатою

Анотації статей українською мовою у журналах, що входять до наукометричних баз даних і представляють основні результати дослідження

Таблиця 12

N статті у таблиці 2	Анотація

Анотації монографій українською мовою, які представляють основні результати дослідження і наведені у таблиці 4

Таблиця 13

N монографії у таблиці 4	Анотація

Анотації українською мовою монографій англійською мовою, які представляють основні результати дослідження і наведені у таблиці 5

Таблиця 14

N монографії у таблиці 5	Анотація

Короткий зміст (анотації) українською мовою документів, матеріалів, рекомендацій, пропозицій, наведених у таблиці 6

Таблиця 15

N документа у таблиці 6	Короткий зміст документів

Керівник
роботи:

(П. І. Б.)

(підпис, дата)

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

- 6.1 Засоби оприлюднення результатів наукових досліджень
- 6.2 Технологія складання та оформлення рукописів дисертацій і наукових звітів.
- 6.3 Пошук наукометричних журналів та правила написання наукових статей
- 6.4 Процедура перевірки наукових текстів на наявність запозичень

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НА ЗАНЯТТІ

1 Аналітичне завдання

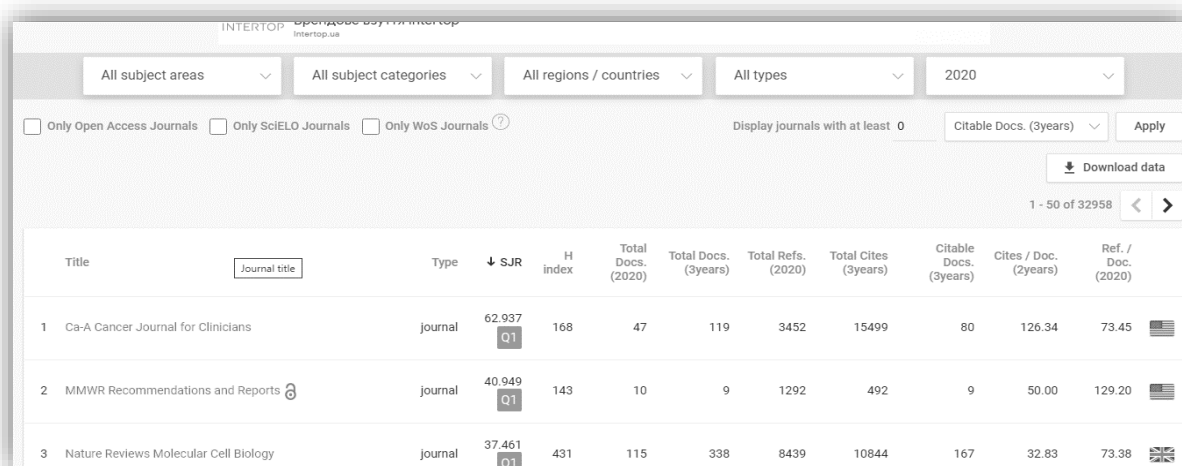
1 З метою опублікування результатів наукових досліджень у журналах, які індексуються у наукометричній базі Scopus, спробуйте визначити журнали за спеціальністю «Менеджмент», які належать до цієї бази. Підготуйте аналітичну доповідь щодо пошуку журналів та статей у наукометричній базі Web of Science: <http://ip-science.thomsonreuters.com/mjl>.

Для здійснення такого роду пошуку дотримуйтесь такого алгоритму [50]:

1. Скористайтесь аналітичною надбудовою над Scopus – базою даних SCImago Journal Rank на сайті <http://www.scimagojr.com/>
2. На вищезазначеній сторінці зі списку розділів зліва треба вибрати Journal Rankings:

Опиняємося на першій сторінці Рейтингу журналів, які індексуються у Scopus.

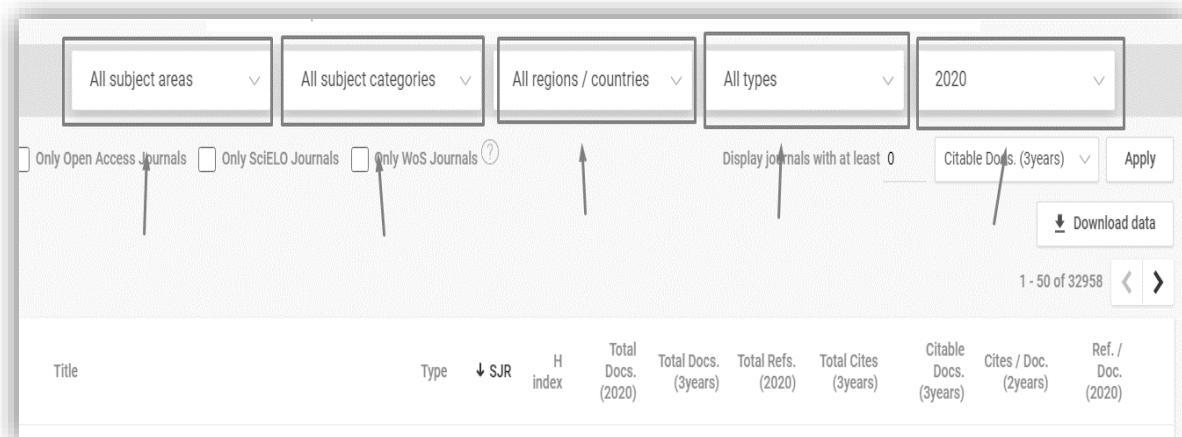

The screenshot shows the Scopus journal ranking interface. At the top, there are several filter menus: 'All subject areas', 'All subject categories', 'All regions / countries', 'All types', and '2020'. Below these are checkboxes for 'Only Open Access Journals', 'Only SciELO Journals', and 'Only WoS Journals'. There is also a 'Display journals with at least 0' field and a 'Citable Docs. (3years)' dropdown. A 'Download data' button is visible. The table below shows the top 3 journals:

Title	Type	SJR	H index	Total Docs. (2020)	Total Docs. (3years)	Total Refs. (2020)	Total Cites (3years)	Citable Docs. (3years)	Cites / Doc. (2years)	Ref. / Doc. (2020)
1 Ca-A Cancer Journal for Clinicians	journal	62.937	168	47	119	3452	15499	80	126.34	73.45
2 MMWR Recommendations and Reports	journal	40.949	143	10	9	1292	492	9	50.00	129.20
3 Nature Reviews Molecular Cell Biology	journal	37.461	431	115	338	8439	10844	167	32.83	73.38

Можна просто послідовно переглядати сторінку за сторінкою, переходячи всю таблицю від найбільш цитованих до найменш цитованих журналів. Але оскільки в базі понад 20 тис. журналів, то краще скористатися пошуковими функціями, запропонованими на першій сторінці.

3. Натискаючи на трикутники у вільних вікнах, зі спадних списків треба обрати уточнювальні тематичні рубрики за такими категоріями: Subject Area: Subject Category: Country: Year [50]:

У верхньому вікні необхідно обрати загальні розділи, нижче – підрозділи, до яких можуть належати журнали, які вас цікавлять. Країну можна не вибирати, якщо немає потреби обмежувати пошук за місцем знаходження журналу та його видавця. Рік краще вибрати перший зі списку (2020), оскільки інформація повинна бути свіжою, а журнали активними.

4. У вікні **Order By**: потрібно обирати **H Index** (індекс Хірша) або **SJR** (спеціальний індекс SCImago Journal Rank). Останній індекс враховує декілька принципових показників цитування журналів і його широко використовують у науковому співтоваристві.

5. Далі натиснути кнопку **Apply**.

Business, Management and Accounting | All subject categories | All regions / countries | Journals | 2020

Only Open Access Journals Only Scielo Journals Only WoS Journals [?] | Display journals with at least 0 | Citable Docs. (3years) | **Apply**

[Download data](#)

1 - 19 of 19

Title	Type	↓ SJR	H index	Total Docs. (2020)	Total Docs. (3years)	Total Refs. (2020)	Total Cites (3years)	Citable Docs. (3years)	Cites / Doc. (2years)	Ref. / Doc. (2020)
1 Journal of Theoretical and Applied Electronic Commerce Research	journal	0.556 Q2	30	35	50	2474	191	42	4.25	70.69
2 Revista de Psicologia del Trabajo y de las Organizaciones	journal	0.478 Q2	17	21	70	1650	166	70	2.28	78.57

У результаті таблиця скоротиться до списку журналів потрібної тематики; список буде сформований за спаданням показника.

6. Далі необхідно переглянути назви журналів і вибрати той, який найбільше підходить до теми вашого дослідження.

7	RAUSP Management Journal	journal	0.235 Q3	4	16	77	618	83	72	1.08	38.63
---	--------------------------	---------	-------------	---	----	----	-----	----	----	------	-------

[view journal details](#)

7. Натискаємо на назву і переходимо на сторінку з інформацією про журнал і графічними звітами про цитованість і публікаційну активність.

8. Для переходу на сайт журналу, де можна ознайомитися з журналом, необхідно натиснути **Homepage** [50]

H-INDEX	PUBLICATION TYPE	ISSN
4	Journals	25310488
COVERAGE	INFORMATION	
2018-2020	Homepage How to publish in this journal rausp@usp.br	

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

7.1. Акти та довідки про впровадження результатів наукових досліджень на промислових підприємствах

7.2. Технологія комерціалізації результатів наукової роботи

7.3. Процедура захисту прав інтелектуальної власності.

7.4. Реєстрація авторського права, складання ліцензійного договору

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НА ЗАНЯТТІ

1 Практичні навчальні завдання

1 На основі розгляду дисертаційних робіт у відкритому доступі розгляньте оформлення актів (довідок) про впровадження результатів дисертаційних досліджень.

2 На основі наведеної форми складіть заяву про реєстрацію авторського права на твір. Як твір використовуйте власну публікацію.

Форма заяви про реєстрацію авторського права на твір [5]

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»
(УКРПАТЕНТ)

вул. Глазунова, буд. 1, м. Київ, 01601, тел.: (044) 494-05-05, факс: (044) 494-05-06
E-MAIL: OFFICE@UKRPATENT.ORG, САЙТ: WWW.UKRPATENT.ORG, КОД ЗГІДНО З ЄДРПОУ 31032378

ЗАЯВА

ПРО РЕЄСТРАЦІЮ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР

Службові відмітки:

Підпис начальника відділу ► _____

Номер заявки ▼	Дата подання		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲

Номер свідоцтва ▼	Дата реєстрації		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲

ВКАЗАТИ, НА ОСНОВІ ЯКОГО ТВОРУ ЗРОБЛЕНО ПЕРЕКЛАД, АДАПТАЦІЮ, АРАНЖУВАННЯ ТОЩО, ЇХ ПРАВОМІРНІСТЬ

7.2. Відомості про твір(и), або частину твору(ів), що включено до твору, права на який реєструються

ВКАЗАТИ ТВОРИ ІНШИХ АВТОРІВ ТА ПРАВОМІРНІСТЬ ЇХ ВКЛЮЧЕННЯ

8. Відомості про попередню реєстрацію* Ні – ; Так – , _____

реєстрації

Вказати державу, дату, номер попередньої

та назву реєстру

9. Відомості про автора(ів) твору, зазначеного у п.1 заяви **

9.1. Прізвище, ім'я, по батькові першого автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

ДАТА НАРОДЖЕННЯ ► ЧИСЛО _____ МІСЯЦЬ _____ РІК _____

Повна поштова адреса, телефон

Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

за договором

у порядку індивідуальної розробки

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

під власним ім'ям

анонімно

під псевдонімом

* Необхідне позначити "X"

** Якщо авторів декілька, використайте лист подовження бланку заяви

12. Перелік документів і матеріалів, що додаються до заяви	Кількість аркушів	Кількість примірників
--	-------------------	-----------------------

10. Особа, яка подає заявку на реєстрацію (заявник):

10.1. Автор(и), спадкоємець(и) ▼

Повне ім'я особи, повна поштова адреса (адреса для листування), телефон

10.2. Довірена особа автора(ів), спадкоємця(ів) ▼

Повне ім'я особи, повна поштова адреса (адреса для листування), телефон

11. ВИДАЧА СВДОЦТВА (СВДОЦТВ):

- **НАДІСЛАТИ ЗА ВКАЗАНОЮ АДРЕСОЮ** _____
вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс
- **ВИДАТИ ЗАЯВНИКУ** _____
прізвище, ініціали

☐ Примірник твору (форма, в якій представлено твір)			
☐ Документ, що підтверджує перехід у спадщину майнового права автора (якщо заявка подається спадкоємцем автора)			
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за підготовку до державної реєстрації авторського права на твір			
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за оформлення і видачу свідоцтва про державну реєстрацію авторського права на твір			
☐ Документ, що підтверджує наявність пільг по сплаті збору			
☐ Документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору (за наявності)			
☐ Документ, що підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ Інші документи, що додаються до заяви			

13. Я, який нижче підписався, підтверджую достатність і достовірність відомостей, вказаних у матеріалах заявки:

АВТОР(И) _____

прізвище(а), ініціали, підпис(и)

ЗАЯВНИК _____

прізвище, ініціали та підпис особи, яка подає заявку

ДАТА ► **ЧИСЛО** ► _____ **МІСЯЦЬ** ► _____ **РІК** ► _____

ПРИМІТКИ: _____

ЗАЯВКУ ОПРАЦЮВАВ: _____

прізвище, ініціали та підпис працівника відділу

9.2. Прізвище, ім'я, по батькові другого автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

ДАТА НАРОДЖЕННЯ ► ЧИСЛО ____ МІСЯЦЬ _____ РІК _____

Повна поштова адреса, телефон

Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

за договором

у порядку індивідуальної розробки

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

під власним ім'ям

анонімно

під псевдонімом

9.3. Прізвище, ім'я, по батькові третього автора (псевдонім, за наявності вказати в дужках) ▼

ДАТА НАРОДЖЕННЯ ► ЧИСЛО ____ МІСЯЦЬ _____ РІК _____

Повна поштова адреса, телефон

Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

за договором

у порядку індивідуальної розробки

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

під власним ім'ям

анонімно

під псевдонімом

* Необхідне позначити "X"

③ Складіть ліцензійний договір у сфері авторського права і суміжних прав на основі запропонованого шаблону (представлений нижче).

Форма ліцензійного договору [15]:

ЛІЦЕНЗІЙНИЙ ДОГОВІР № _____

м. _____ " ____ " _____ 20__ року

(Прізвище, ім'я, по батькові (П.І.Б) фізичної особи або повне найменування юридичної особи)
в особі _____;

_____, яка діє на підставі
(посада та П.І.Б особи, яка уповноважена укласти договір)

(Статуту, Положення, іншого документа)

далі – Ліцензіар, якому належать виключні майнові права на Твір, з одного боку, і

(П.І.Б фізичної особи або повне найменування юридичної особи)

в
особі _____;

_____, яка діє на підставі
(посада та П.І.Б особи, яка уповноважена укласти договір)

(Статуту, Положення, іншого документа)

далі – Ліцензіат, з іншого боку, а разом іменовані – *Сторони*, уклали цей договір
(далі – *Договір*) про наступне:

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Терміни, що використовуються в цьому Договорі, означають:

невиключна ліцензія не виключає можливості використання ліцензіаром твору у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього твору у зазначеній сфері (варіант 1 – при невиключній ліцензії);

виключна ліцензія видається лише одному ліцензіату і виключає можливість використання ліцензіаром твору у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього твору у зазначеній сфері (варіант 2 – при виключній ліцензії);

одинична ліцензія видається лише одному ліцензіату і виключає можливість видачі ліцензіаром іншим особам ліцензій на використання твору у сфері, що обмежена цією ліцензією, але не виключає можливості використання ліцензіаром цього твору у зазначеній сфері (варіант 3 – при одиничній ліцензії);

(інші терміни)

Решта термінів, що використовуються в Договорі, визначаються згідно з нормами чинного законодавства України.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1 Ліцензіар надає Ліцензіатові:

невиключну ліцензію (варіант 1);

виключну ліцензію (варіант 2);

одиничну ліцензію (варіант 3),

що дає право на використання твору _____ (далі

(назва твору, вид твору та інші відомості, що дають змогу ідентифікувати твір)

– Твір) Ліцензіара, в обумовлених Договором межах та на визначений Договором строк, а Ліцензіат зобов'язаний виплатити винагороду за використання Твору на умовах зазначених у Договорі.

2.2 За цим договором передаються права на використання Твору такими способами:

- переробки твору (як приклад);
- відтворення твору (як приклад);

(інші способи, визначені статтею 441 Цивільного кодексу України, статтею 15 Закону України „Про авторське право і суміжні права”).

2.3. Ліцензіар має право на подальше використання Твору та надавати невиключні ліцензії на його використання третім особам (варіант 1, у випадку невиключної ліцензії).

Ліцензіар не має права використовувати Твір та надавати ліцензії третім особам (варіант 2, у випадку виключної ліцензії).

Ліцензіар має право використовувати поряд із Ліцензіатом Твір без права надання ліцензій третім сторонам (варіант 3, у випадку одиначної ліцензії).

2.4. Дія цього Договору поширюється на територію _____.

3. ПРАВА СТОРІН

3.1 Ліцензіар має право:

3.1.1. Усно або письмово повідомляти Ліцензіата про виявлені недоліки Твору та вживати заходи щодо їх усунення.

3.1.2. У разі використання Твору в порушення норм законодавства у сфері авторського права і суміжних прав та цього Договору заборонити використання Твору (призупинити дію ліцензії за цим Договором) Ліцензіатом до усунення порушення.

3.1.3. З урахуванням вимог законодавства визначити обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю або є конфіденційними, і вимагати від Ліцензіата нерозголошення _____ цих відомостей. _____.

(інші права Ліцензіара)

3.2. Ліцензіат має право:

3.2.1. На використання Твору, способами зазначеними у пункті 2.3 цього Договору. Ліцензіар зберігає за собою право самому використовувати вказане право як за межами, так і в межах визначеної цим Договором сфери та передавати його іншим особам (варіант 1, у випадку невиключної ліцензії).

На використання Твору, способами зазначеними у пункті 2.3 цього Договору. При цьому Ліцензіар не може використовувати сам, а також передавати іншим особам вказані права у визначеній цим Договором сфері (варіант 2, у випадку виключної ліцензії).

На використання Твору, способами зазначеними у пункті 2.3 цього Договору. При цьому Ліцензіар зберігає за собою право самому використовувати вказане право як за межами, так і в межах визначеної цим Договором сфери (варіант 3, у випадку одиначної ліцензії).

3.2.2. Надання субліцензії іншим особам в обсязі наданих йому за цим договором прав у визначеній Договором сфері.

3.2.3. Робити запити і одержувати необхідні інформацію та документи, що мають відношення до предмету Договору та знаходяться у Ліцензіара.

(інші права Ліцензіата)

4. ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

4.1. Ліцензіар зобов'язаний:

4.1.1. Надати у використання Твір Ліцензіату у строки та на умовах визначених цим Договором.

4.1.2. Відповідно до запиту Ліцензіата своєчасно забезпечувати його інформацією та документами, що стосуються предмету Договору і необхідні для виконання умов Договору.

4.1.3. Відповідно до запиту Ліцензіата брати участь у проведенні дій та процедур, необхідних для виконання умов Договору, які вимагають такої участі з боку Ліцензіара.

(інші обов'язки Ліцензіара)

4.2. Ліцензіат зобов'язаний:

4.2.1. Використовувати Твір на умовах, визначених цим Договором.

4.2.2. Здійснювати виплату винагороди Ліцензіару за використання Твору.

4.2.3. Не розголошувати будь-які відомості, що є конфіденційною інформацією.

4.2.4. Дотримуватися особистих немайнових прав Ліцензіара.

(інші обов'язки Ліцензіата)

5. СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ

5.1. Строк дії Договору складає _____ рік (роки) з моменту підписання Договору Сторонами.

Якщо жодна з Сторін за _____ місяць (-і) до закінчення дії Договору не повідомить письмово другу сторону про відмову від Договору, Договір вважається продовженим на той же строк і на тих же умовах.

5.2. Закінчення строку дії Договору не звільняє Сторони від відповідальності за його порушення, яке мало місце під час дії цього Договору.

6. ВИПЛАТА ВИНАГОРОДИ

6.1. За надання прав, що передбачені цим Договором Ліцензіат виплачує Ліцензіарові винагороду.

6.2. За використання Твору виплачується сума винагороди (роялті) у розмірі _____ грн. за кожний _____ (варіант 1).

(місяць, квартал тощо)

За використання Твору виплачується сума винагороди (роялті) за кожний _____ у розмірі, зазначеному у додатку, який є

(місяць, квартал тощо)

невід'ємною частиною цього Договору (варіант 2).

Виплата винагороди Ліцензіатом здійснюється із розрахунку мінімального розміру винагороди, визначеного постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.2003 № 72.

6.3. Періодичні відрахування (роялті) здійснюються Ліцензіатом протягом _____ днів, що настають за звітним періодом.

6.4. Оплата здійснюється шляхом перерахування Ліцензіатом грошових коштів на розрахунковий рахунок Ліцензіара або іншим чином

(інші шляхи перерахування коштів)

6.5. Після припинення строку дії цього Договору його положення застосовуються доти, доки не будуть остаточно врегульовані платежі, зобов'язання за якими виникли у період його дії.

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ДОГОВОРУ

7.1. Ліцензіар заявляє, що на момент підписання цього Договору йому нічого невідомо про права інших осіб, які б могли бути порушені наданням цієї ліцензії.

4

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальним завданням дисципліни є виконання реферату.

Індивідуальна робота з дисципліни «Організація науково-інноваційної діяльності» передбачає написання реферату. У рефераті має бути змістовно викладено результати опрацювання наукової літератури, власні теоретичні дослідження та наукова думка. Пошукову складову індивідуального завдання слід представляти як науковий результат з зазначенням обґрунтувань та власної позиції щодо досліджуваної теми.

Реферати можуть перевірятись на наявність запозичень без належних на них посилань (плагіату). Слід дотримуватись принципів академічної доброчесності, які, у тому числі викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Положення про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Структура реферату складається з таких елементів:

1. Титульний аркуш (див. «Приклад титульного аркуша реферату»)
2. Зміст
3. Вступ (1 сторінка)
4. Основна частина
5. Висновки (1 сторінка)
6. Список використаних джерел

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ РЕФЕРАТУ

1. Особливості організації наукової діяльності в країнах ЄС.
2. Організація та управління наукою в Україні.
3. Грантове фінансування для забезпечення розвитку науково-інноваційної діяльності.
4. Європейські та національні програми підтримки науково-інноваційної діяльності.
5. Грантові програми у сфері менеджменту: особливості участі.
6. Реалізація наукових та дослідницьких проектів у сфері управління та адміністрування.
7. Конкурси наукових проектів: організація та підготовка до подання.

8. Технології виконання наукових проектів.
9. Підготовка та реалізація науково-дослідних робіт (*вид НДР – на вибір здобувача*).
10. Партнерство у реалізації науково-інноваційної діяльності.
11. Пошук та подання науково-дослідних пропозицій в електронній системі «Прозоро».
12. Оприлюднення результатів досліджень у наукометричних виданнях.
13. Запобігання академічному плагіату у викладах наукових досліджень з управління та адміністрування.
14. Захист інтелектуальної власності результатів наукових досліджень сфери менеджменту.
15. Молодий вчений в науково-інноваційному середовищі.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ

Робота виконується згідно з діючим стандартом оформлення текстових документів ДСТУ 8302:2015 Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання на аркушах формату А4 (210x297 мм) [11]:

Шрифт основного тексту: Times New Roman, 14 кегль, масштаб 100%.
Параметри сторінки: поля зверху, знизу та зліва – 2 см, справа – 1,5 см; інтервал – 1,5 строки, абзац – 1,25 см.

Обсяг реферату складає 30-35 сторінок тексту комп'ютерного набору.

Оформлення заголовків. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», друкують великими літерами з напівгрубим виділенням, симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки) [11].

Рисунки, таблиці подаються безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Таблиці повинні мати назву та порядковий номер. Бажано використовувати наскрізну нумерацію. Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу 1,25 см. В таблиці використовують шрифт Times New Roman, 12 кегль, міжрядковий інтервал – 1. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери і ставлять тире. Слово «Таблиця» вказують один раз над першою її частиною. У разі продовження таблиці на наступній сторінці вказують: «Продовження таблиці ___» із зазначенням номера таблиці. Наприклад:

Таблиця 5 – Складові бізнес-моделі підприємства

№	Назва складової	Характеристика	Коментарі

Рисунки. Посилання на рисунок у тексті позначаються «Рис.». Підпис розміщується внизу під рисунком по центру і починається зі слова «Рисунок» з тире та порядкового номера, наприклад:

Рисунок 7 – Належність текстів до плагіату [1]

Нумерація. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами з наскрізною нумерацією. Усі сторінки нумеруються, крім титульного аркуша та змісту. Номер сторінок проставляють у правому верхньому кутку сторінки без крапки у кінці.

Список літератури. Список використаних джерел подається у кінці реферату згідно ДСТУ 8302-2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання [12]. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки.

Додатки. У додатках вміщують допоміжний матеріал, який доповнює текст реферату, але великий за обсягом. Кожен з них починають з нової сторінки. Праворуч над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток», за винятком літер Г, Є, З, І, Й, О, Ч, Ь. Якщо в роботі один додаток, він позначається як додаток А.

ПРИКЛАД ТИТУЛЬНОГО АРКУША РЕФЕРАТУ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

Кафедра менеджменту підприємств

РЕФЕРАТ

з навчальної дисципліни

«Організація науково-інноваційної діяльності»

на тему «_____»

Виконав(ла):

аспірант (ка) __ року навчання
групи _____

Прізвище Ім'я По-батькові

Перевірив (ла):

науковий ступінь, вчене звання

Прізвище Ім'я По-батькові

Київ – 20__ рік

5

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Зміст наукової, інноваційної та науково-інноваційної діяльності.
2. Суб'єкти наукової, інноваційної та науково-інноваційної діяльності.
3. Особливості наукової, науково-інноваційної та інноваційної підсистем.
4. Етапи реалізації наукової, науково-інноваційної, інноваційної діяльності.
5. Фундаментальні та прикладні дослідження: відмінності у виконанні.
6. Науково-дослідні, дослідно-конструкторські роботи та розробки: види та форми виконання.
7. Впровадження інновацій та новацій як етап науково-інноваційної діяльності.
8. Організаційні форми провадження наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.
9. Зміст та діяльність дослідницького університету.
10. Модель «двигуна якості» дослідницького університету.
11. Стандарти дослідницьких університетів.
12. Дослідницько-інноваційна діяльність закладів вищої освіти.
13. Розвиток КПІ ім. Ігоря Сікорського для досягнення рівня дослідницького університету.
14. Національна інноваційна система: сутність, складові, типи.
15. Національні інноваційні системи зарубіжних країн.
16. Інститути та інституційне забезпечення науково-інноваційної діяльності.
17. Механізм інституційного забезпечення науково-інноваційної діяльності.
18. Функції органів державної влади в організації науково-інноваційної діяльності.
19. Інноваційна інфраструктура: сутність, моделі, суб'єкти.
20. Суб'єкти науково та науково-технічної сфери України.
21. Дослідницька інфраструктура.
22. Закони України у сфері науково-інноваційної діяльності.
23. Пріоритетні напрями розвитку науки і техніки.
24. Стратегічні та середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності.
25. Програмні заходи державної стратегії розвитку у сфері інноваційної діяльності на період до 2030 р.
26. Державні цільові програми в сфері науки та інноваційної діяльності.
27. Фандрейзинг: зміст, види, принципи, об'єкти.
28. Науковий фандрейзинг у сфері менеджменту.
29. Сутність та особливості реалізації грантрайтингу.

30. Гранти: зміст, види, грантові програми
31. Донорські організації грантрайтингу у сфері менеджменту.
32. Особливості грантової діяльності.
33. Грантові конкурси: процедури реалізації, умови участі.
34. Вітчизняні та міжнародні грантодавці у науково-інноваційній діяльності сфери менеджменту.
35. Грантові програми для молодих вчених, докторантів, аспірантів.
36. Грантові проекти Національного фонду досліджень України.
37. Проектна заявка на грант.
38. Проекти в організації науково-інноваційної діяльності.
39. Науковий проект: сутність та форми реалізації.
40. Процедура управління науковими проектами у закладах вищої освіти.
41. Дослідницький проект: сутність, ключові відмінності, види дослідницьких проектів.
42. Інноваційні проекти: зміст та види, процес формування.
43. Стандарти управління проектами Project Management Body of Knowledge (PMBOK)
44. Методологія управління проектами «Проекти в контрольованому середовищі версія 2» («PProjects IN Controlled Environments version 2»)
45. Програма та портфель проектів в науково-інноваційній діяльності.
46. Методи управління проектами в науково-інноваційній діяльності.
47. Етапи управління науковими проектами: ініціація та планування.
48. Виконання як етап управління науковим проектом.
49. Етапи управління науковими проектами: контроль та завершення проекту.
50. Пошук партнерів реалізації наукових проектів: процедури й інформаційні платформи.
51. Зміст і складові опису наукового проекту, технологія складання.
52. Технологія складання дослідницького проекту.
53. Науково-дослідні роботи: сутність, етапи, учасники.
54. Ініціативні науково-дослідні роботи: ініціація, процедура реєстрації.
55. Господаровірні науково-дослідні роботи.
56. Науково-дослідні роботи державного замовлення на найважливіші науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію.
57. Виконання науково-дослідних робіт: теоретичні та експериментальні роботи.
58. Процедура виконання прикладних науково-дослідних робіт.
59. Документація науково-дослідних робіт: технічні вимоги, технічне завдання, порядок їх розроблення, узгодження і затвердження.
60. Складання собівартості наукових робіт.
61. Складова витрат для калькулювання науково-дослідних робіт.

62. Визначення вартості комплексних наукових програм.
63. Визначення витрат на теоретичні та експериментальні роботи.
64. Калькуляція собівартості науково-дослідних робіт.
65. Калькулювання витрат для виконання науково-технічних робіт.
66. Статті та тези доповідей в оприлюднення результатів досліджень.
67. Міжнародні наукометричні бази даних.
68. Наукові видання Scopus та Web of Science у сфері менеджменту.
69. Особливості підготовки та публікації результатів досліджень у виданнях, включених до наукометричних баз.
70. Сутність, зміст та процедура визначення УДК і JEL.
71. Монографія як результат оприлюднення наукових досліджень.
72. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця оприлюднення результатів наукових досліджень на правах рукопису.
73. Презентація результатів наукових досліджень.
74. Формування звітів наукових досліджень у сфері науки і техніки.
75. Академічний плагіат: сутність та приналежність висвітленої інформації.
76. Види плагіату і способи його уникнення.
77. Перевірка на академічний плагіат дисертаційних робіт.
78. Результати наукових досліджень: сутність, види.
79. Особливості впровадження результатів наукових досліджень на різних рівнях (державному, підприємств та організацій).
80. Документація підтвердження впровадження результатів досліджень.
81. Процес впровадження результатів наукової роботи.
82. Ефекти результатів наукових досліджень.
83. Комерціалізація результатів науково-інноваційної діяльності
84. Ринок об'єктів інтелектуальної власності.
85. Трансфер технологій, у т. ч. у закладах вищої освіти
86. Законодавство у сфері інтелектуальної власності.
87. Міжнародні договори та угоди в сфері інтелектуальної власності.
88. Об'єкти інтелектуальної власності.
89. Процедура захисту об'єктів інтелектуальної власності.
90. Авторське право на результати науково-інноваційної діяльності.

6

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає систематичну роботу здобувача протягом семестру і складається з наступних заходів:

Рейтинг з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- відповіді на практичних заняттях з лекційного матеріалу (опитування) та участь у дискусії за результатами опрацювання кейсів, аналітичні доповіді;
- творчі, навчальні і навчально-дослідні завдання, що виносяться на самостійну роботу з наступним представленням її результатів на занятті;
- модульна контрольна робота;
- реферат;
- екзамен.

КРИТЕРІЇ НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

① *Відповіді на практичних заняттях:* відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговореннях, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (тах 8 балів).

Поточний контроль, розрахунок за одну відповідь на практичному занятті

Бали	Обґрунтування
2 бали	Активна робота, повні відповіді під час опитування
1 бал	Робота з доповненням до відповідей інших здобувачів
0 балів	Пасивність

② *Опрацювання творчих, навчальних і навчально-дослідних завдань:* творчі, навчальні, аналітичні завдання виконані самостійно, навчально-дослідні завдання, що виконані самостійно під час роботи у малих групах з презентацією результатів на практичних заняттях (4 завдання). (тах 12 балів).

Поточний контроль, розрахунок за одне завдання

Бали	Обґрунтування
3 бали	Якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені
2 бали	Завдання виконано з певними неточностями, що має вплив на результат
1 бал	Завдання виконане частково або не містить обґрунтувань
0 балів	Завдання не виконане

③ *Модульна контрольна робота*: модульна контрольна робота складається з: теоретичного питання (одне питання 1 бал), тестових завдань (7 тестів, 1 бал кожний); аналітичного завдання (4 бали).
(*тах 12 балів*)

Поточний контроль, модульна контрольна робота

Бали	Обґрунтування
11-12 балів	1) викладено питання всебічно, безпомилково і логічно; 2) виконано тестові завдання правильно; 3) аналітичне завдання виконане правильно, результати обґрунтовані
8-10 балів	1) викладено питання безпомилково, достатньо повно і без ознак плагіату; 2) тестові завдання виконано з 1 помилкою; 3) витримано логіку вирішення аналітичного завдання, але припущено несуттєвих помилок
4-7 балів	1) викладено питання не повністю, основні аспекти розкрито; 2) виконано не всі тестові завдання правильно; 3) допущено помилки при виконанні аналітичного завдання, відповідь недостатньо обґрунтована
1-3 бали	1) не розкрито питання або викладення відсутнє; 2) при виконанні тестових завдань допущено значну кількість помилок; 3) у логіці вирішення аналітичного завдання присутнє нерозуміння його суті, завдання виконане на основі припущень
0 балів	Завдання контрольної роботи не виконані, або виконані неправильно

④ *Написання реферату*: виконується за наданим переліком тем або за запропонованою темою здобувачем, узгодженою з викладачем та науковим керівником.
(*тах 18 балів*)

Поточний контроль, виконання реферату

Бали	Обґрунтування
17-18 балів	Присутній творчий підхід до розкриття теми, розкриття теми глибоке, відображена власна наукова позиція
13-16 балів	Глибоке розкриття теми, однак власна наукова позиція відображена не досить обґрунтовано
9-12 балів	Розкриття теми обґрунтовано з певними недоліками, опрацьований матеріал та літературні джерела є недостатніми для глибоко розкриття теми
5-8 балів	Завдання виконане, однак тему розкрито не достатньо глибоко, власна наукова позиція не відображена, відсутні власні висновки та обґрунтування
1-4 бали	Тему розкрито частково на основі компіляції теоретичних матеріалів без власного обґрунтування, власна позиція не відображена, відсутні власні висновки
0 балів	Реферат не захищено, наявний плагіат, тему не розкрито

Екзамен (семестровий контроль)

Умовою допуску до складання екзамену є стартовий рейтинг (п. 1-4) не менше 25 балів. Білет екзаменаційної роботи складається з трьох частин:

- теоретичні питання екзаменаційного білету охоплюють теоретичний матеріал як окремих тем так і наскрізно з усієї дисципліни і мають на меті виявити набуті знання аспіранта та його здатність ними оперувати, а також рівень знання матеріалу в цілому. Білет містить 2 питання;
- тестові завдання: результати виконання тестових завдань демонструють глибину знань про теоретичні засади дисципліни. Тестові завдання, подані в екзаменаційному білеті, належать до тестів закритої форми і передбачають декілька запропонованих відповідей, з яких той, хто тестується, вибирає одну правильну. Білет містить 15 тестових завдань;
- аналітичне завдання. Передбачає виконання одного завдання.

(має 50 балів).

Семестровий контроль, розрахунок балів екзаменаційного білету

Бали	Обґрунтування
<i>Теоретичні питання</i>	
5 балів	Відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно
4 балів	Відповідь на питання викладено безпомилково, не достатньо повно проте з застосуванням набутих теоретичних знань
3 балів	Відповідь на питання викладено не повністю, але основні аспекти розкрито
2 балів	Відповідь не розкриває ключових елементів у викладі
1 бали	Відповідь ґрунтується на власних припущеннях або розмірковуваннях, а не знанні матеріалу
0 балів	Не має відповіді
<i>Тестові завдання</i>	
2 бали	Відповідь вірна
0 балів	Відповідь не вірна
<i>Аналітичне завдання</i>	
9-10 балів	Продемонстровано знання матеріалу і вдало його застосовано для аналізу та доведення аналітичного завдання, наведено висновки з застосуванням набутих знань та вмінь
6-8 балів	Аналітичне завдання пояснене вірно, логічно, однак не наведено висновків за результатами або допущено несуттєві помилки у твердженнях
3-5 балів	Обґрунтоване рішення вірне, отримані дані мають суттєві помилки в поясненні або доведенні
2-3 бали	Аналітичне завдання виконане, але визначене рішення необґрунтоване
1-2 бали	Аналітичне завдання виконане частково, не містить обґрунтувань, застосування набутих теоретичних міркувань та аналітики, відповідної пройденому курсу
0 балів	Завдання не виконано

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

7

ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Марченко О.В., Сушко Д.О. Методичні рекомендації щодо участі у грантових програмах та конкурсах. Дніпро : ДДУВС, 2018. 68 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/plans/mg.pdf>
2. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. URL: https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf
3. Організація науково-інноваційної діяльності: конспект лекцій: навч. посіб. для аспірантів спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. О.О. Подолян, В.С. Антонюк, М.В. Філіппова. – Електронні текстові дані (1 файл 1,25 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 105 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45646/1/ONID_2021.pdf
4. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В Кулініча. Харків : Золоті сторінки, 2017. 148 с. URL: https://economy.cg.gov.ua/web_docs/966/2017/02/docs/Харківська%20ОДА.pdf
5. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Управління науковими проектами: електронний навчальний посібник. 100 Мбайт. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. 409 сл. 1 електрон.опт.диск (CD-R): кольол.; 12 см. – Систем. Вимоги Windows XP (або більш пізня); MS PowerPoint 2013/2016. Назва з титул.екрану. URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/28778>
6. Бояринова К. О. Функціонування інноваційно орієнтованих підприємств: методологія забезпечення розвитку: Монографія. Київ, Херсон : вид-во ПП Вишемирський В. С., 2017. 436 с.
7. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Амброзьяк Н. Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади. *Податки та бухгалтерський облік*. 2018. № 58. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/july/issue-58/article-37924.html>.
2. Дергачова В.В., Бояринова К.О. Інноваційна політика: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2014. 422 с.
3. ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання». URL: http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF
4. Інноваційний менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. / О.А. Гавриш, В.В. Дергачова, К.О. Бояринова, О.В. Гук, Ж.М. Жигалкевич, М.О. Кравченко. Київ: НТУУ «КПІ», Вид-во «Політехніка», 2016. 392 с.
8. Інструменти та методи комерціалізації інноваційної продукції : монографія / за ред. д.е.н., проф. Ілляшенка С.М., к.е.н., доц. Біловодської О.А. Суми : Триторія, 2018. 382 с.
9. Корягін М. В. Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Алерта, 2019. 492 с.
5. Меньяло В. Науково-інноваційна діяльність вищого навчального закладу: сутність та взаємодія складових. *Наукові записки. Серія: педагогіка*. 2017. № 2. С. 16-24.
6. Методичні рекомендації з управління проектами. *Міністерство оборони України*. 2019. URL: https://www.mil.gov.ua/content/oboron_plans/Metod_recomendacii_z_upravlinnia_proektamy.pdf
7. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с.
8. Положення про систему запобігання академічному плагиату в КПІ ім. Ігоря Сікорського. *Освітній процес в КПІ ім. Ігоря Сікорського: вебсайт*. URL: <https://osvita.kpi.ua/index.php/node/47>
9. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII (із змінами, внесеними згідно із Законом № 1709-IX від 07.09.2021. *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
10. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України № 143-V від 16.10.2020 р.(із змінами, внесеними згідно із Законом № 124-IX від 20.09.2019). *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>

11. Про інноваційну діяльність: Закон України № 40-IV від 15.12.2012. *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
12. Про затвердження Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2008 № 977, зі змінами від 01.11.2016 № 1297. *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0312-09#top>
13. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України № 848-VII (із змінами, внесеними згідно із Законом № 1369-IX від 30.03.2021). *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
14. Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: Наказ Міністерство освіти і науки України № 1220 від 23.09.2019 р. *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text>
15. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України № 2623-III (із змінами, внесеними згідно із Законом № 1162-IX від 29.01.2021). *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>
16. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України № 3715-VI від 05.12.2012 р. (із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012). *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
17. Демуз І.О. Фандрайзинг і грантрайтинг як особливий фінансовий механізм міжнародної підтримки наукових проектів в Україні. *Економічний вісник університету.* 2019. Вип. 43. С. 12–20.
18. Чернявська О. В., Соколова А. М. Ч-49 Фандрайзинг. Навч. посіб. 2-е вид., з доопрац. та допов. К.: Алерта, 2015. 272 с.
19. Смоляр Л. Г., Бояринова К. О., Кам'янська О. В. Управління процесом розробки і освоєння виробництва нових продуктів: навч. посіб. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». Київ: Кондор, 2015. 492 с.
20. Стадник В.В., Головчук Ю.О. Управління інноваціями на основі розвитку партнерських відносин підприємства: монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 232 с.
21. Усик В.І., Матусевич Т.В. Роль університету в секторній структурі економіки знань. *Інвестиції: практика та досвід.* 2017. №24. С. 62-65.
22. Яворська Т. І. Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2020. 190 с.

ВИКОРИСТАНА У ПОСИЛАННЯХ

1. Академічна доброчесність. *Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»*: вебсайт. URL: https://uu.edu.ua/academic_dobrochesnist
2. Амброзяк Н. Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади. *Податки та бухгалтерський облік*. 2018. №58. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/july/issue-58/article-37924.html>.
3. Анотований опис завершеної науково-дослідної роботи КПІ ім. Ігоря Сікорського «Методологія кількісного оцінювання та аналізу розвитку суспільства, заснованого на знаннях». *КПІ ім. Ігоря Сікорського* URL: https://report.kpi.ua/files/2016_2708.pdf
4. Ануфрієва О.Л., Снісаренко О.С.. Організація впровадження наукових результатів - головна умова ефективної підготовки молодих науковців. *Проблеми освіти: наук.-метод. зб. / Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти МОН України*. К., 2013. Вип. 76. С. 102-107.
5. Бланки заяв про реєстрацію авторського права. *Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності»*: вебсайт.. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/copyright-forms>
6. Види плагиату і способи його уникнення. APHD: вебсайт. URL: <http://aphd.ua/vydy-plahiatu-i-sposoby-ioho-unyknennia/>
7. Вимоги до оформлення дисертації: Наказ Міністерства освіти і науки України 12.01.2017 № 40. *Верховна Рада України: законодавство України: вебсайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
8. Грантові програми для молодих вчених, докторантів, аспірантів. *Поліський національний університет: вебсайт*. URL: <https://polissiauniver.edu.ua>
9. Гусаковська Т. О., Рибалко-Рак Л. А., Кужель Н. Л. Ринок інтелектуальної власності в Україні: проблеми та перспективи. *Бізнес Інформ*. 2020. №4. С. 71–79.
10. Державне замовлення на науково-технічні (експериментальні) розробки та науково-технічну продукцію. *Міністерство освіти і науки України: вебсайт*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/derzhavne-zamovlennya-na-naukovo-tehnichni-eksperimentalni-rozrobki-ta-naukovo-tehnichnu-produkciyu>
11. ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання». URL: http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF
12. ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. URL: <http://lib.pu.if.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>

13. Жук Л.В. Наукові дослідження у вищих навчальних закладах: сутність, значення та перспективи. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія : *Проблеми економіки та управління*. 2017. № 873. С. 146-154.
14. Загальний конкурсний відбір проектів наукових досліджень і розробок (МОН України). *Миколаївський національний аграрний університет: вебсайт*. URL: <https://www.mnau.edu.ua/konkursnij-vidbir-proyektiv-naukovih-doslidzhen-i-rozrobok-mon-ukrayini>
15. Зразки договорів у сфері авторського права і суміжних прав. *Міністерство економіки України: вебсайт*. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=ukUA&id=b0200e25-efe4-4e97-97d6-1311db749de3&title&isSpecial=true>
16. Індеси цитованості. *Бібліотека ім. Л. Канищенка: вебсайт*. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/dovidka/indeksy-tsytovanosti>
17. Інноваційна екосистема Sikorsky Challenge. *Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»: вебсайт*. URL: <https://kpi.ua/ecoino>
18. Капица Ю.М. Основные этапы передачи технологий. Международный семинар «Практические вопросы трансфера технологий: опыт организаций государств-членов ЕС и Украины». 30.05.2011.: URL: <http://www.researchclub.com.ua/jornal/174>
19. Кейси з дисципліни інноваційний розвиток підприємства. галузь знань «0305 «Економіка і підприємництво» з усіх спеціальностей та усіх магістерських програм; «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». 2016. URL: http://dipplus.com.ua/metodicheskiye-ukazaniya-i-informatsiya/article_post/keysy-kneu (<http://ain.ua/2014/04/10/519353>)
20. Клімова Г. П. Дослідницький університет: проблеми становлення і розвитку. *Сучасні проблеми розвитку права та економіки в інноваційному суспільстві*: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції., 20 березня 2020 року. Велико-Тирново, Болгарія: ACCESS PRESS, 2020. С. 89-95.
21. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2003. 504 с. URL: <http://library.if.ua/books/4.html>
22. Мазур І. Комерціалізація наукових розробок як фактор конкурентного розвитку підприємництва. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2013. Вип. 148. С. 5-8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2013_148_3
23. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. URL: https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf

24. Меньяло В. Науково-інноваційна діяльність вищого навчального закладу: сутність та взаємодія складових. *Наукові записки. Серія: педагогіка*. 2017. № 2. С. 16-24
25. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування. Практичний посібник. Федерація канадських муніципалітетів / Проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст», 2020 URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/605/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_5.pdf
26. Мельник Ю.М., Сагер Л.Ю., Сигида Л.О. Комерціалізація інноваційної продукції: сутність та етапи. *Інструменти та методи комерціалізації інноваційної продукції*: монографія / за ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка, к.е.н., доц. О.А. Біловодської. Суми: ФОП Ткачов, 2018. С. 116-124.
27. Наукометричні бази даних. *Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського*: вебсайт. URL: http://www.ukrbook.net/udc/UDC_pobudowa.html
28. Національний фонд досліджень України: офіційний вебсайт. URL: <https://nrfu.org.ua>
29. Управління науковими проектами: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 051 Економіка, 079 Менеджмент, 201 Агронімія. Миколаївський національний аграрний університет, 2019. 147 с.
30. Організація і проведення науково-дослідних робіт. СОУ НАН 73.1-001:2011. Національна академія наук України. 2011. URL: http://nbuv.gov.ua/sites/default/files/method_mg/mfiles/201411_method/standar-organizacii-nir1_0.pdf
31. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері : метод. рек. для органів влади та недерж. орг-цій / Авт. кол.: В.В. Белявцева, А.І. Гнатенко, О.С. Зінченко та ін. ; за заг. ред. О.В Кулініча. Харків : Золоті сторінки, 2017. 148 с.
32. Положення про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського. *Освітній процес в КПІ ім. Ігоря Сікорського*. URL: <https://osvita.kpi.ua/index.php/node/47>
33. Про затвердження Методики визначення вартості наукових робіт: Наказ Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків чорнобильської катастрофи. *Верховна Рада України: Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0545666-08#Text>
34. Про затвердження Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2008 № 977, зі змінами від

- 01.11.2016 № 1297. *Верховна Рада України: Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0312-09#top>
35. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України № 848-VIII, зі змінами та доповненнями від 16.10.2020, підстава - 124-IX. *Верховна Рада України. Законодавство України: вебсайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
36. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України № 3715-VI від 05.12.2012 р. (із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
37. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. *Верховна Рада України: Законодавство України: вебсайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>
38. Проектна заявка. *Despro: швейцарсько-український проект децентралізації: вебсайт*. URL: <https://despro.org.ua/>
39. Рекомендації щодо участі у грантових конкурсах (для початківців). *Центр культури і мистецтва*. URL: <https://www.cultura.kh.ua/uk/activities/grants-investments/get-grant/2321-rekomendatsiyi-schodo-uchasti-u-grantovih-konkursah-dlja-pochatkivtsiv>
40. Рубашный В. С. Инновационный менеджмент и интеллектуальная собственность: Курс лекций. Минск : ФУАинформ, 2007. 368 с.
41. Смоляр Л.Г., Бояринова К.О., Кам'янська О.В. Управління процесом розробки і освоєння виробництва нових продуктів: Навчальний посібник. Кондор-Видавництво, 2015. 494 с.
42. Стан розвитку інноваційної інфраструктури. *Міністерство економіки України: вебсайт*. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=022cfe7f-2c18-4545-ab69-1a3a39aea3f8&title=StanRozvitkuInnovatsiinoiInfrastrukturi>
43. Сучасні методи управління проектами. *Sgv.in.ua Management and Project Management: Theory and Practice: вебсайт*. URL: <https://sgv.in.ua/off-lifaq/25-suchasni-metodi-upravlinnya-proektami>
44. Трансфер технологій. *Наука Інновації Дослідження Розробки. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»: вебсайт*. URL: <https://science.kpi.ua/tech-tr>
45. Розвиток управління проектами економічного та соціального спрямування в умовах суспільно-політичних трансформацій: монографія/ [Алейнікова О. В., Букорос Т. О., Бережна Г. В., Дубініна О. В. та ін.]; за заг. ред. Алейнікової О. В. К.: Вид-во Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. 296 с

46. Круп'як І. Й., Круп'як Л. Б. Особливості розвитку фандрайзингу в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7323>.
47. Фандрейзинг. Львівська обласна державна адміністрація. Департамент міжнародної технічної допомоги та міжнародного співробітництва. Центр громадських ініціатив: вебсайт. URL: https://loda.gov.ua/upload/users_files/23/upload/Brosh-3-F-1.pdf
48. Федотов А.А. Механізм інституціонального проектування інноваційних процесів в економіці України. *Економіка і організація управління*. 2009. Вип. № 2 (6). С. 116-129.
49. Форма анотованого звіту за завершеною науковою роботою, науково-технічною (експериментальною) розробкою. *Ліга Закон: вебсайт*. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TF024598.html
50. Як знайти журнали, що індексуються у наукометричних базах даних (Scopus, Web of Science). *Наукова бібліотека Хмельницького національного університету: вебсайт*. URL: <http://lib.khnu.km.ua/naukometr/scopus-search-instruction.pdf>
51. Як знайти партнерів для участі у міжнародних проектно-грантових програмах. *Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»: вебсайт*. URL: <https://kpi.ua/2020-kr15-1>